

**„AKTUALIZACJA
PLANU GOSPODARKI ODPADAMI
DLA POWIATU WROCŁAWSKIEGO
NA LATA 2009-2012
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2013-2016”**

Wrocław, 2009 r.

ul. Obrońców Stalingradu 66 pok. 208, 218
45-512 Opole
tel./fax. 077/454-07-10, 077/543-09-35
kom. 605-26-24-27, 783-995-101
mail: albeko@poczta.fm, beatapodgorska@poczta.fm

Wykonawcą
„Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wrocławskiego
na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016”
był zespół
firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr inż. Marta Janowska
mgr inż. Michał Leszczyński
lic. Marta Stelmach
lic. Mariusz Orzechowski

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	7
1.1. Podstawy formalno - merytoryczne wykonania dokumentu	7
1.2. Podstawowe cele	7
1.3. Zakres opracowania	7
2. OCENA REALIZACJI ISTNIEJĄCEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI.....	8
3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU WROCŁAWSKIEGO	12
3.1. Sytuacja demograficzna.....	19
3.2. Sytuacja gospodarcza.....	20
4. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI	21
4.1. Składowanie odpadów	21
4.2. Odpady komunalne	34
4.2.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych.....	34
4.2.2. Odpady ulegające biodegradacji	35
4.2.3. Rodzaje i ilości odpadów komunalnych poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania	36
4.2.4. Charakterystyka istniejącego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w powiecie wrocławskim	47
4.2.5. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych.....	58
4.2.6. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.....	59
4.3. Odpady niebezpieczne.....	60
4.3.1. Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów niebezpiecznych.....	60
4.3.2. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku	60
4.3.3. Odpady zawierające PCB	61
4.3.4. Baterie i akumulatory	62
4.3.5. Odpady zawierające azbest	64
4.3.6. Pojazdy wycofane z eksploatacji.....	66
4.3.7. Oleje odpadowe	67
4.3.8. Odpady z urządzeń elektrycznych i elektronicznych.....	68
4.3.9. Odpady medyczne i weterynaryjne	74
4.3.10. Przetknięte pestycydy.....	75
Źródło: Informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego we Wrocławiu	76
4.3.11. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi	77
4.4. Odpady z sektora gospodarczego.....	78
4.4.1. Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów z sektora gospodarczego	78
4.4.2. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku	80
4.4.3. Zużyte opony	84
4.4.4. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	86
4.4.5. Osady ściekowe	90
4.4.6. Odpady opakowaniowe	91
4.4.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania pozostałymi odpadami	92
5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	93
5.1. Odpady komunalne	93
5.1.1. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji.....	94

5.1.2. Prognozowane zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno - technologicznych	94
5.2. Odpady niebezpieczne.....	95
5.3. Odpady z sektora gospodarczego.....	96
6. CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I TERMINY ICH OSIĄGNIĘCIA.....	97
6.1. Odpady komunalne	98
6.2. Odpady niebezpieczne.....	98
6.3. Pozostałe odpady	102
7. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	103
7.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów.....	103
7.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko.....	104
7.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	104
7.3.1. Odpady komunalne	104
7.3.2. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów	106
7.3.3. Odpady niebezpieczne.....	106
7.3.4. Pozostałe odpady.....	108
8. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI.....	110
8.1. Instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych.....	110
9. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ	116
9.1. Harmonogram zadań z zakresu gospodarki odpadami.....	116
9.2. Zadania i koszty w zakresie gospodarki odpadami.....	118
9.3. Możliwości finansowania realizacji zamierzonych działań	121
10. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	125
11. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU	126
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	128
12. LITERATURA	134
ZAŁĄCZNIK NR 1	135
WYKAZ FIRM ZAJMUJĄCYCH SIĘ ZBIERANIEM, TRANSPORTEM, ODZYSKIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW NA TERENIE POWIATU WROCŁAWSKIEGO	135

SPIS TABEL

<i>Tabela nr 1. Liczba ludności w Powiecie Wrocławskim.</i>	<i>19</i>
<i>Tabela nr 2. Podział podmiotów gospodarki narodowej.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela nr 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie w latach 2004-2008. ...</i>	<i>21</i>
<i>Tabela nr 4. Zestawienie informacji na temat stanu czynnych (mogących funkcjonować po 2009 r.) składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.</i>	<i>23</i>
<i>Tabela nr 5. Zestawienie informacji na temat stanu składowisk przewidzianych do zamknięcia do końca 2009 r. znajdujących się na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.</i>	<i>25</i>
<i>Tabela nr 6. Zestawienie informacji na temat stanu zamkniętych składowisk odpadów na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela nr 7. Zestawienie informacji na temat stanu składowisk odpadów będących w trakcie rekultywacji na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.</i>	<i>27</i>
<i>Tabela nr 8. Zestawienie informacji na temat stanu składowisk przemysłowych na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela nr 9. Zestawienie informacji na temat instalacji odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów występujących na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.</i>	<i>32</i>
<i>Tabela nr 10. Bilans odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie wrocławskim.....</i>	<i>34</i>

Tabela nr 11. Bilans i skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie wrocławskim w latach 2005-2008.	35
Tabela nr 12. Ilości wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji.....	36
Tabela nr 13. Ilość odpadów komunalnych selektywnie zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do odzysku w latach 2005-2008.	38
Tabela nr 14. Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2008.	43
Tabela nr 15. Zestawienie uchwał regulaminów utrzymania czystości i porządku w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego.....	47
Tabela nr 16. Wykaz podmiotów świadczących usługę wywozu odpadów komunalnych na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.	47
Tabela nr 17. Określenie wymagań jaki powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.	50
Tabela nr 18. Ilości selektywnie zebranych odpadów wielkogabarytowych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do odzysku w latach 2005-2008.	55
Tabela nr 19. Ilości zebranych odpadów wielkogabarytowych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2008.	55
Tabela nr 19. Szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.	59
Tabela nr 20. Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008 z podziałem na grupy odpadów.....	60
Tabela nr 21. Ilość odpadów niebezpiecznych wytwarzanych na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008.	60
Tabela nr 22. Informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania PCB na terenie powiatu wrocławskiego.	62
Tabela nr 23. Ilość zebranych zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego	63
Tabela nr 24. Ilość wytworzonych zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego	63
Tabela nr 25. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego.	66
Tabela nr 26. Ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.	70
Tabela nr 27. Wykaz przedsiębiorców: wprowadzających na rynek nowy sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie powiatu wrocławskiego.	71
Tabela nr 28. Ilości wytworzonych odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2007-2008.	74
Tabela nr 29. Ilości zebranych przeterminowanych leków od ludności na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2007-2008.....	75
Tabela nr 30. Wykaz punktów zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2007-2008.....	76
Tabela nr 31. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne wytworzonych na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008 z podziałem na grupy odpadów.....	78
Tabela nr 32. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych procesom odzysku w instalacji w latach 2005-2008.	80
Tabela nr 33. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych procesom odzysku poza instalacją w latach 2005-2008.	83
Tabela nr 34. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych unieszkodliwianiu w instalacji w latach 2005-2008.	83
Tabela nr 35. Ilość zebranych zużytych opon na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2007-2008.	85
Tabela nr 36. Ilości zebranych odpadów budowlanych i poddanych procesowi odzysku z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.	86
Tabela nr 37. Ilości zebranych odpadów budowlanych i poddanych procesowi unieszkodliwiania z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego	89
Tabela nr 38. Masa odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008 i przekazanych do odzysku.	91
Tabela nr 39. Prognoza wytwarzania strumieni odpadów komunalnych.....	94
Tabela nr 40. Prognoza wytwarzania odpadów biodegradowalnych.	94

Tabela nr 41. Prognoza przyrostu ilości zużytych baterii i akumulatorów.	95
Tabela nr 42. Prognoza przyrostu ilości odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.	96
Tabela nr 43. Prognoza przyrostu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.	96
Tabela nr 44. Prognoza przyrostu ilości osadów ściekowych.	96
Tabela nr 45. Szacunkowe dane dotyczące masy odpadów opakowaniowych.	97
Tabela nr 46. Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów do roku 2014.	100
Tabela nr 47. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon.	102
Tabela nr 48. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.	103
Tabela nr 49. Zestawienie szacowanych przepustowości instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w regionie wschodnim – wariant I, 2015 r.	111
Tabela nr 50. Zestawienie szacowanych przepustowości instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w regionie wschodnim – wariant II, 2020 r.	112
Tabela nr 51. Współdziałanie gmin w realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.	112
Tabela nr 52. Istniejące, realizowane, planowane i projektowane Zakłady Zagospodarowania Odpadów w kontekście regionów gospodarki odpadami ujęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami.	113
Tabela nr 53. Parametry charakteryzujące stan aktualny, prognozy, założenia oraz potrzeby gospodarki odpadami komunalnymi w regionie wschodnim.	114
Tabela nr 54. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami.	116
Tabela nr 55. Zadania i koszty związane z realizacją zadań określonych w PPGO.	119
Tabela nr 56. Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w PPGO celów i zadań.	127

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Powiatu Wrocławskiego.	12
Rysunek 2. Aktualny model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	51
Rysunek 3. Schemat działania organizacji odzysku zajmujących się gospodarką olejami odpadowymi.	67
Rysunek 4. System gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.	69
Rysunek 5. Schemat blokowy projektowanego systemu gospodarki odpadami.	115

WYKAZ SKRÓTÓW

APGOWO	Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego
GFOŚiGW	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GPGO	Gminny Plan Gospodarki Odpadami
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPGO 2010	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010
MPZON	mobilny punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
PFOŚiGW	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PZON	punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
WFOŚiGW	Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ZZO	Zakład Zagospodarowania Odpadów

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawy formalno - merytoryczne wykonania dokumentu

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r o odpadach (Dz.U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.), wprowadziła obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami, które podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata .

„Plan gospodarki odpadami dla Powiatu Wrocławskiego” został przyjęty Uchwałą Nr XIX/113/04 przez Radę Powiatu Wrocławskiego z dnia 29 czerwca 2004 r.

Aktualizację planu gospodarki odpadami dla Powiatu Wrocławskiego opracowano zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010) oraz Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego (APGOWD).

1.2. Podstawowe cele

Celem głównym Aktualizacji planu gospodarki odpadami dla Powiatu Wrocławskiego wynikającym z KPGO 2010 i APGOWD jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów,
- „bezpieczne i odpowiedzialne” postępowanie z odpadami niebezpiecznymi,
- wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- bieżąca aktualizacja danych o gospodarce odpadami w powiecie.

1.3. Zakres opracowania

Plan Gospodarki Odpadami obejmuje:

- opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
 - rodzaju, ilości i źródeł pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwienia,
 - posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - rozmieszczenia istniejących instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
- prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- system gospodarowania odpadami,
- zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
 - wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
 - harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Dla potrzeb planu dokonano podziału odpadów na:

- odpady komunalne,
- odpady niebezpieczne,
- pozostałe odpady, w tym osady ściekowe, odpady opakowaniowe, przy czym szczegółowo odniesiono się do tych rodzajów odpadów, dla których zidentyfikowano znaczące problemy.

Do przeprowadzenia analizy wykorzystane zostały dane z: Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO), APGOWD, KPGO 2010, powiatowego sprawozdania z PGO, gminnych sprawozdań z PGO, informacji zaczerpniętych z urzędów gmin oraz przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami w powiecie.

2. OCENA REALIZACJI ISTNIEJĄCEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

Zaplanowane zadania w „Planie gospodarki odpadami dla Powiatu Wrocławskiego” realizowane były zgodnie z założeniami określonymi w „Krajowym planie gospodarki odpadami”.

W Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami (PPGO) zostały określone cele krótkookresowe i długoterminowe oraz zadania dla sektora komunalnego i sektora gospodarczego – część z wyznaczonych celów i zadań została zrealizowana.

W gminach Powiatu Wrocławskiego (brak danych odnośnie gminy Jordanów Śląski) uchwalono „Regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy” oraz określono wymagania, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Stopień realizacji zadań w gminach Powiatu Wrocławskiego:

Gmina Czernica:

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 95% mieszkańców,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych w systemie pojemnikowym: tworzywa sztuczne, szkło,
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - zużytych baterii,
 - przeterminowanych leków od ludności,
- brak wdrożenia selektywnej zbiórki:
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - odpadów wielkogabarytowych,
- - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na wiejski charakter gminy większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostowniach,
- opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czernica”,
- przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy
- Gmina Czernica należy do Związku Międzygminnego Ślęza – Oława”.

Gmina Długoleka:

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 90% mieszkańców,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych w systemie pojemnikowym: papier, tworzywa sztuczne, szkło,
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - zużytych baterii,
 - zużytych opon,
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - przeterminowanych leków,

- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (na terenie gminy znajduje się Gminny Punkt Zbiórki Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego zlokalizowany przy ul. Wilczyckiej 14 w Kiełczowie; mieszkańcy gminy mają możliwość oddania w/w odpadów bezpłatnie, od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00),
- brak wdrożenia selektywnej zbiórki:
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na wiejski charakter gminy większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostowniach,
- opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Długołęka”,
- sporządzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy,
- Gmina Długołęka planuje przystąpić do Związku Międzygminnego powstającego w oparciu o Zakład Gospodarki Odpadami Gać.

Gmina Jordanów Śląski:

- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych w systemie pojemnikowym: papier, tworzywa sztuczne, szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe),
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - zużytych baterii,
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- brak wdrożenia selektywnej zbiórki:
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na wiejski charakter gminy większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostowniach.

Gmina Kąty Wrocławskie:

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 100% mieszkańców,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych:
 - w systemie pojemnikowym: pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne, szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe),
 - w systemie workowym: worki przeznaczone na frakcje typu: tworzywa sztuczne szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe),
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - zużytych baterii,
 - przeterminowanych leków od ludności,
- brak wdrożenia selektywnej zbiórki:
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - zbiórki odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy (zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich dominuje zabudowa jednorodzinna), większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostowniach,
- opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kąty Wrocławskie”,
- sporządzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

Gmina Kobierzyce:

- odsetek mieszkańców objętych systemem odbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Kobierzyce sięga 100%,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych:

- w systemie pojemnikowym: pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne, szkło mieszane,
- w systemie workowym: worki przeznaczone na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe),
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - zużytych baterii,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - odpadów wielkogabarytowych,
- brak wdrożenia selektywnej zbiórki:
 - przeterminowanych leków od ludności,
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na wiejski charakter gminy większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostowniach,
- opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kobierzyce”,
- przeprowadzono szczegółową inwentaryzację wyrobów azbestowych na terenie gminy,
- Gmina Kobierzyce jest członkiem Związku Międzygminnego Ślęza – Oława” w Strzelinie, jednakże zrezygnowała z dalszego uczestnictwa w przedsięwzięciu „System gospodarki odpadami Ślęza-Oława, realizowanym przez w/w związek.

Gmina Mietków:

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 92% mieszkańców,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych w systemie pojemnikowym: pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne, szkło mieszane,
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - zużytych baterii,
- brak wdrożenia selektywnej zbiórki:
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - przeterminowanych leków od ludności,
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na wiejski charakter gminy większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostowniach,
- brak opracowanego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mietków
- brak sporządzonej szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy (Gmina posiada jedynie dane dotyczące ilości azbestu, uzyskane ze zgłoszeń od ludności).

Gmina Sobótka:

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 77% mieszkańców,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych:
 - w systemie pojemnikowym: pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier i makulatura, tworzywa sztuczne, szkło (z podziałem na: bezbarwne i kolorowe),
 - w systemie workowym: worki przeznaczone na frakcje typu: papier i makulatura, tworzywa sztuczne szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe),
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - zużytych baterii,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - zużytych opon,
- brak wdrożonej selektywnej zbiórki:
 - przeterminowanych leków od ludności,
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,

- odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy (zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich dominuje zabudowa jednorodzinna), większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostownikach,
- brak opracowanego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobótka”,
- przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy (inwentaryzacja wykonana przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy Sobótka).

Gmina Siechnice

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 98% mieszkańców,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych:
 - w systemie pojemnikowym: pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier i makulatura, tworzywa sztuczne, szkło (z podziałem na: bezbarwne i kolorowe),
 - w systemie workowym: worki przeznaczone na frakcje typu: papier i makulatura, tworzywa sztuczne szkło: podział na bezbarwne i kolorowe, (system workowy nie jest kontynuowany, jego funkcję przejął rozbudowany system „gniazdowy”),
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - odpadów wielkogabarytowych,
 - zużytych baterii,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- brak wdrożonej selektywnej zbiórki:
 - przeterminowanych leków od ludności,
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
 - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy (zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich dominuje zabudowa jednorodzinna), większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostownikach,
- brak opracowanego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Siechnice”,
- brak szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gminy (Gmina posiada jedynie dane dotyczące ilości azbestu, uzyskane ze zgłoszeń od ludności),
- Gmina Siechnice należy do Związku Międzygminnego Ślęza – Oława”.

Gmina Żórawina:

- na koniec 2008 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte ok. 77% mieszkańców gminy,
- wdrożono selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych w systemie:
 - pojemnikowym: pojemniki na frakcje ze: szkła i plastiku,
 - donoszenia,
- z tworzyw sztucznych i ze szkła,
- organizacja selektywnej zbiórki:
 - przeterminowanych leków od ludności,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - zużytych baterii,
 - zużytych opon,
 - odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,
- brak wdrożonej selektywnej zbiórki:
 - odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych – ze względu na wiejski charakter gminy większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie p. na przydomowych kompostownikach,
- przeprowadzono szczegółową inwentaryzację wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy oraz opracowano program ich usuwania,
- opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żórawina”.

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU WROCŁAWSKIEGO

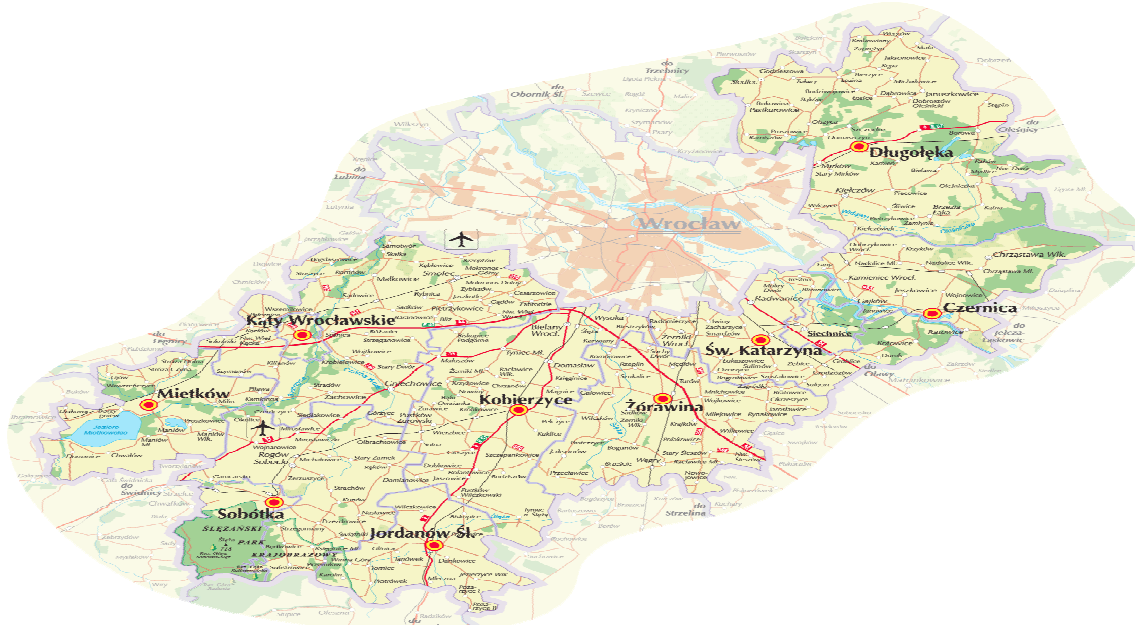
Powiat Wrocławski usytuowany jest na południowy wschód od Wrocławia i obejmuje głównie gminy zlokalizowane przy wschodniej o południowej granicy Wrocławia. Powierzchnia powiatu wynosi około 1 120 km². W skład powiatu wchodzi 3 miasta: Kąty Wrocławskie, Sobótka i Siechnice oraz 249 wsi, tworzących 9 gmin, w tym 3 miejsko-wiejskie. Cztery największe gminy tj. gm. Długołęka, gm. Kąty Wrocławskie, gm. Kobierzyce i gm. Sobótka zajmują łącznie blisko 65% powierzchni powiatu. Powiat Wrocławski zamieszkuje blisko 106 tys. osób. W powiecie zarejestrowanych jest około 10 473 (GUS, 2008r.) podmiotów gospodarczych. Produkcją rolniczą zajmuje się prawie 8 650 gospodarstw rolnych. Jest to jeden z najludniejszych powiatów na Dolnym Śląsku (Urząd Statystyczny we Wrocławiu, *Województwo Dolnośląskie Podregiony Powiaty Gminy 2008*, Wrocław 2008).

Na terenie powiatu występują złoża kopalin, spośród których najczęściej wydobywa się kruszywa naturalne takie jak piasek i żwir. Lasy zajmują powierzchnię ok. 130 km², co stanowi 11,7% ogólnej powierzchni powiatu. Główne gatunki drzew występujących w lasach to: dąb, sosna, jesion, świerk i olcha. Największą jednak powierzchnię zajmują grunty rolne – 864 km², co stanowi 77,6% powierzchni powiatu.

W Powiecie Wrocławskim przemysł koncentruje się na terenie gmin: Długołęka, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Siechnice. Bliskość Wrocławia, brak rozbudowanej administracji, bardzo dobre połączenia komunikacyjne oraz działania władz lokalnych powodują, że gminy te są bardzo atrakcyjne dla potencjalnych inwestorów. Dotychczas skorzystały z tego gminy Długołęka, Kąty Wrocławskie i Kobierzyce, na których terenie zainwestowano dotąd setki milionów dolarów. Pierwsze wykorzystywały sąsiedztwo Wrocławia Kobierzyce, a autostradowy węzeł bieleński jest słynny w całej Polsce. Wielkie zachodnie koncerny handlowe i produkcyjne wybudowały tu centra handlowe o powierzchni ponad 100 tys. m².

Obszar Powiatu Wrocławskiego jest atrakcyjny turystycznie. Jest tu wiele zabytków architektury, dolnośląskie zespoły pałacowe, rozległe tereny zielone i zalewy. W gminie Sobótka znajduje się masyw Ślęży ze Ślęzańskim Parkiem Krajobrazowym, w Mirosławicach zlokalizowane jest lotnisko sportowe, przez gminę Długołęka przebiega wiele szlaków turystycznych. W dolinie Bystrzycy gdzie znajdują się piękne lasy i atrakcyjne parki wiejskie utworzono Park Krajobrazowy Doliny Bystrzycy. W Sulistrowicach funkcjonuje kąpielisko z ośrodkiem campingowym, w Mietkowie zlokalizowany jest zbiornik wodny o powierzchni 950 ha z doskonałymi warunkami dla wędkarzy i żeglarzy.

Rysunek 1. Położenie Powiatu Wrocławskiego.

Obszar Powiatu Wrocławskiego rozciąga się od Równiny Oleśnickiej na wschodzie, przez część Pradoliny Wrocławskiej, Równinę Wrocławską aż po Masyw Ślęży na zachodnio południowym skraju powiatu.

Równina Oleśnicka znajduje się na wschód od Pradoliny Wrocławskiej i na południe od Wzgórz Trzebnickich w dorzeczu dopływów Odry: Widawy oraz Stobrawy. Za jej wschodnią granicę należy przyjąć dział wód Odry i Warty. Stobrawa płynie na granicy piaszczystej Równiny Opolskiej, natomiast na Równinie Oleśnickiej przeważają tereny zbudowane z gliny zwałowej z ostańcami form glacyanich zlodowacenia odrzańskiego, ale na przedpolu Wzgórz Trzebnickich występują sandry zlodowacenia warciańskiego. Ten duży mezoregion ma 2350 km² powierzchni, toteż podzielono go na 4 mikroregiony o zmodyfikowanych nazwach w roku 1970. Jeden z mikroregionów Równina Oleśnicka obejmuje swym zasięgiem wschodnie granice Powiatu Wrocławskiego. W tym rejonie zaznacza się lekko falista wysoczyzna morenowa, częściowo sandrowa.

Pradolina Wrocławska to specyficzny mezoregion długości ponad 100 km i powierzchni 1220 km², odpowiadający odcinkowi doliny środkowej Odry od jej zwężenia pod Krapkowicami na granicy Kotliny Raciborskiej po okolice Lubiąża i Malczyc poniżej Wrocławia. Pradolinę szerokości 10-12 km wypełniają plejstoceny i holoceny osady rzeczne w postaci tarasów - holoceny wysłanego madami i wyższych plejstoceny piaszczystych. Dolina Odry była odwiecznym szlakiem komunikacyjnym, nad którym w średniowieczu powstało wiele miast, z których największym jest Wrocław.

Równina Wrocławska rozpościera się między Pradolina Wrocławska a Przedgórzem Sudeckim. Przecinają ją dopływy Odry: Oława, Ślęza i Bystrzyca. Wznosi się od 125 do 165 m i jest dosyć płaską krainą rolniczą, jednakże zróżnicowaną ze względu na rodzaj gruntów i gleb.

Masyw Ślęży jest najwyższą częścią Przedgórzia Sudeckiego. Trzeba go zaliczyć do kategorii gór niskich, choć wnosi się ponad otaczające równiny około 500 m. Kulminację tworzy góra Ślęza (718 m) w północnej części masywu, będąca granitowo-garbowym twardestwem z mieszanymi lasami piętra pogórskiego oraz regla dolnego ze świerkiem, bukiem, jodłą, jaworem i dębem. W partii szczytowej utworzono rezerwat „Góra Sobótka” (147,7 ha). W dolnych partiach istnieje kilka kamieniołomów. U północnego podnóża leży miasto Sobótka, ośrodek rekreacji i ruchu turystycznego, zwłaszcza świątecznego dla mieszkańców Wrocławia.

Administracyjnie Powiat Wrocławski położony jest w południowej Polsce we wschodniej części Województwa Dolnośląskiego. Od północy Powiat Wrocławski graniczy z Powiatem Grodzkim Wrocław, Powiatem Trzebnickim, od zachodu graniczy z Powiatem Średzkim i Świdnickim, od południa z Powiatem Dzierżoniowskim, Strzelińskim i Oławskim, a od wschodu z Powiatem Oleśnickim.

Transport

Na system komunikacji w Powiecie Wrocławskim składa się głównie komunikacja drogowa i kolejowa. Dodatkowo dobrze rozwinięta jest komunikacja śródlądowa za pośrednictwem rzeki Odry, która przepływa przez teren powiatu.

Powiat usytuowany jest na przebiegu trzeciego paneuropejskiego korytarza TRANSEUROPEJSKIEJ SIECI TRANSPORTOWEJ (TENs), integrującej kraje Unii Europejskiej ze wschodem Europy, zapewniającej powiązania Niemiec z Ukrainą poprzez Zgorzelec, Wrocław, Opole, Gliwice, Kraków, Rzeszów do przejścia granicznego w Medyce. Do sieci korytarza TENs należy droga międzynarodowa (autostrada A4 Berlin – Wrocław – Kraków - Lwów), droga krajowa nr 8 (Praga – Wrocław - Warszawa) czy też droga krajowa nr 35 (Praga - Wrocław).

Dodatkowo w skład TENs wchodzi droga wodna Odry oraz magistralna linia kolejowa relacji Wrocław – Jelcz Laskowice – Opole, relacji Wrocław – Oława, relacji Wrocław – Strzelin. Układ transportowy odgrywa niebagatelną rolę w stymulowaniu procesów rozwojowych powiatu.

Na terenie powiatu znajduje się poza tym port lotniczy Wrocław – Mirosławice (Gm. Sobótka). Istotne znaczenie mają również lotniska, nie leżące wprawdzie na terenie powiatu, jednakże mające wpływ na dostępność komunikacyjną. Należy tu wymienić międzynarodowe lotnisko we Wrocławiu.

Transport drogowy

Komunikacja drogowa odgrywa zasadniczą rolę w obsłudze komunikacyjnej powiatu. Powiat Wrocławski dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą siecią drogową. Przez teren powiatu przebiegają i krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne, takie jak droga międzynarodowa E67 (autostrada A4 Berlin – Wrocław – Kraków - Lwów), droga krajowa nr 8 (Praga – Wrocław - Warszawa) czy też droga krajowa nr 35 (Praga-Wrocław). W najbliższych latach planowane jest również wybudowanie obwodnic Wrocławia: autostradowej oraz południowo-wschodniej, które będą przebiegać przez teren powiatu. Sieć drogową tworzą drogi o różnym znaczeniu: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Długość sieci drogowej na terenie Powiatu Wrocławskiego jest wystarczająca, aby zapewnić mieszkańcom powiatu odpowiedni standard komunikacji drogowej.

Obecnie na terenie Powiatu Wrocławskiego istnieje 136 dróg powiatowych o łącznej długości 627,449 km, z czego o nawierzchni twardej 598,946 km. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 z dnia 14 maja 1999r. ze zmianami) na terenie Powiatu Wrocławskiego występuje 111 dróg klasy lokalnej i 25 dróg klasy zbiorczej.

Transport kolejowy

Sieć kolejowa w obrębie Powiatu Wrocławskiego jest dobrze rozwinięta. Główny węzeł kolejowy znajduje się poza terenem powiatu, we Wrocławiu, skąd linie kolejowe rozchodzą się we wszystkich kierunkach.

Przez teren Powiatu Wrocławskiego przechodzą następujące linie kolejowe relacji:

- Wrocław – Oleśnica
- Wrocław – Jelcz Laskowice
- Wrocław – Oława
- Wrocław – Strzelin
- Wrocław – Ząbkowice Śląskie
- Wrocław – Jaworzyna Śląska
- Wrocław – Świdnica

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia

Północno-wschodnia część Powiatu Wrocławskiego obejmująca swym zasięgiem Równinę Oleśnicką, poprzecinana jest licznymi szerokimi dolinami rzek spływających ze Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich. Doliny w tej części powiatu powstały w czasie zlodowacenia środkowopolskiego, kiedy to lądolód zatrzymał się na linii dzisiejszego Wału Trzebnickiego, powodując odkładanie moreny czołowej, a z topniejącego czoła wody spływały na południe, by napotykając na drodze spiętrzenia Równiny Wrocławskiej skierować się na zachód Pradolina Odry. Obszar ten został zamulony, a dzisiejsze rzeki na tle wielkich dolin stanowią niewielkie potoki, niegdyś meandrujące a obecnie uregulowane.

Część środkowa Powiatu Wrocławskiego (rejon Gminy Czernica) położona jest w części Pradoliny Wrocławskiej, w obrębie której występuje system tarasów plejstoceńskich i holoceńskich z licznymi zakolami meandrowymi i starorzeczami. W tym rejonie wyraźnie zaznacza się współczesna dolina Odry odcinając się kilkumetrową krawędzią.

Obszary Gmin w środkowej części Powiatu Wrocławskiego (Gmina: Św. Katarzyna, Żórawina, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie, Mietków i północna część Gminy Sobótka) położone są w obrębie Równiny Wrocławskiej o stosunkowo słabo urozmaiconej rzeźbie terenu. Obszar Gmin Siechnice i Żórawina tworzy wysoczyzna morenowa stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego oraz formy pochodzenia fluwioglacjalnego. Teren Gminy Kobierzyce jest w przeważającej części równinny, przechodzący czasami w rzeźbę falistą lub nieco wyższe pagórki. Obszar Gminy Kąty Wrocławskie jest bardzo mało zróżnicowany i ma charakter równiny akumulacyjnej i akumulacyjno – denudacyjnej przeciętej holoceńską doliną Ślęzy i Bystrzycy oraz ich dopływów, a rzeźba terenu jest płaska ze słabo zaznaczonymi wzniesieniami. Obszar Gminy Mietków ma charakter równinny z niewielkimi wzniesieniami w południowej części gminy.

Południowo-zachodnia część Powiatu Wrocławskiego (rejon Gmin Sobótka i Jordanów Śląski – południowa część) obejmuje swym zasięgiem Masyw Ślęży. Obszar ten jest wysoko wyniesiony ponad średni poziom otaczającego terenu.

Teren Powiatu Wrocławskiego obejmuje fragmenty dwóch dużych jednostek geologiczno-strukturalnych krystalicznego bloku przedsudeckiego w części południowo-zachodniej i monokliny przedsudeckiej w części środkowej i północnej. W związku z taką budową geologiczną na dużej powierzchni powiatu występują złoża kruszywa naturalnego. Poza złożami czynnymi występują również obszary o zasobach perspektywicznych oraz wyrobiska poeksploatacyjne.

Warunki przyrodnicze

Rezerwat przyrody:

Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Obecnie na terenie Powiatu Wrocławskiego zlokalizowane są następujące rezerваты przyrody:

- „Łąka Sulistrowicka” – rezerwat florystyczny o powierzchni 26,37 ha położony u podnóża Góry Raduni powyżej Sulistrowiczek. Utworzony w 1958 r., należy do najcenniejszych rezerwatów florystycznych Dolnego Śląska. Występuje tu 237 gatunków flory naczyniowej, w tym 20 gatunków chronionych.
- „Góra Ślęza” – rezerwat krajobrazowo-geologiczny i historyczny. Został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 15 lutego 1954 r. Zajmuje powierzchnię 141,4 ha. Położony jest w obrębie Ślężańskiego Parku Krajobrazowego i obejmuje samotny szczyt góry Ślęży. Utworzony ze względu na ochronę zabytków historycznych i walorów krajobrazowych. Ponadto chroni mały fragment lasu liściastego w części szczytowej Ślęży z licznymi okazami starych, dorodnych drzew i dość bogatym runem. Z przyrodniczego punktu widzenia wartościowe są również skałki i blokowiska z rzadkimi gatunkami porostów, mchów i wątrobowców. Rezerwat ten ma status rezerwatu krajobrazowego częściowego.
- „Rezerwat archeologiczny w Budkowicach” - utworzony w latach 70. XX w. staraniem Wojewódzkiego Ośrodka Archeologiczno-Konserwatorskiego. Rezerwat obejmuje tereny dobrze zachowanego zespołu osadniczego Ślężan, który funkcjonował od VIII do XIII w. Na powierzchni około 50 ha obejmuje grodzisko i cmentarzysko kurhanowe.

Parki Krajobrazowe:

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w ramach systemu obszarów chronionych funkcjonują dwa parki krajobrazowe - Ślężański Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy Doliny Bystrzycy. Trwają prace nad utworzeniem trzeciego parku – Park Krajobrazowy Dolina Odry II, który miałby obejmować swym zasięgiem gminy Czernica i Siechnice.

Ślężański Park Krajobrazowy został utworzony 8 czerwca 1988 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu. Położony jest około 30 kilometrów na południowy - zachód od Wrocławia. Wraz z otuliną, która stanowi strefą ochronną, obejmuje Masyw Góry Ślęży, Masyw Góry Raduni, pasma Wzgórz Oleszeńskich i Wzgórz Kiełczyńskich oraz Jańską Górę. Administracyjnie obszar parku i jego otulina leżą w obrębie gmin: Jordanów, Łagiewniki, Sobótka, Dzierżoniów, Marcinowice, Świdnica. Całkowita powierzchnia chronionego obszaru wynosi obecnie 15 600 ha, z czego park zajmuje 8 200 ha, a otulina - 7 400 ha.

Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy został powołany rozporządzeniem Wojewody Wrocławskiego z dnia 27 października 1998. Powierzchnia Parku wynosi 8 570 ha. Rozpoczyna się w zachodniej części miasta Wrocławia i biegnie w górę doliny Bystrzycy, obejmując gminy: Wrocław, Kąty Wrocławskie, Sobótka i Mietków. Park utworzono w celu zachowania i popularyzacji walorów przyrodniczych, historycznych i krajobrazowych w warunkach racjonalnego gospodarowania. Osią Parku jest rzeka Bystrzyca.

Projektowany obszar *Parku Krajobrazowego Dolina Odry II* położony jest w środkowej części doliny Odry na południowy wschód od miasta Wrocławia, m.in. na terenie gminy Św. Katarzyna i Czernica.

Obszar projektowanego parku wynosi 17 000 ha. W granicach parku występuje 130 zespołów i zbiorowisk roślinnych, wśród nich 13 zbiorowisk leśnych i zaroślowych, 18 zbiorowisk wodnych i 23 bagienne.

Projektowany Park krajobrazowy zajmuje obecnie 40% gruntów gminy Siechnice i stanowi on fragment korytarza ekologicznego w ramach EECOnet (European Ecological Network).

Obszary chronionego krajobrazu:

Na terenie Powiatu Wrocławskiego brak jest ustanowionych Obszarów Chronionego Krajobrazu. Na obecną chwilę projektowane są następujące Obszary Chronionego Krajobrazu:

- „*Dolina Dobrej*” w *Gminie Długołęka* – położony w całości w dorzeczu rzeki Dobrej. Prawie cały obszar położony jest w gminie Długołęka. Do najcenniejszych florystycznie zbiorowisk należą fragmenty zachowanych lasów grądowych oraz łągów (wiązowo-jesionowych, jesionowo-olszowych) z drzewostanem zbliżonym do naturalnego. Są one ostoją gatunków chronionych roślin. Na jego terenie projektowanego OChK stwierdzono występowanie 17 gatunków roślin prawnie chronionych, licznych gatunków płazów, gadów (wszystkie objęte ścisłą ochroną ptaków, nietoperzy (wszystkie objęte ścisłą ochroną), i ssaków owadożernych (wszystkie objęte ścisłą ochroną);
- „*Dolina Widawy*” w *Gminie Długołęka i Gminie Czernica* – położony w dorzeczu rzeki Widawy. W gminie Długołęka obszar ten obejmuje tereny rolnicze i leśne o znacznie przeobrażonej naturalnej szacie roślinnej. Do najcenniejszych florystycznie zbiorowisk należą fragmenty zachowanych lasów grądowych oraz łągów z drzewostanem zbliżonym do naturalnego. Drugą grupę stanowią łąki, na których rosną przedstawiciele storczykowatych. Na terenie tym stwierdzono występowanie 10 gatunków roślin prawnie chronionych. Projektowany OChK obejmuje swym zasięgiem północną część Gminy Czernica (tereny rolnicze i leśne);
- „*Wzgórza Trzebnickie*” w *Gminie Długołęka* – obszar ten obejmuje północną część gminy Długołęka i stanowi obszar o charakterze typowo rolniczym (projektowany OChK rozciąga się od linii Januszkowice – Michałowice – Zaprężyn w kierunku północnym do linii Zaprężyn – Michałowice – Jaksonowice i obejmuje obszary leśne i grunty rolne)

Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe:

Na terenie Powiatu Wrocławskiego zlokalizowany jest tylko jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy (zgodnie z wykazem form ochrony przyrody województwa dolnośląskiego przygotowanym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu):

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Skalna” w gminie Sobótka – obszar o powierzchni 32,87 ha utworzony w 1994r na mocy Rozporządzenia Wojewody Wrocławskiego z dn. 05.02.1994r. Zespół został powołany w celu ochrony bardzo malowniczej grupy skał gabrowych wraz z ich roślinnością.

Użytki ekologiczne:

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego zlokalizowane są następujące użytki ekologiczne:

- „Łąki nad Odrą koło Ratowic” - położony w Gminie Czernica,
- „Las Wojnowicki wraz z łąkami nad Odrą”,
- „Paprocie serpentynitowe w Masywie Ślęży stanowisko nr 7 i 8” – ustanowione na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. (Dz. Urzędowy nr 236, poz. 3828). Użytki ekologiczne położone są w Gminie Jordanów Śląski w oddziale 174b (stanowisko 7) i 173j (stanowisko 8), obręb Sobótka - zgodnie z planem urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Miękinia wg. stanu na dzień 1 stycznia 2002 r.,
- „Stara piaskownia” na terenie wsi Skałka, w Gminie Kąty Wrocławskie - ustanowione na mocy Uchwały Nr LIV/389/06 z dnia 29 sierpnia 2006 r.,
- „Paprocie serpentynitowe w Masywie Ślęży stanowisko nr 9 i 10” – ustanowione na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. (Dz. Urzędowy nr 236, poz. 3828). Użytki ekologiczne położone są w Gminie Sobótka w oddziale 170o (stanowisko

9) i 170c (stanowisko 10), obręb Sobótka - zgodnie z planem urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Miękinia wg. stanu na dzień 1 stycznia 2002 r.

Uzupełnieniem w/w form ochrony przyrody ma być projektowany użytek ekologiczny w Gminie Mietków w granicach Parku Krajobrazowego Dolina Bystrzycy.

Flora:

Struktura gatunkowa szaty roślinnej jest bezpośrednio zależna od czynników klimatycznych, jakości gleb i rzeźby terenu. Na Dolnym Śląsku te czynniki zostały ostatecznie ukształtowane w czwartorzędzie podczas ostatniego zlodowacenia, co spowodowało, że flora województwa dolnośląskiego jest stosunkowo młoda.

Niż Dolnego Śląska (w tym obszar Powiatu Wrocławskiego) cechuje się bardzo łagodnym klimatem. Na tym obszarze praktycznie nie ma wzniesień o stromych zboczach, pokrywa glebowa jest na całym obszarze bardzo podobna.

Na terenie Gminy Czernica stwierdzono występowanie 10 gatunków roślin chronionych na 94 stanowiskach, w tym pod ochroną częściową - 6 gatunków, natomiast ochroną całkowitą 4 gatunki. Największe skupienie stanowisk występuje we wschodniej części gminy, w dużym kompleksie lasów gospodarczych leśnictwa Chrzastawa (60 stanowisk roślin chronionych).

Na terenie Gminy Długołęka w granicy projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Dobrej” stwierdzono występowanie 17 gatunków roślin chronionych. Do najcenniejszych florystycznie zbiorowisk tego obszaru należą fragmenty zachowanych lasów grądowych oraz łągów (wiązowo-jesionowych, jesionowo-olszowych) z drzewostanem zbliżonym do naturalnego. Na obszarze projektowanego OChK „Dolina Widawy” stwierdzono występowanie fragmentów zachowanych lasów grądowych oraz łągów z drzewostanem zbliżonym do naturalnego.

Na terenie Gminy Jordanów Śląski stwierdzono występowanie 12 gatunków prawnie chronionych, w tym 5 gatunków podlegających całkowitej ochronie.

Na terenie Gminy Kąty Wrocławskie występuje 16 gatunków roślin chronionych: Barwinek pospolity, Bluszcz pospolity, Centuria pospolita, Grąźel żółty, Kalina koralowa, Konwalia majowa, Kopytnik pospolity, Kruszyna pospolita, Lilia złotogłów, Marzanka wonna, Purchawica olbrzymia, Listera jajowata, Sromotnik bezwstydy, Szafirek drobnokwiatowy, Śnieżyca wiosenna, Śnieżyczka przebiśnieg.

Na terenie Gminy Kobierzyce stwierdzono występowanie 21 gatunków prawnie chronionych na 136 stanowiskach.

Na terenie Gminy Mietków stwierdzono występowanie 12 gatunków roślin prawnie chronionych i 7 gatunków rzadkich.

Fauna:

Na terenie województwa dolnośląskiego dominują gatunki szeroko rozpowszechnione, o dużej tolerancji ekologicznej i możliwościach migracyjnych. Prawie nie notuje się gatunków endemicznych - są nimi wyłącznie niewielkie bezkręgowce.

Na terenach Gminy Czernica położonych wzdłuż dolin rzek Odry i Widawy i w obrębie kompleksów leśnych występują niektóre ptaki drapieżne, zwłaszcza myszołowy, jastrzębie. Gnieździ się tu również rzadka na Śląsku kania czarna. Dolina rzeki Widawy stanowi teren żerowania jedynej w tym rejonie łągowym - pary bielika. Łącznie na terenie gminy zlokalizowano pięć kolonii gacka brunatnego - łącznie ok. 38 osobników i 2 inne gatunki nietoperzy: borowca wielkiego i nocka rudego.

Na terenie Gminy Jordanów Śląski stwierdzono występowanie 3 gatunków zwierząt prawnie chronionych w tym 1 gatunek rzadki.

Na terenie Gminy Kobierzyce stwierdzono występowanie 10 stanowisk fauny chronionej oraz 3 gatunków chronionych owadów.

W obszarze gminy Mietków zanotowano występowanie ponad dwustu chronionych gatunków ptaków. Wiele miejsc łągowych występuje w lasach w dolinach Bystrzycy i Strzegomki. Obszarem szczególnie cennym pod względem ornitologicznym jest zbiornik Mietkowski. Zaobserwowano na nim (wg danych z lat 1986-1995) 105 gatunków ptaków wodnych i wodno - błotnych, tj. około 86% gatunków tej grupy ekologicznej występujących w Polsce.

Wody:

Na terenach Gminy Czernica położonych wzdłuż dolin rzek Odry i Widawy i w obrębie kompleksów leśnych występują niektóre ptaki drapieżne, zwłaszcza myszołowy, jastrzębie. Gnieździ się tu również rzadka na Śląsku kania czarna. Dolina rzeki Widawy stanowi teren żerowania jedynej w tym rejonie łągowym - pary bielika. Łącznie na terenie gminy zlokalizowano pięć kolonii gacka brunatnego - łącznie ok. 38 osobników i 2 inne gatunki nietoperzy: borowca wielkiego i nocka rudego.

Na terenie Gminy Jordanów Śląski stwierdzono występowanie 3 gatunków zwierząt prawnie chronionych w tym 1 gatunek rzadki.

Na terenie Gminy Kobierzyce stwierdzono występowanie 10 stanowisk fauny chronionej oraz 3 gatunków chronionych owadów.

W obszarze gminy Mietków zanotowano występowanie ponad dwustu chronionych gatunków ptaków. Wiele miejsc łągowych występuje w lasach w dolinach Bystrzycy i Strzegomki. Obszarem szczególnie cennym pod względem ornitologicznym jest zbiornik Mietkowski. Zaobserwowano na nim (wg danych z lat 1986/1995) 105 gatunków ptaków wodnych i wodno - błotnych, tj. około 86% gatunków tej grupy ekologicznej występujących w Polsce.

Powiat Wrocławski leży w zlewni pięciu rzek: Odry, Bystrzycy, Widawy, Ślęzy i Oławy. Na obszarze powiatu występuje niebezpieczeństwo powodzi. Zagrożeniem są występujące tu rzeki, które wielokrotnie wylewały doprowadzając do lokalnych podtopień, a w lipcu 1997 roku spowodowały powódź. Właśnie wydarzenia z 1997 roku były początkiem wielu działań, które w przyszłości mają zapobiec tego typu zagrożeniom. Aby działania przeciwpowodziowe były efektywne konieczne jest kompleksowe podejście do problemu. Główne kierunki działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej wskazano w:

- studium techniczno-ekonomicznym „Generalna strategia ochrony przed powodzią dorzecza górnej i środkowej Odry po wielkiej powodzi 1997 r.”,
- przyjętym przez Rząd RP „Programie dla Odry - 2006”,
- „Programie Ochrony i Zagospodarowania Wód Zlewni Rzek Ślęza i Oława”,
- strategii ochrony powodziowej „Modernizacja Wrocławskiego Systemu Ochrony przed powodzią - Studium programowo-przestrzenne dla miasta Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego”.

Główne rodzaje działań przeciwpowodziowych wskazanych w przytoczonych opracowaniach dotyczą:

- prowadzenia monitoringu,
- usuwania szkód powodzi z 1997 r.,
- modernizacji i rozbudowy systemu ochrony przeciwpowodziowej,
- budowę zbiorników retencyjnych - przeciwpowodziowych,
- modernizację istniejących i budowę nowych obwałowań,
- urządzenie polderów zalewowych,
- budowle hydrotechniczne na Odrze i kanały obiegowe aglomeracji.

Podczas powodzi w 1997 roku uległa zniszczeniu znaczna część budowli, których zadaniem jest ochrona przeciwpowodziowa przyległych terenów. W ciągu ostatnich lat część z nich odbudowano, dobudowano kolejne, poprawiono stan istniejących.

Dnia 11 maja 2007r. została zawarta umowa dot. „Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry, który zakłada stworzenie systemu czynnego i biernego zabezpieczenia przeciwpowodziowego doliny Odry poprzez budowę suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu) Racibórz Dolny oraz odbudowę i modernizację systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych Wrocławia (Wrocławski Węzeł Wodny).

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcję przeciwpowodziową pełnią m.in. zbiorniki retencyjne. Według stanu na 2004r. na terenie Powiatu Wrocławskiego zlokalizowanych było 29 zbiorników retencyjnych.

Gleby:

Na terenie Powiatu Wrocławskiego obecne są dwa główne typy gleb, powstałe w różnych warunkach:

- gleby związane z utworami rzecznyymi Odry i Nysy Kłodzkiej, głównie mady,
- gleby powstałe w utworach pozadolinnych, głównie na utworach polodowcowych, gleby

bielicoziemne, płowe, torfowe, ziemie czarne.

Obszar Powiatu Wrocławskiego charakteryzuje się przewagą gleb dobrych (II i III klasy bonitacyjnej) oraz średnich (IV). Wśród kompleksów dominują kompleksy żytne dobre i słabe.

Ogólnie w powiecie Wrocławskim przeważająca część gleb użytków rolnych posiada odczyn lekko kwaśny lub kwaśny. Jedną z przyczyn zakwaszenia gleb są kwaśne opady, wprowadzające do gleby jony siarczanowe, azotanowe, chlorkowe i hydronowe oraz inne zanieczyszczenia wymywane z atmosfery. Degradujące działanie kwaśnych opadów na podłoże oraz zwiększonego zakwaszenia gleby polega na rozkładzie minerałów pierwotnych i wtórnych, uwalnianiu z glinokrzemianów glinu, który w formie jonowej ma właściwości toksyczne, wymywaniu składników mineralnych z kompleksu sorpcyjnego oraz na znacznym zmniejszaniu aktywności mikroorganizmów.

3.1. Sytuacja demograficzna

Według danych pozyskanych z urzędów gmin – liczba mieszkańców w Powiecie Wrocławskim na koniec 2008 r. wyniosła 105 766 osób, z tego w miastach 16 870 osób tj. 15,9%, a na terenach wiejskich 88 896 osób tj. ok. 84,1%. W porównaniu z 2005 r. nastąpił wzrost liczby mieszkańców ogółem o 7 356 osób tj. ok. 7.4%.

Liczba mieszkańców w miastach w porównaniu z 2005r. zwiększyła się o 632 osoby tj. ok. 3,8%, natomiast na terenach wiejskich liczba mieszkańców wzrosła o 6 724 osoby tj. 8,1%.

Wśród czynników wpływających na dynamikę procesów demograficznych istotne miejsce zajmują przyrost naturalny oraz migracje ludności. Wskaźnik przyrostu naturalnego dla Powiatu Wrocławskiego jest dodatni (ok.2,5 ‰). Wskaźnik salda migracji wynosi aż 18,5 ‰ i jest najwyższym w skali województwa jak i jednym z najwyższych w skali całego kraju. Podstawowy wpływ na tak duży wskaźnik migracji ma przenoszenie się mieszkańców miasta Wrocławia na tereny podmiejskie. W rezultacie tego zjawiska Powiat Wrocławski jest jedynym powiatem ziemskim w województwie dolnośląskim, który utrzymuje stałą tendencję wzrostową pod względem liczby ludności.

Ilość mieszkańców w poszczególnych gminach jest zróżnicowana (tabela). Średnia gęstość zaludnienia w Powiecie Wrocławskim na koniec 2008 r. wyniosła ok. 95 osoby/km².

Tabela nr 1. Liczba ludności w Powiecie Wrocławskim.

Gmina	M/W	Liczba ludności w roku:						
		2005	2006	2007	2008	Szacunkowo		
						2009	2012	2016
Czernica	W	8 508	8 940	9 296	9 668	9 765	10 061	10 469
Długołęka	W	19 681	20 131	20 760	21 227	21 439	22 089	22 986
Jordanów Śl.	W	2 908	2 957	3 001	3 024	3 054	3 147	3 275
Kąty Wrocławskie	M	5 495	5 525	5 525	5 581	5 610	5 697	5 814
	W	12 210	12 943	12 943	13 197	13 329	13 733	14 290
Kobierzyce	W	12 927	13 439	13 932	14 485	14 630	15 073	15 685
Mietków	W	3 762	3 764	3 758	3 758	3 758	3 728	3 698
Sobótka	M	6 735	6 814	6 854	6 866	6 900	7 004	7 435
	W	5 574	5 568	5 553	5 545	5 517	5 435	5 327
Siechnice	M	4 008	4 098	4 264	4 423	4 467	4 603	4 789
	W	8 952	9 296	9 629	9 822	9 920	10 221	10 636
Żórawina	W	7 650	7 788	7 957	8 170	8 252	8 502	8 847
RAZEM	M	16 238	16 437	16 643	16 870	16 977	17 304	18 038
RAZEM	W	82 172	84 816	86 829	88 896	89 664	91 989	89 886
SUMA	M+W	98 410	101 253	103 471	105 766	106 641	109 293	107 924

M – miasto, W – teren wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędów Miast i Gmin

3.2. Sytuacja gospodarcza

Powiat Wrocławski jest jednym z najbardziej atrakcyjnych terenów do prowadzenia działalności gospodarczej w skali całego kraju. Do najważniejszych atutów należy korzystne położenie w bezpośrednim sąsiedztwie dużej aglomeracji miejskiej z wyższymi uczelniami zapewniającymi wykwalifikowaną kadrę oraz portami lotniczym, kolejowymi i rzeczny. Na terenie Powiatu Wrocławskiego znajdują się bardzo ważne węzły komunikacyjne. Na pozytywny obraz powiatu wpływa również prorozwojowa polityka lokalnych władz samorządowych, które stwarzają korzystne warunki dla inwestorów.

Najbardziej rozwinięte gospodarczo tereny leżą w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A4. Sztandarowym przykładem wykorzystania szans, jakie stwarza takie położenie jest tzw. „węzeł bielański”, który należy do największych centrów handlowych w Polsce i stale przyciąga nowych inwestorów. W Powiecie Wrocławskim zlokalizowanych jest około ponad 10 473 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W przeważającej większości podmioty te reprezentują sektor prywatny (około 97,7% wszystkich podmiotów gospodarczych ogółem). Ponad ¾ podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych. Pozostałe podmioty gospodarcze to według ilości: spółki prawa handlowego, spółki z udziałem kapitału zagranicznego, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne. Pod względem liczby zatrudnionych zdecydowanie dominują podmioty małe zatrudniające do 49 pracowników. Stanowią one około 99,1% wszystkich zarejestrowanych podmiotów (w tym ponad 95% wszystkich podmiotów gospodarczych stanowią mikroprzedsiębiorcy zatrudniający do 9 pracowników). Średnie przedsiębiorstwa (50-249 pracowników) stanowią ok. 0,8 % ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów zaś przedsiębiorstw dużych, zatrudniających powyżej 250 pracowników jest ok. 0,1%. Liczba podmiotów gospodarczych stale się zwiększa, na co największy wpływ ma prężny rozwój małych i średnich firm zatrudniających do 50 osób.

Do najważniejszych zakładów w Powiecie Wrocławskim należą: Leoni Kabel, Bosch, Cargill Polska Sp. z o.o. - amerykańska fabryka glukozy i syropu skrobiowego wytwarzanych na bazie pszenicy, Heesung Electronics Poland sp. z.o.o., Dong Yang Electronics sp. z.o.o., Toshiba Television Central Europe sp. z.o.o., LG Electronics Wrocław sp. z.o.o., Volvo sp. z.o.o., Betoniarnia Betard , Hyab Alucrom sp. z.o.o., CeDo sp. z.o.o., PPHU Ceramika – Sońnica, Zakład Produkcji Spożywczej DIJO oraz Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych sp. z.o.o.

W Powiecie Wrocławskim zlokalizowane są firmy, które posiadają odpowiednie certyfikaty zarządzania jakością. Do takich firm należą m.in.:

- Bosch Układy Hamulcowe Sp. z o.o. w Mirkowie - ISO 140001; ISO/TS 16949:2002
- Zakład Produkcji Spożywczej „DIJO” w Zabrodzie – HACCP,
- STEMMANN POLSKA Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich - ISO 9001:2000;
- BLACK POINT Sp. z o.o. w Kobierzycach - ISO 9001:2000; ISO 14001:2004; PN 18001:2004,
- LIBET S.A. w Mietkowie - ISO 14001:2005,
- Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o. w Sobótce - ISO 9001:2000; ISO 14001:2005.

Tabela nr 2. Podział podmiotów gospodarki narodowej.

w sektorze publicznym:	Powiat Wrocławski
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	240
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	172
- spółki handlowe	8
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	3
w sektorze prywatnym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	10 233
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	8 184
- spółki prawa handlowego	835
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	270
- spółdzielnie	42
- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	249

Źródło www.stat.gov.pl, 2008 r.

Tabela nr 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie w latach 2004-2008.

Lp.	Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1.	2004	8 738	250	8 488
2.	2005	8 673	250	8 423
3.	2006	9 004	250	8 754
4.	2007	9 660	252	9 408
5.	2008	10 473	240	10 233

Zródło: www.stat.gov.pl

W sektorze publicznym w 2008 roku zarejestrowano: 240 podmiotów (2,3%), natomiast w sektorze prywatnym 10 233 (97,7%).

Rolnictwo:

Dość istotną rolę w strukturze gospodarczej Powiatu Wrocławskiego zajmuje rolnictwo, chociaż jego znaczenie systematycznie spada. Użytki rolne ogółem w powiecie zajmują 77,6%. Największy udział procentowy użytków rolnych w strukturze zagospodarowania terenu wykazują tereny gmin: Żórawina, Kobierzyce, Jordanów Śląski i Kąty Wrocławskie, gdzie udział użytków rolnych do powierzchni obszaru gminy ogółem przekracza 80%. Znaczna część użytków rolnych położonych na terenie powiatu posiada wysokie klasy bonitacyjne, w rezultacie czego rolnictwo ukierunkowane jest głównie na produkcję roślinną. Na terenach większości gmin udział gruntów ornych I-III klasy bonitacyjnej waha się w granicach 80%. Jedynie grunty orne Gminy Czernica odznaczają się gorszą jakością gleb pod względem ich wartości użytkowej (IVb – V klasa bonitacyjna – 85% powierzchni gruntów ornych).

Rolnictwo charakteryzuje duża liczba jednostek zróżnicowanych pod względem wielkości gospodarstw, jak i kierunku i poziomu produkcji, co powoduje złożoność i zmienność sytuacji ekonomicznej w gospodarstwach rolnych.

4. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI

W niniejszym rozdziale przeprowadzona zostanie analiza gospodarki odpadami w powiecie wrocławskim dla poszczególnych grup odpadów. Dane zostały pozyskane z: Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO), APGOWD 2010, KPGO 2010, powiatowego sprawozdania z PGO, gminnych sprawozdań z PGO, informacji zaczerpniętych z urzędów gmin oraz przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami w powiecie.

4.1. Składowanie odpadów

Składowiska odpadów

Na terenie powiatu wrocławskiego znajdują się następujące rodzaje składowisk odpadów:

Wykaz czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (mogących funkcjonować po 2009 r.):

- Składowisko odpadów w Kamieniu (gm. Długołęka),
- Składowisko odpadów w Bielawie (gm. Długołęka),
- Składowisko odpadów Sulęcín (gm. Siechnice).

Wykaz składowisk odpadów, przewidzianych do zamknięcia do końca 2009 r.:

- Składowisko odpadów w Ratowicach (gm. Czernica),
- Składowisko odpadów w Dankowicach (gm. Jordanów Śląski),
- Składowisko odpadów w Stróży (gm. Mietków),
- Składowisko odpadów Strzegomiany (gm. Sobótka).

Wykaz nieczynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne:

- Składowisko odpadów w Piecowicach (gm. Długoleka) – zamknięte w 2006 r.,
- Składowisko odpadów w Sośnicy (gm. Kąty Wrocławskie) - zamknięte w 2006 r.
- Składowisko odpadów w Cieszycach (gm. Kobierzyce) – zamknięte w 2007 r.
- Składowisko odpadów Brzeście (gm. Żórawina) – zamknięte w 2006 r.

Wykaz czynnych składowisk odpadów przemysłowych:

- Mokre składowisko popiołu i żużła w Siechnicach (gm. Siechnice),
- Składowisko odpadów paleniskowych w Kamieniu (gm. Długoleka),
- Składowisko odpadów przemysłowych w Bielawie (gm. Długoleka).

Na terenie powiatu wrocławskiego znajduje się Hałda żużła żelazochromowego z huty SIECHNICE.

Tabele nr 4-8 zawierają szczegółowe informacje na temat składowisk odpadów, znajdujących się na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.

Tabela nr 4. Zestawienie informacji na temat stanu czynnych (mogących funkcjonować po 2009 r.) składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.

Lp.	1.	2.	3.
Nazwa i adres składowiska	Składowisko odpadów w Bielawie Bielawa 45 55-093 Kiełczów (gm. Długołęka)	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kamieniu (gm. Długołęka)	Składowisko odpadów Sulęcín (gm. Siechnice)
Nazwa zarządzającego składowiskiem	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Wilczycka 14 55-093 Kiełczów	VKN Polska Sp. z o.o. 50-210 Wrocław ul. Kurkowa 44	Zakład Usług Komunalnych ul. Wiosenna 7 55-011 Siechnice
Typ składowiska	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne
Decyzja lokalizacyjna	Decyzja Nr 096/2000 Urzędu Gminy Długołęka z dnia 18.03.2000 r.	-	-
Decyzja o warunkach zabudowy terenu i zagospodarowania terenu	Decyzja Nr BGK-7331/096/2000 z dnia 18.03.2000 r.	-	b.d.
Pozwolenie na budowę	Decyzja Nr 206/2000 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 26.06.2000 r.	Decyzja Nr B.I/601-192/69 Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Oleśnicy z dnia 14.11.1969 r.	Decyzja Nr 82/200 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 27.03.2000 r.
Pozwolenie na użytkowanie	Decyzja Nr SP/AiB/DŁ-7353/556/15/2001 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 09.07.2001 r.	-	Decyzja Nr 20/03 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 04.02.2000 r.

Lp.	1.	2.	3.
Decyzja o wykonaniu przeglądu ekologicznego	Decyzja Nr 59/2002 Starostwa Powiatowego z dnia 09.05.2002 r. (Przedmiotowy przegląd złożony w dniu 13.06.2002 r. pismem nr L.dz. 555/2002	Decyzja Nr OS.III.6621/2/02 Wojewody Dolnośląskiego	-
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	Decyzja Nr 113/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 28.03.2008 r. uchylająca w całości własną Decyzję Nr 211/2002 z dnia 30.12.2002 r.	Decyzja Nr SR.IV.6621-2/19/JBa/06/07 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12.11.2007 r.	Decyzja Nr SR.IV.6621-2/7/MS/07 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 15.05.2007 r.
Pojemność całkowita składowiska	30 517 m ³	-	220380 m ³
Pojemność wykorzystana składowiska	23 000 m ³	6 160 237 m ³	200 000 m ³
Pojemność wypełniona składowiska	-	3 029 542 m ³	60 380 m ³
Pozwolenie zintegrowane	Decyzja Nr PZ 165/2008 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 26.11.2008 r.	b.d.	Decyzja Nr PZ 11.1/2007 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 05.02.2007 r.

Źródło: Informacje zaczerpnięte z: Urzędów Miejskich i Gminnych, AWPGO oraz WSO

Tabela nr 5. Zestawienie informacji na temat stanu składowisk przewidzianych do zamknięcia do końca 2009 r. znajdujących się na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.

Lp.	1.	2.	3.	4.
Nazwa i adres składowiska	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ratowicach (gm. Czernica)	Składowisko odpadów w Dankowicach (gm. Jordanów Śląski)	Składowisko odpadów w Stróży (gm. Mietków)	Składowisko odpadów komunalnych - obręb wsi Strzegomiany (gm. Sobótka)
Nazwa zarządzającego składowiskiem	Zakład Gospodarki Komunalnej ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica	Gmina Jordanów Śląski ul. Wrocławska 55 55-065 Jordanów Śląski	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Kolejowa 20 55-081 Mietków	ZUK „HADLUX” Sp. z o.o. ul. Warszawska 4 55-050 Sobótka
Typ składowiska	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne
Decyzja lokalizacyjna	-	-	-	Decyzja Nr GT.OS-OŚ.18624/83/78 Wydziału Gospodarki terenowej i Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 14.12.1978 r.
Pozwolenie na budowę	Decyzja Nr 189/95 Kierownika Urzędu Rejonowego Administracji Ogólnej z dnia 28.06.1995 r.	-	Decyzja Nr 284/98 Kierownika Urzędu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 16.07.1998 r.	Decyzja Nr 118/85 Wojewody Wrocławskiego z dnia 04.05.1985 r.
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	Decyzja Nr 88 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 25.06.2004 r.	Decyzja Nr 126/2002 z dnia 02.09.2002 r. (zm. Uchwała Nr 40/2005 z dnia 16.02.2005 r.) Starosty Powiatu Wrocławskiego	Decyzja Nr 213/02 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 30.12.2002 r.	Decyzja Nr: 212/2002; 156/2002; SP.OŚ.7623-156/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 30.12.2002 r.

Pozwolenie na użytkowanie	-	-	Decyzja Nr 527/99 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 02.11.1999 r.	Decyzja Nr 457/83 Głównego Architekta Województwa Wrocławskiego z dnia 06.12.1983 r.
Przeгляд ekologiczny	Decyzja Nr 58/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 09.05.2002 r.	Decyzja Nr 60/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 09.05.2002 r.	Decyzja Nr 64/02 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 05.05.2002 r.	Decyzja Nr: 65/2002; SP.OŚ.0718-13/Dec/S/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 09.05.2002 r.
Pojemność całkowita składowiska	47 250 m ³	29 000 m ³	59 150 m ³	78 087 m ³
Pojemność wykorzystana składowiska	35 477 m ³	21 750 m ³	42 020 m ³	72 000 m ³
Uwagi	Składowiska bez możliwości budowy nowych kwater. Przewidywany rok zamknięcia składowiska – 2009 r.	Składowiska bez możliwości budowy nowych kwater. Przewidywany rok zamknięcia składowiska – 2009 r.	Składowiska bez możliwości budowy nowych kwater. Przewidywany rok zamknięcia składowiska – 2009 r.	Składowiska bez możliwości budowy nowych kwater. Przewidywany rok zamknięcia składowiska – 2009 r.

Źródło: Informacje zaczerpnięte z: Urzędów Miejskich i Gminnych, AWPGO oraz WSO

Tabela nr 6. Zestawienie informacji na temat stanu zamkniętych składowisk odpadów na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.

Lp.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Piecowicach (gm. Długołęka)
Nazwa i adres składowiska	MPWiK Sp z o.o. ul. Na Grobli 14/16 50-421 Wrocław
Nazwa zarządzającego składowiskiem	Inne niż niebezpieczne i obojętne
Pozwolenie na budowę	Decyzja Nr 114/86 z dnia 04.05.1985 r.
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	Decyzja Nr 104/2003 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 15.07.2003 r.
Rok faktycznego zamknięcia składowiska	2006 r.
Decyzja o zamknięciu	Decyzja nr SR.III.6621-3/4/KS/06 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22.06.2006 r.

Zródło: Informacje zaczerpnięte z: Urzędów Miejskich i Gminnych, AWPGO oraz WSO

Tabela nr 7. Zestawienie informacji na temat stanu składowisk odpadów będących w trakcie rekultywacji na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.

Lp.	1.	2.	3.
Nazwa i adres składowiska	Składowisko odpadów w Sośnicy (gm. Kąty Wrocławskie)	Składowisko odpadów w Cieszycach (gm. Kobierzyce)	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne we wsi Brzeście (gm. Żórawina)
Nazwa zarządzającego składowiskiem	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. 1 Maja 26b 55-080 Kąty Wrocławskie	Urząd Gminy Kobierzyce Al. Pałacowa 1 55-040 Kobierzyce	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Al. Niepodległości 17 55-020 Żórawina
Typ składowiska	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne	Inne niż niebezpieczne i obojętne
Decyzja lokalizacyjna	Decyzja Nr 61/94 Urzędu		Decyzja Nr 4/XII/94

	Rejonowego we Wrocławiu z dnia 07.05.1994 r.	-	Wójt Gminy Żórawina z dnia 27.12.1994 r.
Pozwolenie na budowę	-	-	-
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	Decyzja Nr 161/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 23.10.2002 r.	21 grudnia 2007 r. Starosta Powiatu Wrocławskiego Decyzją Nr 385/2007 zmienił Decyzję Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów w Cieszycach. Wprowadzona zmiana ograniczyła do 10 Mg/a ilość odpadów przyjmowanych na składowisko.	Decyzja Nr 52/2005 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 03.03.2005 r.
Pozwolenie na użytkowanie	-	-	Decyzja Nr 21/96 Kierownika Urzędu Rejonowego Rządowej Administracji Ogólnej we Wrocławiu z dnia 21.11.1996 r.
Przeгляд ekologiczny	Decyzja Starostwa Powiatowego we Wrocławiu z dnia 30.06.2002 r.	Decyzja Nr SP.OŚ.0718-13/Dec/K/2002 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 09.05.2002 r.	Pracownia Projektowa Ochrony Środowiska A. Zazula ul. Kościuszki 44/1 50-012 Wrocław
Rok faktycznego zamknięcia składowiska	-	2007 r.	31.12.2006 r.
Decyzja o zamknięciu	-	Decyzja Nr 91/ZS/2004 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 15 września 2004 (zmiana: Decyzja Nr 338/2008 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 19 sierpnia 2008 r.).	Wojewoda Dolnośląski SR.IV.6621-3/9/MS/06 z dnia 20.12.2006 r.
Pojemność wykorzystana składowiska	-	44 000	30 833
Pojemność zapełniona składowiska	-	22 000	26 341
Uwagi		W decyzji określono datę zakończenia rekultywacji na 31 grudnia 2009 r. W decyzji określono obowiązek prowadzenia	Zgodnie z Decyzją Nr SR.IV.6621-3/9/MS/06 Wojewody Dolnośląskiego

	-	<p>monitoringu oddziaływania składowiska na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002.220.1858)</p> <p>11 stycznia 2006 r. Wojewoda Dolnośląski zmienił (decyzja SR..III.6621-3/9/MB/05/06) decyzję Starosty dotyczącą zamknięcia składowiska odpadów w Cieszycach. Data zamknięcia składowiska została przesunięta na 31 grudnia 2007 r. z technicznego sposobu rekultywacji skreślono zapis o konieczności wykonania systemu odprowadzania odcieków ze zbiornikiem. W decyzji Wojewody przesunięto datę zamknięcia składowiska z 31 grudnia 2005 r. na 31 grudnia 2007 r.</p> <p>Data zakończenia rekultywacji pozostała bez zmian – 31 grudnia 2009 r.</p> <p>12 stycznia 2006 r. Wojewoda Dolnośląski zatwierdził (decyzja SR.III.6621-2/1/KS/06) instrukcję eksploatacji składowiska w Cieszycach. Z dniem zamknięcia składowiska instrukcja eksploatacji przestała obowiązywać.</p> <p>Zakres rekultywacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termin wykonania prac związanych z wyrównaniem bryły składowiska z 31 grudnia 2008 r. na 30 czerwca 2009 r., - termin wykonania prac związanych z formowaniem czaszy składowiska z 30 czerwca 2009 r. na 31 grudnia 2010 r., - termin wykonania prac związanych z wykonaniem rekultywacji biologicznej z 31 grudnia 2009 r. <p>na 31 października 2012 r. termin zakończenia rekultywacji składowiska z 31 grudnia 2009 r. na 31 grudnia 2012 r.</p>	<p>z dnia 20.12.2006 r.</p> <p>-termin ukończenia rekultywacji składowiska upływa z dniem 31.12.2012 r.</p>
--	---	--	---

Źródło: Informacje zaczerpnięte z: Urzędów Miejskich i Gminnych, WSO, AWPGO

Tabela nr 8. Zestawienie informacji na temat stanu składowisk przemysłowych na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.

Lp.	1.	2.	3.
Nazwa i adres składowiska	Składowisko odpadów przemysłowych w Bielawie (gm. Długołęka)	Składowisko odpadów paleniskowych w Kamieniu (gm. Długołęka)	Mokre Składowisko żużla i popiołu w Siechnicach (gm. Św. Katarzyna)
Nazwa zarządzającego składowiskiem	PPG Deco Polska Sp. z o.o.	VKN Sp. z o.o.	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. ul. Łowiecka 24, 50-220 Wrocław
Powierzchnia całkowita [ha]	1,4	51,3	18,0
Pojemność całkowita [tys. Mg]	24,6	6 074,0	724,0

Źródło: Informacje zaczerpnięte z AWPGO oraz WSO

Na terenie powiatu wrocławskiego znajduje się hałda żużła żelazochromowego z huty SIECHNICE:

Hałda żużła żelazochromowego z huty SIECHNICE jest miejscem, w którym nagromadzone zostały żużle, piasek, zużyte materiały ogniotrwałe, odpady bytowe oraz osady z zakładowej oczyszczalni ścieków. Ponad 85% masy składowanych odpadów stanowi żużel, około 13% piasek, pozostałe składowane odpady nie mają wpływu na skład złoża odpadów.

Żużel żelazochromowy jest głównym odpadem powstającym podczas wytopu stopów żelazochromowych w piecach łukowych jaki miał miejsce w hucie SIECHNICE. Skład chemiczny i właściwości mineralogiczne żużła pierwotnego (niestabilizowanego) powodują, że podczas krzepnięcia zachodzą przemiany, efektem których jest rozpad żużła na drobny proszek podatny na pylenie. W celu zapobiegania tych niekorzystnych procesów do wsadu piecowego dodawane są związki boru, które stapiając się z żużlem dają rozpadającą się na grube kawałki twardą masę. W trakcie składowania minerał ten stopniowo kruszy się, rozpada i rozsypuje się tworząc frakcje pylaste.

Składowisko powstało w 1960 r. Jego powierzchnia wynosi 85 tys. m², a wysokość złoża odpadów dochodzi do 20 m ponad otaczający teren.

Wyróżnia się dwa zasadnicze poziomy składowiska:

- poziom dolny, grubości 10-12 m, zbudowany z żużła pierwotnego (niestabilizowanego) pochodzący z lat 1961-78,
- poziom górny, formowany od roku 1979 głównie z żużli stabilizowanych.

Składowisko poddano częściowej rekultywacji biologicznej, przez przykrycie skarp warstwą ziemi i obsianie trawą. Jednak w wyniku dzikiej eksploracji hałdy przez poszukiwaczy stopów żelazochromu warstwa rekultywacyjna uległa w znacznym stopniu zniszczeniu.

Głównym czynnikiem zanieczyszczającym emitowanym przez hutę SIECHNICE był chrom w postaci jonowej emitowany wraz z pyłami oraz składowany w hałdzie żużli.

Wskutek opadu pyłów stwierdzono w powierzchniowej warstwie gleby w najbliższym otoczeniu huty akumulację chromu, ołowiu, kadmu oraz boru w ilościach znacznie przewyższających wartość tła geochemicznego.

Najważniejsze wnioski z prac zespołu ekspertów oceniającego rzeczywiste zagrożenie ujęć wodociągowych miasta Wrocławia migracją chromu z terenów zanieczyszczonych wieloletnią działalnością produkcyjną huty SIECHNICE:

- hałda stanowi potencjalne zagrożenie, jednak jej posadowienie na podłożu nieprzepuszczalnym, ustabilizowanie, duża zawartość substancji alkalicznych znacznie ogranicza zagrożenie dla środowiska gruntowego,
- nie występuje niebezpieczeństwo nagłego uruchomienia chromu i innych metali ciężkich zakumulowanych w glebie w otoczeniu huty i w odpadach na hałdzie oraz ich pojawienia się w nadmiernych stężeniach w wodzie ujmowanej do celów wodociągowej,
- zrekultywowana i zabezpieczona hałda odpadów pohnitnicznych nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla wód podziemnych,
- badania ługowalności wykazały bardzo małą zdolność wymywania chromu z żużła stabilizowanego w porównaniu z żużlem niestabilizowanym. Ekstrakty wodne z żużli charakteryzują się silnie zasadowym odczynem co jest główną przyczyną słabej ługowalności większości metali ciężkich,
- największe zagrożenie dla wód gruntowych stanowią pyły osiadłe na powierzchni terenu i infiltrujące wraz z wodami opadowymi w głąb gruntu, prędkość migracji metali ciężkich znacząco wzrasta wraz z obniżeniem odczynu gruntu,
- likwidacja hałdy poprzez przewiezienie jej w inne miejsce nie rozwiąże problemu skażenia terenu metalami ciężkimi, przeróbka hałdy dotyczy jedynie żelazochromu metalicznego, który nie stanowi zagrożenia dla środowiska, przeróbka hałdy nie ma wpływu na obecność metali ciężkich w formie jonowej, niekontrolowana przeróbka hałdy wpłynie na zwiększenia pylenia na tereny przyległe, zmniejszenie zagrożenia powodowanego przez hałdę można uzyskać poprzez uszczelnienie powierzchni hałdy powłoką nieprzepuszczalną utrudniającą wnikanie wody opadowej do złoża zgromadzonych odpadów oraz zabezpieczającą złożo odpadów przed pyleniem,
- układ technologiczny zakładów uzdatniania wody „Na Grobli” i „Mokry Dwór” umożliwia skuteczne usuwanie chromu z wody.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu obiektu na środowisko należy dążyć do rekultywacji terenu, na którym zlokalizowana jest hałda poprzez odbudowę zniszczonej okrywy rekultywacyjnej, bądź odzysk lub unieszkodliwienie odpadów zgromadzonych na hałdzie.

Instalacje odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów

Wykaz instalacji do odzysku odpadów lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu wrocławskiego zawarto w tabeli nr 9.

Tabela nr 9. Zestawienie informacji na temat instalacji odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów występujących na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego – stan na 31 grudnia 2008 r.

Lp.	Nazwa firmy	Adres firmy	Adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj Procesu odzysku/ unieszkodliwiania [R/D]
1.	Betoniarnia Betard	ul. Polna 30/30 a Długołęka	ul. Polna 30/30 a Długołęka	10 01 01	R14
				10 01 02	
				10 01 80	
2.	BLACK POINT S.A.	ul. Atramentowa 5 55-050 Kobierzyce Bielany Wrocławskie	ul. Atramentowa 5 55-050 Kobierzyce Bielany Wrocławskie	08 03 18	R14
				16 02 14	
3.	ECO SERWIS Sp. z o.o	ul. Jasnogórska 31-358 Kraków	ul. Wrocławska 16 Żerniki Wrocławskie	15 01 04	R15
4.	Lighting Wastes Service Sp. z o.o.	ul. Wilczycka 14 55-093 Kiełczów	ul. Wilczycka 14 55-093 Kiełczów	19 12 04	R3
				19 12 02	R4
				19 12 03	
5.	Przedsiębiorstwo Produkcji Ogrodniczej - Siechnice Sp. z o.o.	ul. Opolska 30 55-011 Siechnice	ul. Opolska 30 55-011 Siechnice	02 01 03	R3
				02 01 03	R5
				02 01 09	
				15 01 01	
				20 01 03	R14
				15 01 01	
15 01 02					
6.	Przetwórstwo Tworzyw Sztucznych "BIR-LET"	ul. K. Wallenroda 5 51-210 Wrocław	Na terenie zakładu produkcyjnego Przedsiębiorstwa Produkcyjno- Handlowego SIMA-PLAST Dobrzykowie ul. Stawowa 49	15 01 02	R14
7.	VKN Polska Sp. z o.o.	ul. Kurkowa 44 50-210 Wrocław	Na terenie EC Czechnica-ZEW Kogeneracja, Siechnice	10 01 01	R14
				10 01 02	
				10 01 80	
8.	P.P.H. BABA Ryszard Bąba	ul. Śliwice 25 55-093 Kiełczów	ul. Śliwice 25 55-093 Kiełczów	15 01 02	R14
				02 03 05	Unieszkodliwienie poprzez zastosowanie do produkcji biohumusu będącego składnikiem ziemi do uprawy roślin
				02 03 80	
				07 06 80	

Lp.	Nazwa firmy	Adres firmy	Adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj Procesu odzysku/ unieszkodliwiania [R/D]
9.	Grupa IZ Stacja Badawcza Trzody Chlewnej w Żernikach Wielkich sp. z o.o.	Żerniki Wielkie 55-020 Żórawina	Żerniki Wielkie 55-020 Żórawina	02 01 82	Brak danych
				13 02 05*	
				16 01 01	
				16 01 03	
				16 01 07*	
				16 02 13*	
18 02 02*					
10.	CARGILL (Polska) Sp. z o.o. Oddział Bielany Wrocławskie	Ul. MacMillan 1 55-040 Kobierzyce	Ul. MacMillan 1 55-040 Kobierzyce	Brak danych	Brak danych
11.	ZEW „KOGENERACJA” S.A.	Siechnice, ul. Fabryczna 22	Siechnice, ul. Fabryczna 22	10 01 01	R14 R15
				10 01 02	
				10 01 80	
12.	Sanbet Fabryka Betonu Wiesława, Stefan Piotrowscy Sp. j.	ul. Tulipanowa 2 Ślęza gm. Kobierzyce	ul. Tulipanowa 2 Ślęza gm. Kobierzyce	10 01 01	R14
				10 01 02	
				10 01 80	
13.	"Bronson" Marek Braś	ul. Nowowiejska 46/8, 50-315 Wrocław	ul. Wilczycka 14 Kiełczów	07 02 13	R14
				12 01 05	
				12 01 99	
				15 01 02	
				17 02 03	
19 12 04					
14.	FONBUD Sp. z o.o.	ul. Redycka 71 51-169 Wrocław	Dz. nr 294/4 obręb Jeszkowice gm. Czernica	07 02 99	R14
				17 04 10	
				17 04 11	
15.	Libet S.A	ul. Powstańców Śl. 5 53-3 Wrocław	Gajków, ul. Wrocławska 15	10 10 12	R14
16.	"EKOTRAKT" Sp. z o.o.	ul. Kurkowa 44 50-210 Wrocław	Wytwórnia mieszanek betonowych Kamień gm. Długoleka	10 01 01	R14
				10 01 02	
				10 01 80	
				10 01 99	
17.	Przedsiębiorstwo Ekologiczne EKOPOLGRUNT Sp. z o.o.	ul. Kurkowa 44 50-210 Wrocław	ul. Kurkowa 44 50-210 Wrocław	10 01 80	R14
				19 08 05	
18.	Zakład Usługowo- Produkcyjno- Handlowy „EBIX” Edward Białecki	ul. Wrocławska 5 55-050 Sobótka	Wrocławska 5 55-050 Sobótka	16 01 04*	R14
				16 01 06	R15
19.	P.H.U. " SKROMET", Skrodzki, Myszko, Osiedlewicz Sp. j.	Milejowice 7 55-020 Żórawina	Milejowice 7 55-020 Żórawina	07 02 13	R4, R5, R14, R15
				07 02 99	
				12 01 04	
				12 01 05	
				12 01 99	
				16 01 99	
				16 02 14	
				16 02 16	
				17 04 07	
				17 04 11	

Źródło: Informacje pozyskane z WSO i AWPGO

4.2. Odpady komunalne

4.2.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami powstawania odpadów komunalnych związanych z działalnością bytową człowieka są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty użyteczności publicznej (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, sektor gospodarczy itp.).

Zestawienie ilości wytworzonych odpadów komunalnych w powiecie wrocławskim w latach 2005-2008 w podziale na gminy przedstawiono w tabeli nr 10. Dla każdej z gmin przyjęto bazowy jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów wyznaczony dla 2005 r. Wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów w kolejnych latach na poziomie 1% rocznie przyjęto z KPGO 2010.

Tabela nr 10. Bilans odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie wrocławskim w podziale na gminy.

Nazwa wskaźnika	2005	2006	2007	2008
Gmina Czernica				
Liczba ludności	8 508	8 940	9 296	9 668
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,270	0,273	0,275	0,278
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	2 297,2	2 440,6	2 556,4	2 687,7
Gmina Długołęka				
Liczba ludności	19 681	20 131	20 760	21 227
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,300	0,303	0,306	0,309
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	5 904,3	6 099,7	6 352,6	6 559,1
Gmina Jordanów Śląski				
Liczba ludności	2 908	2 957	3 001	3 024
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,170	0,172	0,173	0,175
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	494,4	508,6	519,2	529,2
Gmina Kąty Wrocławskie				
Liczba ludności	17 705	18 468	18 468	18 778
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,450	0,454	0,459	0,463
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	7 967,2	8 384,5	8 476,8	8 694,2
Gmina Kobierzyce				
Liczba ludności	12 927	13 439	13 932	14 485
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,630	0,636	0,642	0,649
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	8 144,0	8 547,2	8 944,3	9 400,7
Gmina Mietków				
Liczba ludności	3 762	3 764	3 758	3 758
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,450	0,454	0,459	0,464
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	1 692,9	1 708,8	1 724,9	1 743,7
Gmina Sobótka				
Liczba ludności	12 309	12 382	12 407	12 411
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,319	0,322	0,325	0,330
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	3 926,6	3 987,0	4 032,3	4 095,6
Gmina Siechnice				
Liczba ludności	12 960	13 394	13 893	14 245
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,261	0,264	0,266	0,270

Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	3 382,6	3 536,0	3 695,5	3 846,1
Gmina Żórawina				
Liczba ludności	7 650	7 788	7 957	8 170
Przyjęty jedn. wskaźnik wytw. odp. kom. [Mg/M/rok]	0,180	0,182	0,184	0,185
Ilość wytw. odp. kom. [Mg]	1 377,0	1 417,4	1 464,1	1 511,4
Wyznaczona ilość wytw. odp. kom. dla Powiatu Wrocławskiego [Mg]	35 186,2	36 629,8	37 766,1	39 067,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie założeń przyjętych z APGOWD 2010 i KPGO 2010

Poniżej przedstawiono ilości odpadów komunalnych w powiecie wrocławskim w podziale na 16 rodzajów. Średni skład morfologiczny wytwarzanych zmieszanych odpadów komunalnych, przyjęto z KPGO 2010.

Tabela nr 11. Bilans i skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w powiecie wrocławskim w latach 2005-2008.

Lp.	Strumienie odpadów komunalnych	Ilość odpadów [Mg]			
		2005	2006	2007	2008
1.	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	724,8	754,6	778,0	804,8
2.	Odpady zielone z ogrodów i parków	971,1	1011,0	1042,3	1078,3
3.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w tym:*	31055,3	32329,5	33332,4	34481,2
3-1.	<i>Odpady kuchenne ulegające biodegradacji</i>	7409,8	7713,8	7953,1	8227,2
3-2.	<i>Odpady zielone</i>	745,3	775,9	799,9	827,5
3-3.	<i>Papier i tektura</i>	6301,1	6559,6	6763,1	6996,2
3-4.	<i>Odpady wielomateriałowe</i>	2119,7	2206,6	2275,1	2353,5
3-5.	<i>Tworzywa sztuczne</i>	4561,2	4748,4	4895,7	5064,4
3-6.	<i>Szkoło</i>	2650,3	2759,0	2844,6	2942,7
3-7.	<i>Metal</i>	1553,2	1616,9	1667,1	1724,5
3-8.	<i>Odzież, tekstylia</i>	477,0	496,5	512,0	529,6
3-9.	<i>Drewno</i>	572,4	595,9	614,3	635,5
3-10.	<i>Odpady niebezpieczne</i>	277,3	288,6	297,6	307,8
3-11.	<i>Odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa</i>	4388,1	4568,2	4709,9	4872,2
4.	Odpady z targowisk	341,3	355,3	366,3	379,0
5.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	749,5	780,2	804,4	832,1
6.	Odpady wielkogabarytowe	1344,1	1399,3	1442,7	1492,4
Razem		35 186,2	36 629,8	37 766,1	39 067,7

* - w badaniach składu morfologicznego odpadów komunalnych nie wyodrębnia się frakcji opakowaniowej,
** - meble i inne odpady dużych rozmiarów (poza zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym)

Źródło: Podział na strumienie odpadów komunalnych oraz średni skład procentowy zaczerpnięto z KPGO 2010

Szacunkowo ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2008 r. zwiększyła się o ok. 11,03% w stosunku do 2005 r., przy ok. 7,5% wzrostu liczby ludności w analizowanych latach.

4.2.2. Odpady ulegające biodegradacji

Szacunkowy bilans odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zawarto w tabeli nr 12 Dane do obliczeń zaczerpnięto z tabeli nr 11:

- pkt. 1 w tab. nr 12 – przyjęto 30% wartości z pkt. 1 w tab. nr 11,
- pkt. 2 w tab. nr 12 – przyjęto wartość z pkt. 2 w tab. nr 11,
- pkt. 3 w tab. nr 12 – przyjęto sumy wartości pkt. 3.1, 3.2, 3.3 i 3.9 w tab. nr 11,
- pkt. 4 w tab. nr 12 – przyjęto 70% wartości z pkt. 4 w tab. nr 11.

Tabela nr 12. Ilości wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji.

Lp.	Nazwa	Ilość odpadów [Mg]			
		2005	2006	2007	2008
1.	Papier i tektura zbierane selektywnie*	217,5	226,4	233,4	241,4
2.	Odpady zielone z ogrodów i parków	971,1	1011,0	1042,3	1078,3
3.	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	15028,6	15645,2	16130,5	16686,5
4.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)**	238,9	248,7	256,4	265,3
Razem		16 456,1	17 131,3	17 662,6	18 271,5
* - przyjęto 30%, ** - przyjęto 70%					

Zródło: Podział na strumienie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz średni skład procentowy zaczerpnięto z KPGO 2010

Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w **2005 r.** wyznaczona została na poziomie **16 456,1 Mg**, co oznacza, że na statystycznego mieszkańca powiatu wrocławskiego przypadło wówczas ok. **167 kg/rok**. W **2008 r.** ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji wyznaczono na poziomie ok. **18 271,5 Mg** – na jednego mieszkańca powiatu przypadło ok. **173 kg/rok**.

Na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego nie wdrożono systemu selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji.

Ponadto przyjmuje się, iż część odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu wrocławskiego, zagospodarowana jest we własnym zakresie przez mieszkańców. Zgodnie z KPGO 2010: 70 % odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na wsiach oraz 15% tych odpadów w małych miastach wykorzystuje się do kompostowania, skarmiania zwierząt oraz spala się w paleniskach domowych.

4.2.3. Rodzaje i ilości odpadów komunalnych poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania

Odzysk

Proces odzysku, rozumiany jest jako wykorzystanie odpadów w całości lub ich części, a także jako odzyskanie z odpadów substancji, materiałów i energii.

Ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do odzysku w latach 2005-2008 zestawiono w tabeli nr 13.

Na podstawie przedstawionych danych można zauważyć, iż w analizowanych latach, największa ilość zebranych selektywnie odpadów została odnotowana w 2005 r. – 6 032,100 Mg w gminie Kobierzyce i przypadła na grupę 20 02 02 (gleba i ziemia w tym kamienie).

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) proces odzysku definiuje się jako: „wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania” (art. 3, ust. 3, pkt. 9).

Unieszkodliwianie

Główną metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego jest składowanie.

Odpady zebrane z terenu poszczególnych gmin Powiatu Wrocławskiego, kierowane są na następujące składowiska odpadów:

Wykaz czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (mogących funkcjonować po 2009 r.):

- Składowisko odpadów w Bielawie (gm. Długołęka),
- Składowisko odpadów Sulęcín (gm. Siechnice),

Wykaz składowisk odpadów, przewidzianych do funkcjonowania do czasu zapewnienia obecnie eksploatowanych kwater odpadów:

- Składowisko odpadów w Ratowicach (gm. Czernica),
- Składowisko odpadów w Dankowicach (gm. Jordanów Śląski),
- Składowisko odpadów w Stróży (gm. Mietków),
- Składowisko odpadów Strzegomiany (gm. Sobótka).

Ilości odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2008 zestawiono w tabeli nr 14.

W latach 2005-2008 ilość odpadów przekazanych do składowania zmalała o ok. 11,44%. Najprawdopodobniej przyczynami tego stanu są:

- wzrost zagospodarowywania odpadów przez mieszkańców gminy w sposób nielegalny
 - deponowanie na tzw. „dzikich” składowiskach,
 - spalanie odpadów w paleniskach domowych frakcji, które mogłyby być zebrane selektywnie (np. odpady opakowaniowe z papieru i tworzyw sztucznych) – to przełożyłoby się na spadek ilości odpadów deponowanych na składowiskach, ale nie przyczyniłoby się do wzrostu ilości odpadów przekazanych do odzysku.

Tabela nr 13. Ilość odpadów komunalnych selektywnie zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do odzysku w latach 2005-2008.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku
Gmina Czernica									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,000	-	0,079	R14	0,000	-
Razem 20:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,079 Mg/rok		0,000 Mg/rok	
Razem Gmina Czernica:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,079 Mg/rok		0,000 Mg/rok	
Gmina Długołęka									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 01 01	Papier i tektura	0,000	-	0,000	-	0,000	-	6,390	R14
20 01 02	Szkło	0,000	-	83,600	R14	119,840	R14	245,840	R14
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,061	R14	0,060	R14	0,065	R14
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,000	-	49,100	R14	38,300	R14	42,120	R14
Razem 20:		0,000 Mg/rok		132,800 Mg/rok		158,200 Mg/rok		294,415 Mg/rok	
Razem Gmina Długołęka:		0,000 Mg/rok		132,800 Mg/rok		158,200 Mg/rok		294,415 Mg/rok	
Gmina Jordanów Śląski									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,100	R14	5,100	R14	-	-	-	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,600	R14	0,800	R14	-	-	-	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	5,000	R14	6,000	R14	-	-	-	-
Razem 15:		7,700 Mg/rok		11,900 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok	
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 01 01	Papier i tektura	0,000	-	0,000	-	0,000	-	14,000	R14

20 01 02	Szkło	0,000	-	0,000	-	0,000	-	25,100	R14
20 01 36	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	0,000	-	0,000	-	0,000	-	8,500	R14
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,000	-	0,000	-	0,023	R14
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,000	-	0,000	-	0,000	-	2,800	R14
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,000	-	0,000	-	0,000	-	7,640	R14
Razem 20:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		58,063 Mg/rok	
Razem Gmina Jordanów Śląski:		7,700 Mg/rok		11,900 Mg/rok		0,000 Mg/rok		58,063 Mg/rok	
Gmina Kąty Wrocławskie									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	27,450	R13	41,630	R13	49,110	R13	65,720	R13
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	38,570	R13	20,640	R13	38,230	R13	61,270	R13
15 01 07	Opakowania ze szkła	80,500	R13	104,930	R13	100,200	R13	113,640	R13
Razem 15:		146,520 Mg/rok		167,200 Mg/rok		187,540 Mg/rok		240,630 Mg/rok	
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	576,200	R14	0,000	-	337,800	R14	0,000	-
20 02 03	Inne odpady ulegające biodegradacji	0,000	-	0,000	-	0,000	-	0,000	-
20 03 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	0,000	-	0,000	-	4,000	R14	0,000	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	52,300	R14	52,200	R14	55,920	R14	168,820	R14
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,310	R14	0,400	R14	0,923	R14
Razem 20:		628,500 Mg/rok		52,510 Mg/rok		398,120 Mg/rok		169,743 Mg/rok	
Razem Gmina Kąty Wrocławskie		775,020 Mg/rok		219,710 Mg/rok		585,660 Mg/rok		410,373 Mg/rok	

Gmina Kobierzyce									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	30,040	R14	53,270	R14	70,600	R14	136,330	R14
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	13,350	R14	27,060	R14	48,410	R14	53,390	R14
15 01 07	Opakowania ze szkła	75,240	R14	94,180	R14	194,500	R14	146,690	R14
Razem 15:		118,630 Mg/rok		174,510 Mg/rok		313,510 Mg/rok		336,410 Mg/rok	
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	4 491,800	R14	0,000	-	0,000	-	0,000	-
20 02 03	Inne odpady ulegające biodegradacji	0,000	-	0,800	R14	0,000	-	0,000	-
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 540,300	R14	0,000	-	0,000	-	0,000	-
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,234	R14	0,061	R14	0,509	R14
Razem 20:		6 032,100 Mg/rok		1,034 Mg/rok		0,061 Mg/rok		0,509 Mg/rok	
Razem Gmina Kobierzyce:		6 150,730 Mg/rok		175,544 Mg/rok		313,571 Mg/rok		336,919 Mg/rok	
Gmina Mietków									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	15,600	R14	1,800	R14	5,100	R14	10,500	R14
15 01 07	Opakowania ze szkła	9,000	R14	3,000	R14	0,000	-	0,000	-
Razem 15:		24,600 Mg/rok		4,800 Mg/rok		5,100 Mg/rok		10,500 Mg/rok	
Razem Gmina Mietków:		24,600 Mg/rok		4,800 Mg/rok		5,100 Mg/rok		10,500 Mg/rok	
Gmina Sobótka									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	19,500	R13	28,700	R13	41,600	R13	20,600	R13
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	4,100	R13	13,300	R13	20,200	R13	3,100	R13

15 01 03	Opakowania z drewna	0,000	-	0,000	-	3,000	R13	0,000	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	60,500	-	87,700	R13	103,600	R13	115,700	R13
Razem 15:		84,100 Mg/rok		129,700 Mg/rok		168,400 Mg/rok		139,400 Mg/rok	
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 02 02	Odpady ulegające biodegradacji	0,000	-	0,000	-	0,000	-	120,000	R14
20 02 03	Gleba i ziemia, w tym kamienie	0,000	-	0,000	-	0,000	-	40,000	R14
20 03 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	0,000	-	0,000	-	0,000	-	7,000	R14
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,000	-	0,026	R14	0,112	R14
Razem 20:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,026 Mg/rok		167,112 Mg/rok	
Razem Gmina Sobótka		84,100 Mg/rok		129,700 Mg/rok		168,430 Mg/rok		306,512 Mg/rok	
Gmina Siechnice									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	40,500	R3	0,000	-	0,000	-	0,000	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,000	-	0,000	-	10,000	R14	0,000	-
15 01 04	Opakowania z metali	0,000	-	0,000	-	539,983	R15	0,000	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,000	-	0,000	-	0,000	-	0,000	-
Razem 15:		40,500 Mg/rok		0,000 Mg/rok		549,983 Mg/rok		0,000 Mg/rok	
16	Baterie i akumulatory								
16 06 02	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	0,000	-	0,000	-	1,150	R14	0,000	-
16 06 04	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	0,000	-	0,000	-	2,200	R14	0,000	-
16 06 05	Inne baterie i akumulatory	0,000	-	0,000	-	24,900	R14	0,000	-
Razem 16:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		28,250 Mg/rok		0,000 Mg/rok	

20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	9,500	R14	56,100	R14	214,600	R14	0,000	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	0,000	-	0,000	-	12,700	R3	0,000	-
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,000	-	0,083	R14	7,600	R14	0,023	R14
Razem 20:		9,500 Mg/rok		56,183 Mg/rok		234,900 Mg/rok		0,023 Mg/rok	
Razem Gmina Siechnice:		50,000 Mg/rok		56,183 Mg/rok		813,133 Mg/rok		0,023 Mg/rok	
Gmina Żórawina									
15	Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach								
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,20	R15	0,000	-	0,000	-	-	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	-	0,000	-	0,000	-	0,820	R15
15 01 04	Opakowania z metali	0,50	R15	0,000	-	0,000	-	-	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	1,00	R15	0,000	-	0,000	-	2,930	R15
Razem 15:		2,700 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		3,750 Mg/rok	
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami zbieranymi selektywnie								
20 01 34	Baterie i akumulatory	-	-	-	-	-	-	0,309	R14
20 01 35* 20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,000	-	0,000	-	0,000	-	17,250	R15
Razem 20:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		17,559 Mg/rok	
Razem Gmina Żórawina:		2,700 Mg/rok		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		21,310 Mg/rok	
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI		7 094,850 Mg/rok		730,640 Mg/rok		2 044,200 Mg/rok		1 438,114 Mg/rok	
<p>R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania),</p> <p>R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane),</p> <p>R14 – inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13,</p> <p>R15 – przetwarzanie odpadów w celu ich przygotowania do odzysku w tym recyklingu.</p>									

Źródło: Gminne sprawozdania z PGO oraz informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

Tabela nr 14. Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2008.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.
Gmina Czernica									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 436,200	D5	1 450,500	D5	1 490,650	D5	1 504,650	D5
Razem 20		1 436,200 Mg/rok		1 450,500 Mg/rok		1 490,650 Mg/rok		1 504,650 Mg/rok	
Razem Gmina Czernica:		1 436,200 Mg/rok		1 450,500 Mg/rok		1 490,650 Mg/rok		1 504,650 Mg/rok	
Gmina Długołęka									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	0,000	-	0,000	-	0,000	-	0,168	D5
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	87,300	D5	176,140	D5	202,700	D5	171,520	D5
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 373,450	D5	2 423,530	D5	2 670,120	D5	2 919,990	D5
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,700	D5	0,000	-	2,560	D5	21,340	D5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,000	-	91,210	D5	285,590	D5	387,000	D5
20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	3,860	D5	0,000	-	0,000	-	0,000	-
Razem 20:		2 466,310 Mg/rok		2 690,880 Mg/rok		3 160,970 Mg/rok		3 500,020 Mg/rok	
Razem Gmina Długołęka:		2 466,310 Mg/rok		2 690,880 Mg/rok		3 160,970 Mg/rok		3 500,020 Mg/rok	
Gmina Jordanów Śląski									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	168,000	D5	181,300	D5	196,200	D5	307,900	D5

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.
Razem 20:		168,000 Mg/rok		181,300 Mg/rok		196,200 Mg/rok		307,900 Mg/rok	
Razem Gmina Jordanów Śląski:		168,000 Mg/rok		181,300 Mg/rok		196,200 Mg/rok		307,900 Mg/rok	
Gmina Kąty Wrocławskie									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	0,000	-	0,000	-	0,135	D5	0,189	D5
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	6 000,000	D5	6 191,000	D5	6 728,000	D5	7 686,000	D5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,000	-	0,000	-	8,200	D5	0,000	-
Razem 20:		6 000,000 Mg/rok		6 191,000 Mg/rok		6 736,335 Mg/rok		7 686,190 Mg/rok	
Razem Gmina Kąty Wrocławskie:		6 000,000 Mg/rok		6 191,000 Mg/rok		6 736,335 Mg/rok		7 686,190 Mg/rok	
Gmina Kobierzyce									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 491,600	D5	6 243,340	D5	8 574,680	D5	8 727,990	D5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,000	-	0,000	-	0,000	-	29,400	D5
Razem 20:		1 491,600 Mg/rok		6 243,340 Mg/rok		8 574,680 Mg/rok		8 757,400 Mg/rok	
Razem Gmina Kobierzyce		1 491,600 Mg/rok		6 243,340 Mg/rok		8 574,680 Mg/rok		8 757,400 Mg/rok	
Gmina Mietków									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 420,000	D5	1 374,000	D5	1 188,000	D5	1 258,000	D5
Razem 20:		1 420,000 Mg/rok		1 374,000 Mg/rok		1 188,000 Mg/rok		1 258,000 Mg/rok	
Razem Gmina Mietków:		1 420,000 Mg/rok		1 374,000 Mg/rok		1 188,000 Mg/rok		1 258,000 Mg/rok	
Gmina Sobótka									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,000	-	0,000	-	0,000	-	36,200	D5
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	11,900	D5	51,100	D5	38,200	D5	64,800	D5
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 487,900	D5	1 736,500	D5	1950,600	D5	1 744,800	D5
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	8,300	D5	7,900	D5	5,900	D5	11,200	D5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,000	-	0,000	-	0,000	-	58,600	D5
Razem 20:		1 508,100 Mg/rok		1 795,500 Mg/rok		1 994,700 Mg/rok		1 915,600 mg/rok	
Razem Gmina Sobótka:		1 508,100 Mg/rok		1 795,500 Mg/rok		1 994,700 Mg/rok		1 915,600 mg/rok	
Gmina Siechnice									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	16 600,000	D5	16 534,000	D5	15 553,000	D5	3 649,000	D5
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	19,100	D5	104,900	D5	8,200	D5	0,000	-
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	62,300	D5	0,000	-	0,000	-	0,000	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	120,000	D5	75,000	D5	36,000	D5	29,000	D5
Razem 20:		16 801,400 Mg/rok		16 713,900 Mg/rok		15 597,200 Mg/rok		3 678,000 Mg/rok	
Razem Gmina Siechnice:		16 801,400 Mg/rok		16 713,900 Mg/rok		15 597,200 Mg/rok		3 678,000 Mg/rok	
Gmina Żórawina									
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie								
20 02 01	Inne odpady ulegające biodegradacji	-	-	-	-	-	-	1,300	D5

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 950,500	D5	1 795,360	D5	769,660	D5	829,660	D5
Razem 20:		1 950,500 Mg/rok		1 795,360 Mg/rok		769,660 Mg/rok		830,960 Mg/rok	
Razem Gmina Żórawina:		1 950,500 Mg/rok		1 795,360 Mg/rok		769,660 Mg/rok		830,960 Mg/rok	
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI		33 242,110 Mg/rok		38 435,800 Mg/rok		39 708,435 Mg/rok		29 438,710 Mg/rok	
D5 – składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne									

Źródło: Gminne sprawozdania z PGO oraz informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

4.2.4. Charakterystyka istniejącego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w powiecie wrocławskim

Utworzony w gminach system ewidencji zawartych umów między wytwórcami odpadów a podmiotami odbierającymi odpady umożliwia wskazanie mieszkańców gminy, którzy uchylają się od obowiązku zawarcia takich umów i podjęcia w stosunku do nich odpowiednich działań.

W gminach Powiatu Wrocławskiego (brak danych odnośnie gminy Jordanów Śląski) uchwalono „Regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy” oraz określono wymagania, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – szczegóły zawarto w tabeli nr 15.

Tabela nr 15. Zestawienie uchwał regulaminów utrzymania czystości i porządku w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego.

Gmina	Data i nr uchwały
Czernica	Uchwała Nr XXXIV/330/06 Rady Gminy Czernica z dnia 30 czerwca 2006 r.
Długołęka	Uchwała Nr VII/93/07 Rady Gminy Długołęka z dnia 30 stycznia 2007 r.
Jordanów Śląski	Brak danych
Kąty Wrocławskie	Uchwała N Nr LIV/390/06 Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich z dnia 29 grudnia 2006 r.
Kobierzyce	Uchwała Nr LX/646/06 Rady Gminy Kobierzyce z dnia 11 maja 2006 r.
Mietków	Uchwała Nr XXVIII/184/2006 Rady Gminy Mietków z dnia 22 lutego 2008 r.
Sobótka	Uchwała Nr XLV/315/06 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 23 czerwca 2006 r.
Siechnice	Uchwała Rady Gminy Siechnice z dnia 9 lutego 2006 r.
Żórawina	Uchwała Nr XXI/161/09 Rady Gminy Żórawina z dnia 20 lutego 2009 r.

Źródło: Powiatowe sprawozdanie z PGO

Odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości realizują firmy, z którymi zawarto umowy i które posiadają stosowne zezwolenia władz gminnych. Wykaz firm świadczących usługę wywozu odpadów komunalnych na terenie powiatu wrocławskiego zawarto w tabeli nr 16.

W załączniku nr 1 znajduje się wykaz firm posiadających decyzje starosty w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie powiatu wrocławskiego.

Tabela nr 16. Wykaz podmiotów świadczących usługę wywozu odpadów komunalnych na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.

Gmina	Lp.	Nazwa i adres firmy
Gmina Czernica	1.	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A. ul. Ostrowskiego 7 53 – 238 Wrocław
	2.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel Sp. z o.o. ul. Portowa 55 – 200 Oława
	3.	Bracia Strach – Zakład Oczyszczania nieczystości ul. Bór, 42 – 200 Częstochowa
	4.	Dolnośląskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. ul. Bolesławiecka 15 53 – 614 Wrocław
	5.	SITA Wrocław Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 19 54 – 530 Wrocław

Gmina	Lp.	Nazwa i adres firmy
	6.	SULO Polska Sp. z o.o. (Obecnie Eolia Usługi dla Środowiska) Oddział w Krapkowicach ul. Piastowska 38
Długołęka	1.	Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS – FORMERS Wrocław Sp. z o.o. ul. Atramentowa 10 55-040 Bielany Wrocławskie, 55-040 Kobierzyce
	2.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel Sp. z o.o. ul. Portowa 7 55–200 Oława
	3.	SITA Wrocław Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 19 54 – 530 Wrocław
	4.	Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Oddział w Krapkowicach ul. Piastowska 38 47-303 Krapkowice
	5.	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A. ul. Traugutta 72/78 50-418 Wrocław
	6.	Usługi Komunalne „Wodnik” Sp. z o.o. ul. Piwniczna 12 55-100 Trzebnica
	7.	Zakład Usług Komunalnych ul. Słowicza 1 Długołęka
	8.	Zakład Usługowy Wodno-Melioracyjny i Kanalizacyjny ul. Gersona 8/9 51-665 Wrocław
	9.	Zakład Robót Ziemnych Usług Budowlanych i Komunalnych Piechowice 9a
Jordanów Śląski	1.	Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp. z o.o. w Sobótce (55-050 Sobótka, ul. Warszawska 4)
	2.	Irena Płoszajska (57-150 Prusy, ul. Nowe Os. 1) – zezwolenie także na odbieranie nieczystości płynnych
	3.	Zarząd Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Brzegowa 69a, 57-100 Strzelin – zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i wywozu nieczystości płynnych
	4.	Firma „MARGO” Eugeniusz Chorążewski Boreczek 12a 57-160 Borów
	5.	Usługi Asenizacyjne Andrzej Lepka z Kobierzyc w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i wywozu nieczystości płynnych
Kąty Wrocławskie	1.	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A. ul. Traugutta 72/78 50-418 Wrocław
	2.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. 1-go Maja 26B, 55-080 Kąty Wrocławskie
	3.	Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS – FORMERS Wrocław Sp. z o.o. ul. Atramentowa 10 55-040 Bielany Wrocławskie, 55-040 Kobierzyce
	4.	Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Oddział w Krapkowicach ul. Piastowska 38 47-303 Krapkowice
	5.	SITA Wrocław Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 19, 54-530 Wrocław
	6.	REMONDIS Sp. z o.o. ul. Zawodzie 16 02-981 Warszawa Oddział we Wrocławiu ul. Międzylesia 4 50-514 Wrocław
	7.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Gansewinkel – Dolny Śląsk Sp. z o.o. ul. Portowa 7, 55-200 Oława
	8.	Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Nowodworska 60, 59-220 Legnica
Kobierzyce	1.9.	Zakład Usług Komunalnych „HADLUX” ul. Warszawska 4 55 – 050 Sobótka
	2.	Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS – FORMERS Wrocław Sp. z o.o. ul. Atramentowa 10 55-040 Bielany Wrocławskie
	3.	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A. ul. Traugutta 72/78 50-418 Wrocław

Gmina	Lp.	Nazwa i adres firmy
	4.	SITA Wrocław Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 19, 54-530 Wrocław,
	5.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. 1-go Maja 26B, 55-080 Kąty Wrocławskie
	6.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel Sp. z o.o. ul. Portowa 7 55–200 Oława
	7.	Dolnośląskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. ul. Bolesławiecka 15 53 – 614 Wrocław
	8.	Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Oddział w Krapkowicach ul. Piastowska 38 47-303 Krapkowice
	9.	Korona Spółka Cywilna – Z. Stępień, L. Drygało, T. Ursyn Szantyr ul. Działkowa 6, 55-002 Kamieniec Wrocławski
	10.	Remondis Sp. z o.o. ul. Międzyzylesia 4 50-514 Wrocław
Mietków	1.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Mietkowie ul. Spółdzielcza 9, 55-081 Mietków – zezwolenie na odbiór odpadów z cementarzy oraz na indywidualne zamówienia (odpady budowlane kontenerami KP-7)
	2.	WPO ALBA S.A. ul. Ostrowskiego 7, 53-238 Wrocław – (aktualne umowy z mieszkańcami wsi Piława).
	3.	P.H.U. „Bartek” ul. Mietkowska 2 Proszkowice 55-081 Mietków – zezwolenie na odbiór odpadów gromadzonych selektywnie
	4.	Zakład Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. ul. Metalowców 4 58-100 Świdnica – zezwolenie uzyskane w 2009 r.
Sobótka	1.	Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp. z o.o. ul. Warszawska 4, 55-050 Sobótka
	2.	WPO ALBA S.A. ul. Ostrowskiego 7 53-238 Wrocław
	3.	SULO Polska Sp. z o.o. Oddział w Krapkowicach ul. Piastowska 38 47-303 Krapkowice
Siechnice	1.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel Sp. z o.o. ul. Portowa 55–200 Oława
	2.	SITA Wrocław Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 19, 54-530 Wrocław
	3.	Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS – FORMERS Wrocław Sp. z o.o. ul. Atramentowa 10 55-040 Bielany Wrocławskie
	4.	WPO ALBA S.A. ul. Ostrowskiego 7 53-238 Wrocław
	5.	Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Oddział w Krapkowicach ul. Piastowska 38 47-303 Krapkowice
Żórawina	1.	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A. Wrocław, ul. Traugutta 72-78, 50-418 Wrocław
	2.	Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp. z o.o. ul. Warszawska 4, 55-050 Sobótka
	3.	Firma ECO Usługi Transportowe Edward Konecki Biedzychów 22A, 57-100 Strzelin
	4.	Firma MARGO Eugeniusz Chorażewski Boreczek 12a, 57-160 Borów
	5.	SITA Wrocław Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 19, 54-530 Wrocław
	6.	Firma KOMUS Zakład Produkcyjno Handlowo Usługowy Sp. z o.o. ul. Oławska 25, 57-100 Strzelin
	7.	Dolnośląskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. ul. Bolesławiecka 15 53 – 614 Wrocław
	8.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel Sp. z o.o. ul. Portowa 55–200 Oława
	9.	Remondis Sp. z o.o. ul. Międzyzylesia 4 50-514 Wrocław

Źródło: Informacje z urzędów gmin

Zgodnie z obowiązującym prawem każdy właściciel nieruchomości powinien mieć podpisaną umowę zapewniającą mu odbieranie odpadów komunalnych. Stroną umowy może być każdy przedsiębiorca posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych (wydane przez burmistrza, wójta).

W tabeli nr 17 zestawiono przebieg określenia i podania do publicznej wiadomości wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych z terenu danej gminy Powiatu Wrocławskiego.

Tabela nr 17. Określenie wymagań jaki powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.

Gmina	Data i nr Zarządzenia/Postanowienia
Czernica	Zarządzenie Nr 38/2007 Rady Gminy Czernica z dnia 4 czerwca 2007 r.
Długołęka	Zarządzenie Nr 76/1/2006 Wójta Gminy Długołęka z dnia 3 kwietnia 2006 r.
Jordanów Śląski	Zarządzenie nr 13/2008 Wójta Gminy Jordanów Śląski z dnia 4 kwietnia 2008 r.
Kąty Wrocławskie	Zarządzenie nr 536/2009 Burmistrza Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie z dnia 17.04.2009
Kobierzyce	Zarządzenie Nr RBPPiZN-RiOŚ-0151/70/07 Wójta Gminy Kobierzyce z dnia 25 kwietnia 2007 r. (zmienione Zarządzenie Nr RBPPiZN-RiOŚ-0151/93/07 z dnia 18 maja 2007 r.)
Mietków	Zarządzenie Nr 88/2006 Wójta Gminy z dnia 9 czerwca 2006 r.
Sobótka	Zarządzenie Nr 50 Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka z dnia 8 sierpnia 2006 r. (odbior odpadów komunalnych) Zarządzenie Nr 51 Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka z dnia 8 sierpnia 2006 r. (opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych)
Siechnice	Zarządzenie Nr 31.2007 Wójta Gminy Św. Katarzyna z dnia 25 czerwca 2007 r.
Żórawina	Zarządzeniem Nr 228/09 z dnia 14 maja 2009 r. Wójt Gminy Żórawina

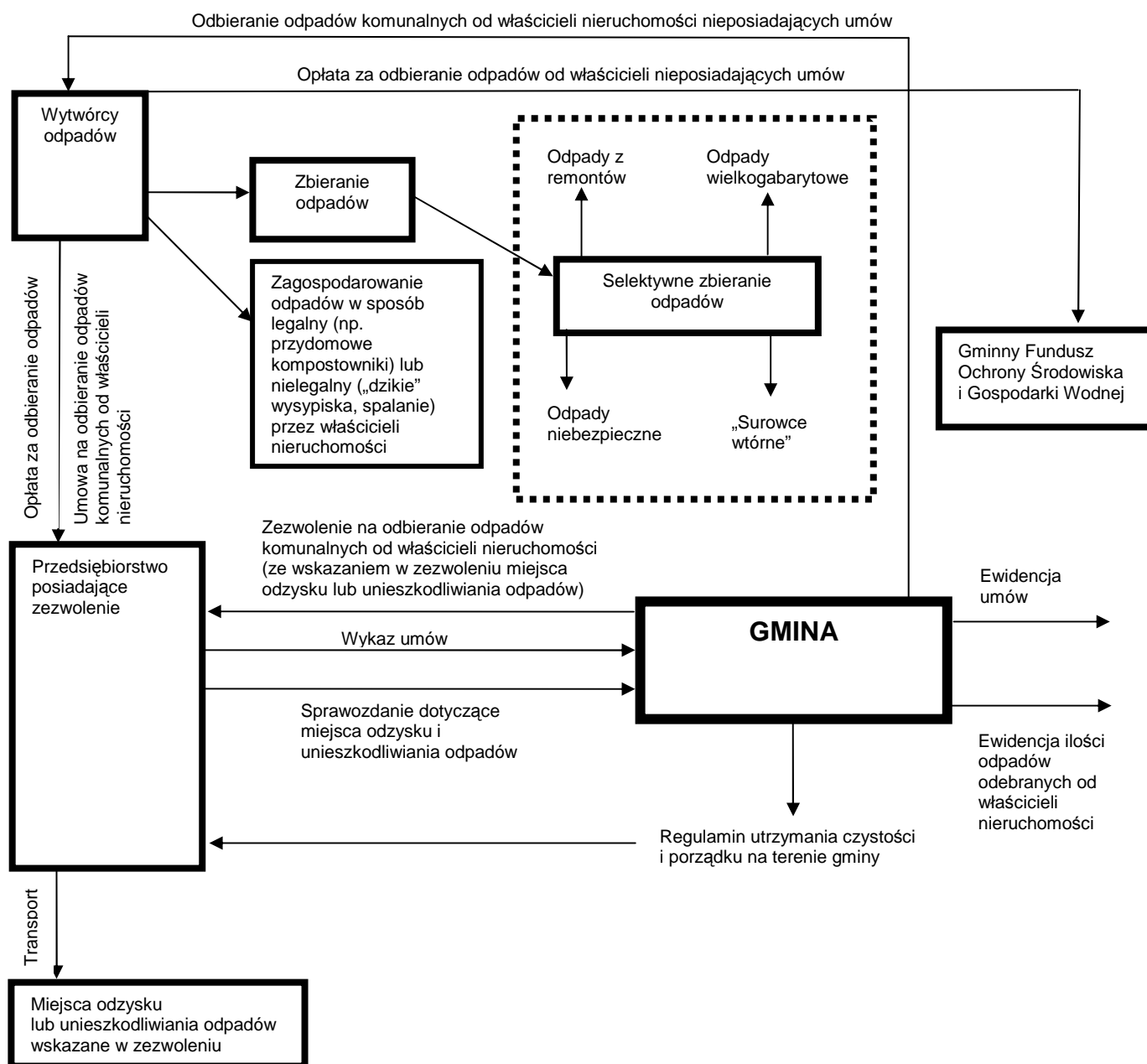
Źródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miast i Gmin

Procent mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego na koniec 2008 r. przedstawiał się następująco:

- Gmina Czernica – ok. 95%,
- Gmina Długołęka – ok. 90%,
- Gmina Jordanów Śląski – brak danych,
- Gmina Kąty Wrocławskie – ok. 100 %,
- Gmina Kobierzyce – ok. 100%,
- Gmina Mietków – ok. 92%,
- Gmina Sobótka – 77,4%,
- Gmina Siechnice – 98%,
- Gmina Żórawina – 77%.

Na rysunku nr 2 przedstawiono aktualny model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonujący na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.

Aktualny model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Powiatu Wrocławskiego, przedstawiała się następująco:

Gmina Czernica:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Czernica, złożona jest z jednego sposobu ich zbierania:

- system pojemnikowy – pojemniki rozstawione na terenie całej gminy, a w tym:
 - 47 szt. pojemników przeznaczonych na frakcje typu: tworzywo sztuczne,
 - 36 szt. pojemników przeznaczonych na frakcje typu: szkło.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii, przeterminowanych leków od ludności.

Gmina Długoleka:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Długoleka, złożona jest z jednego sposobu ich zbierania:

- system pojemnikowy – 179 pojemników rozmieszczonych w systemie gniazdowym na terenie poszczególnych miejscowości, a w tym:
 - 8 szt. (poj. 1,5 m³) pojemników przeznaczonych na frakcje typu: papier,
 - 91 szt. (w tym: 7 szt. o poj. 2,5, pozostałe o poj. 1,5 m³) pojemników przeznaczonych na frakcje typu: tworzywo sztuczne,
 - 80 szt. (poj. 1,5 m³) pojemników przeznaczonych na frakcje typu: szkło.

Ponadto na terenie gminy zorganizowano selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii, przeterminowanych leków od ludności.
- odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Jordanów Śląski:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Jordanów Śląski, złożona jest z jednego sposobu ich zbierania:

- system pojemnikowy – 79 pojemników, przeznaczonych na frakcje typu: szkło białe i kolorowe, makulatura, PET), rozmieszczonych w systemie gniazdowym (19 gniazd – po 4 szt. pojemniki) na terenie całej gminy.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki odpadów:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego., zużytych baterii,
- odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Kąty Wrocławskie:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Kąty Wrocławskie, złożona jest z dwóch sposobów ich zbierania:

- system pojemnikowy - w systemie pojemnikowym: 92 punkty zbiórki surowców wtórnych, pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne, szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe),
- system workowy: system workowy wprowadzony w ramach akcji „Moja posesja czysta i piękna”, w miejscowości: Strzeganowice, Sośnica, Małkowice, Skalka, Romnów; w ramach programu zbierane są frakcje typu: tworzywa sztuczne, szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe).

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii,
- odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Kobierzyce:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Kobierzyce, złożona jest z dwóch sposobów ich zbierania:

- system pojemnikowy: 240 szt. pojemników, ustawionych w tzw. „gniazdach” (zazwyczaj po trzy pojemniki), przeznaczonych na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne, szkło mieszane,
- system workowy: system workowy wyposażający każdą posesję w cztery rodzaje worków (biały – szkło bezbarwne, zielony – szkło kolorowe, żółty – tworzywa sztuczne, niebieski – papier), wprowadzany w 2008 r. w miejscowościach: Cieszyce, Kobierzyce, Żerniki Małe (w 2009 r. system rozszerzony o miejscowości: Bielany Wrocławskie, Domasław, Ślęza, Tyniec Mały, Wysoka).

W 2007 r. selektywną zbiórkę odpadów prowadziły dwie firmy: Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp.z o.o. i ST-AN Daniel Falkowski, natomiast w 2008 r. wyłącznie Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp.z o.o.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Gmina Mietków:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Mietków, złożona jest z jednego sposobu ich zbierania:

- system pojemnikowy: 30 szt. pojemników siatkowych o poj. 1,5 m³, przeznaczonych na frakcje typu: papier, tworzywa sztuczne, szkło mieszane. W 2009 r. planowane jest rozszerzenie segregacji o frakcje typu: szkło kolorowe (37 szt. pojemników) oraz zakupienie 7 szt. pojemników na tworzywa sztuczne.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii.

Gmina Sobótka:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Sobótka, złożona jest z dwóch sposobów ich zbierania:

- system pojemnikowy: pojemniki w 41 tzw. „gniazdach” (pojemniki przeznaczone na frakcje typu: 4 szt. pojemników o poj. 1100 l w kolorach: niebieski – papier, tektura i makulatura, zielony – szkło kolorowe, biały – szkło bezbarwne, żółty – tworzywa sztuczne), rozstawione na całym obszarze gminy,
- system workowy: system zastosowany w zabudowie jednorodzinnej na terenie miasta oraz na terenie miejscowości: Garncarko, Kryształowice, Kunów, Michałowice, Przędzowice, Żeruszycze, Strachów; (worki przeznaczone na frakcje typu: niebieski o poj. 80 l – papier, tektura i makulatura, zielony o poj. 80 l – szkło kolorowe, biały o poj. 80 l – szkło bezbarwne, żółty o poj. 120 l – tworzywa sztuczne).

Na terenie gminy Sobótka selektywną zbiórkę odpadów prowadził Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp.z o.o.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon,
- odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Siechnice:

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy Siechnice, złożona jest z dwóch sposobów ich zbierania:

- system pojemnikowy: pojemniki przeznaczone na frakcje typu: papier i makulatura, tworzywa sztuczne, szkło (z podziałem na: bezbarwne i kolorowe),
- system workowy: worki przeznaczone na frakcje typu: papier i makulatura, tworzywa sztuczne szkło (podział na: bezbarwne i kolorowe).

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Żórawina:

Selektywna zbiórka odpadów na obszarze gminy Żórawina, wdrożona została w 2008 r. i oparta jest na:

- system pojemnikowy – pojemniki na frakcje ze: szkła (38 pojemników) i plastiku (38 pojemników), rozstawione na obszarze całej gminy.

Ponadto na terenie gminy zorganizowano selektywne zbiórki:

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych m.in.: zużytych baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- odpadów wielkogabarytowych.
- zużytych opon,
- odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego.

ODPADY WIELKOGABARYTOWE

Gmina Długołęka

Na terenie gminy Długołęka zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się na drodze przetargu, w którym zostaje wyłoniony wykonawca, zobowiązany do odebrania w/w odpadów z każdej posesji na terenie gminy.

Gmina Jordanów Śląski:

Na terenie gminy Jordanów Śląski odbywa się zbiórka odpadów wielkogabarytowych (brak danych odnośnie formy organizacji zbiórki w/w odpadów).

Gmina Kąty Wrocławskie:

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się w formie tzw. „wystawki”, organizowanej 2-3 razy do roku, w każdej miejscowości gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Gmina Kobierzyce:

Od 2008 r. na terenie gminy Kobierzyce zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się dwa razy w miesiącu w stałym punkcie zbierania odpadów problemowych (wielkogabaryty, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) - we wsi Kobierzyce (teren GS „SCh”) oraz w formie tzw. „wystawki”, organizowanej 2 razy do roku, w każdej miejscowości gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Gmina Sobótka:

Od 2008 r. na terenie gminy Sobótka zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się w formie tzw. „wystawki”, organizowanej 2 razy do roku (wiosna, jesień), w każdej miejscowości gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Gmina Siechnice:

Na terenie gminy Siechnice zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się w formie tzw. „wystawki”, organizowanej trzy razy do roku, we wszystkich miejscowościach gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Na terenie gmin: Czernica, Mietków oraz Żórawina nie wdrożono systemu selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych.

W tabeli nr 18 zestawiono wyniki zbiórek odpadów wielkogabarytowych na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Tabela nr 18. Ilości selektywnie zebranych odpadów wielkogabarytowych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do odzysku w latach 2005-2008.

Gmina	Ilość selektywnie zebranych odpadów [Mg]			
	2005	2006	2007	2008
Jordanów Śląski	0,00	0,00	0,00	7,64
Kąty Wrocławskie	52,30	52,20	55,92	168,82
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI	52,30	52,20	55,92	176,46

Źródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

Tabela nr 19. Ilości zebranych odpadów wielkogabarytowych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2008.

Gmina	Ilość selektywnie zebranych odpadów [Mg]			
	2005	2006	2007	2008
Długołęka	0,00	91,21	285,59	387,00
Jordanów Śląski	0,00	0,00	0,00	7,64
Kąty Wrocławskie	0,00	0,00	8,20	0,00
Kobierzyce	0,00	0,00	0,00	29,40
Sobótka	0,00	0,00	0,00	58,60
Siechnice	120,00	75,00	36,00	29,00
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI	120,00	166,210	329,79	511,64

Źródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Gmina Czernica:

Na terenie gminy Czernica realizowane były następujące działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- propagowanie w szkołach idei selektywnej zbiórki odpadów, poprzez organizowanie konkursów ekologicznych,
- pogadanki o tematyce ekologicznej,
- zbiórka zużytych baterii w szkołach.

Gmina Długołęka:

Na terenie gminy Długołęka realizowane były następujące działania edukacyjno - informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- rozprowadzenie wśród mieszkańców gminy idei selektywnej zbiórki odpadów, poprzez zamieszczanie artykułów dotyczących gospodarki odpadami w gazetce gminnej,
- uczestnictwo w akcji: „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień ziemi”,
- ustawianie tabliczek: „zakaz wysypywania śmieci, „dbaj o czystość”,
- rozmieszczanie przy pojemnikach informacji w jaki sposób należy segregować odpady.

Gmina Jordanów Śląski:

Na terenie gminy Jordanów Śląski realizowane były następujące działania edukacyjno - informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- wspierana i prowadzona edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych, poprzez prowadzenie:
 - „Sprzątanie Świata”,
 - „Dzień ziemi”,

- zbiórka makulatury,
- „Zabawka ekologiczne”.

Gmina Kąty Wrocławskie:

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie realizowane były następujące działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- pomoc w organizowaniu zajęć z zakresu edukacji ekologicznej dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum (organizacja przewozu uczniów oraz zajęć dydaktycznych w terenie),
- uczestnictwo w akcji: „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień ziemi”.

Gmina Kobierzyce:

Na terenie gminy Kobierzyce realizowane były następujące działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- od października 2007 r. Gmina Kobierzyce przy współpracy z Fundacją Ekologiczną „Zielona Akcja”, rozpoczęła realizację kampanii edukacyjnej dotyczącej selektywnej zbiórki odpadów zarówno wśród gminnych szkół i przedszkoli, jak również wśród mieszkańców gminy:
 - w szkołach organizowane były warsztaty dla nauczycieli, przygotowano szkoły do pokazowego kompostowania bioodpadów,
 - szkoły wyposażono w kompostowniki oraz ogłoszono konkurs międzyszkolny na ilość wysegregowanych surowców wtórnych (baterii, makulatury, nakrętek po butelkach PET),
 - rozprowadzone zostały na terenie gminy ulotki i plakaty z instrukcją segregowania odpadów oraz umieszczono w gminnej gazecie cykl artykułów poświęconych problematyce odpadów.

Gmina Sobótka:

Na terenie gminy Sobótka realizowane były następujące działania edukacyjno - informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- Gmina Sobótka jest organizatorem akcji „Czysta Ślęza”, której nadrzędnym celem jest:
 - oczyszczenie najbardziej uczęszczanych szlaków turystycznych w masywie Ślęży,
 - przeprowadzenie konkursu z wiedzy ekologicznej,
- poprzez współpracę z Zakładem Usług Komunalnych HADLUX Sp. z o.o. prowadzone są również następujące działania:
 - lekcje tematyczne związane z utrzymaniem czystości i segregacją odpadów,
 - w maju 2008 r. na terenie miasta ustawiono 5 pojemników z papierowymi torebkami, w ramach akcji „posprzątaj po swoim psie”,
- Gmina rozpoczęła współpracę z Organizacją Odzysku REBA rozpoczynając tym samym „program selektywnej zbiórki baterii małogabarytowych” – pojemniki zostały rozstawione w Urzędzie Miasta i Gminy oraz w tych szkołach, które do tej pory nie były objęte programem,
- Gmina w grudniu 2008 r. rozpoczęła również współpracę z Fundacją EKOLOGIK, polegająca na przeprowadzeniu kampanii informacyjno – edukacyjnej pod nazwą „Zbierajmy zużyte baterie”, celem kampanii jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i przekazywanie praktycznej wiedzy z zakresu postępowania z odpadami niebezpiecznymi (baterie, akumulatory małogabarytowe),
- informacje, dotyczące gromadzenia odpadów komunalnych, zasad prowadzenia selektywnej zbiórki oraz związane z ochroną środowiska przekazywane są mieszkańcom za pośrednictwem:
 - prasy lokalnej „Gazety Ślęzańska”,
 - Express Wrocławski ZIEMIANIN (dwutygodnik powiatowy)
 - na stronach Urzędu Gminy,
 - za pośrednictwem ulotek przekazywanych mieszkańcom,
 - za pomocą plakatów informacyjnych.

Gmina Siechnice:

Na terenie gminy Siechnice, realizowane były następujące działania edukacyjno - informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- rozprowadzenie wśród mieszkańców gminy idei selektywnej zbiórki odpadów, poprzez zamieszczanie artykułów w gazecie gminnej,
- uczestnictwo w akcji: „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień ziemi”,

- ustawianie tabliczek: „zakaz wysypywania śmieci, „dbaj o czystość”,
- rozmieszczanie przy pojemnikach informacji w jaki sposób należy segregować odpady.

Gmina Żórawina:

Na terenie gminy Żórawina, realizowane były następujące działania edukacyjno - informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- rozpropagowaniu idei selektywnej zbiórki odpadów, poprzez biuletyn samorządowy „Nasza Gmina”,
- rozpropagowanie w szkołach idei selektywnej zbiórki odpadów, poprzez organizowanie konkursów ekologicznych,
- organizowaniu pogadanek o tematyce ekologicznej,
- zakładanie kółek ekologicznych,
- zorganizowaniu zbiórki zużytego sprzętu gospodarstwa domowego,
- przeprowadzaniu konkursów ekologicznych w szkołach,
- organizowaniu akcji „Sprzątanie Świata” i „Dzień Ziemi”.

Jedynie na terenie gminy Mietków nie realizowano żadnych działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami.

Ponadto we wszystkich gminach powiatu prowadzona jest edukacja ekologiczna, dotycząca zbiórki odpadów niebezpiecznych - wśród mieszkańców gmin rozprowadzane były informacje na temat wyrobów azbestowych i konieczności ich usunięcia do końca 2032 r.

„DZIKIE WYSYPISKA” ODPADÓW

Pomimo wzrostu świadomości ekologicznej społeczeństwa, nadal dużym problemem jest niewłaściwe zagospodarowanie odpadów przez część mieszkańców. W wyniku takiej działalności powstają tzw. „dzikie wysypiska” odpadów, czyli nielegalne miejsca składowania bądź magazynowania m.in.: odpadów budowlanych (gruz budowlany), gałęzi, odpadów wielkogabarytowych, jak również w nieznacznym stopniu odpadów komunalnych.

Likwidacja tzw. „dzikich wysypisk z terenu gminy Powiatu Wrocławskiego, przebiegała następująco:

Gmina Czernica:

Na terenie gminy Czernica zlokalizowanych jest łącznie 28 tzw. „dzikich wysypisk”. W latach 2004-2006 zlikwidowanych zostało 6 wysypisk odpadów. Brak jest danych, dotyczących ilości odpadów zebranych podczas likwidacji „dzikich wysypisk”.

Gmina Długoleka:

Lokalizacja tzw. „dzikich wysypisk” na terenie gminy Długoleka :

- istniejące:
 - Byków (działka należąca do Urzędu Gminy Długoleka),
 - Pasikurowice (poligon),
 - Śliwice (działka należąca do Starostwa Powiatu Wrocławskiego),
 - Brzezia Łąka (działka należąca do Urzędu Gminy Długoleka).
- zlikwidowane:
 - 2007 r. – wysypisko – Pasikurowice – droga gminna,
 - 2008 r. – wysypisko Kiełczów – ul. Wschodnia (droga gminna).

Brak jest danych, dotyczących ilości odpadów zebranych podczas likwidacji „dzikich wysypisk”.

Gmina Kobierzyce:

Na terenie gminy Kobierzyce w latach 2005-2008 zlikwidowano łącznie 35 tzw. „dzikich wysypisk” i zebrano przy tym 180 Mg masy odpadów.

Gmina Sobótka:

Na terenie gminy Sobótka w latach 2005-2008 zlikwidowano następującą liczbę tzw. „dzikich wysypisk”:

- 2005-2006: 2 szt.,

- 2007 r.: 1 szt.

Brak jest danych, dotyczących ilości odpadów zebranych podczas likwidacji „dzikich wysypisk”.

Gmina Siechnice:

Na terenie gminy Siechnice w latach 2005-2008 zlikwidowano 1 tzw. dzikie wysypisko” o powierzchni 30m².

Brak jest danych, dotyczących ilości odpadów, zebranych podczas likwidacji „dzikich wysypisk”.

Gmina Żórawina:

Lokalizacja tzw. „dzikich wysypisk” na terenie gminy Żórawina:

- istniejące:
 - 2005 r. - 10 szt. o powierzchni: 400 [m²],
 - 2006 r. - 5 szt. o powierzchni: 7500 [m²],
 - 2007 r. - 4 szt. o powierzchni: 6 500 [m²],
 - 2008 r. - 3 szt. o powierzchni: 4 500 [m²].

- zlikwidowane:
 - 2005 r. – 5 szt.,
 - 2006 r. – 2 szt.; zebrano 3,00 Mg,
 - 2007 r. – 1 szt.; zebrano 2,00 Mg,
 - 2008 r. - 1 szt.; zebrano 150,00 Mg,

W latach 2005-2008 na terenie gmin: Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie oraz Mietków, nie zlokalizowano żadnych tzw. „dzikich wysypisk”.

4.2.5. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych przedstawiono w poniższej tabeli. Średni skład morfologiczny wytwarzanych odpadów niebezpiecznych przyjęto z KPGO.

Ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych zawarte w poniższej tabeli, oszacowano na podstawie wartości przyjętych z tabeli nr 19.

Tabela nr 20. Szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Procentowa zawartość odpadu w strumieniu odpadów komunalnych	Ilość odpadów [Mg]			
			2005	2006	2007	2008
20 01 33	Baterie i akumulatory	12	33,3	34,6	35,7	36,9
20 01 29	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5	13,9	14,4	14,9	15,4
20 01 17	Odczynniki fotograficzne	2	5,5	5,8	6,0	6,2
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza	35	97,1	101,0	104,2	107,7
20 01 14 20 01 15	Kwasy i alkalia	1	2,8	2,9	3,0	3,1
20 01 13	Rozpuszczalniki	3	8,3	8,7	8,9	9,2
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zaw. Hg	5	13,9	14,4	14,9	15,4
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4	11,1	11,5	11,9	12,3
20 01 26	Oleje i tłuszcze	10	27,7	28,9	29,8	30,8
20 01 19	Środki ochrony roślin (pestycydy, herbicydy i insektycydy)	5	13,9	14,4	14,9	15,4
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne oraz inne nie wymienione	10	27,7	28,9	29,8	30,8
20 01 37	Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5	13,9	14,4	14,9	15,4
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	3	8,3	8,7	8,9	9,2
Razem:		100	277,4	288,6	297,8	307,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Łączna oszacowana ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych dla Powiatu Wrocławskiego wynosi odpowiednio:

- 2005 r. – 277,4 Mg,
- 2006 r. – 288,6 Mg,
- 2007 r. – 297,8 Mg,
- 2008 r. – 307,8 Mg.

4.2.6. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- brak objęcia wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych,
- niewystarczająca liczba pojemników do selektywnej zbiórki,
- brak jest wdrożonej na większą skalę selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- brak jest wdrożonej selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”,
- brak wywiązywania się z obowiązku sprawozdawczości przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- niewystarczająca kontrola podmiotów odbierających i zbierających odpady komunalne,
- niestabilna sytuacja prawna dotycząca właściciela odpadów komunalnych.

4.3. Odpady niebezpieczne

4.3.1. Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów niebezpiecznych

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają także w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia oraz w dziedzinie obronności.

Zestawienie ilości odpadów niebezpiecznych wytworzonych w ramach działalności gospodarczej w powiecie wrocławskim w latach 2005-2008 przedstawiono w tabeli nr 20.

Tabela nr 21. Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008 z podziałem na grupy odpadów.

Lp.	Grupa odpadu, kod odpadu		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
			2005	2006	2007	2008
1.	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	16	-	-	1,150	-
2.	Kable zawierające ropę naftową, smołę i inne substancje niebezpieczne	17	141,784	-	-	-
Razem			141,784 Mg/rok	-	1,150 Mg/rok	-

Źródło: WSO

W latach 2005-2008, na terenie powiatu wrocławskiego, największą ilość odpadów niebezpiecznych w ramach działalności gospodarczej wytworzono w **2005 r. – 141,784 Mg** z grupy 17 (odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych).

4.3.2. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Zestawienie ilości odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie powiatu wrocławskiego latach 2005-2008 przedstawiono w tabeli nr 21.

Tabela nr 22. Ilość odpadów niebezpiecznych wytwarzanych na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008.

Lp.	Grupa odpadu, kod odpadu		Rok			
			2005	2006	2007	2008
1.	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	16 01 02*	-	-	1,15	-
2.	Kable zawierające ropę naftową, smołę i inne substancje niebezpieczne	17 04 10*	141,784	-	-	-
Razem			141,784 Mg/rok	-	1,150 Mg/rok	-

Źródło: WSO

W latach 2005-2008 na terenie powiatu wrocławskiego, największą ilość odpadów niebezpiecznych w ramach działalności gospodarczej wytworzono w **2005 r. – 141,784 Mg** o kodzie 17 04 10* (Kable zawierające ropę naftową, smołę i inne substancje niebezpieczne).

4.3.3. Odpady zawierające PCB

Ze względu na swoje właściwości PCB (ciecze niepalne, o bardzo dobrych własnościach dielektrycznych, odporne na działanie odczynników chemicznych) znalazły liczne zastosowania, szczególnie tam, gdzie tradycyjne oleje mineralne nie mogły być wykorzystane.

PCB były szeroko stosowane jako:

- podstawowe składniki cieczy izolacyjnych do napełniania transformatorów i kondensatorów,
- płyny hydrauliczne,
- dodatki do farb i lakierów,
- plastyfikatory do tworzyw sztucznych,
- środki konserwujące i impregnujące.

W klasyfikacji są to odpady o kodach:

- 13 01 01 - oleje hydrauliczne zawierające PCB,
- 16 01 09 - elementy zawierające PCB,
- 16 02 09 - transformatory i kondensatory zawierające PCB,
- 16 02 10 - zużyte urządzenia zawierające PCB albo nimi zanieczyszczone inne niż wymienione w 16 02 09.

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami prawnymi całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska ma nastąpić do 30 czerwca 2010 roku.

Na terenie kraju możliwe jest unieszkodliwianie odpadów zawierających PCB w następujących instalacjach:

- jedna instalacja do dekontaminacji transformatorów – CHEMEKO Sp. z o.o. Grupa ANWIL S.A. we Włocławku,
- dwie instalacje do termicznego przekształcania olejów i innych cieczy zawierających PCB – CHEMEKO Sp. z o.o. we Włocławku i Zakłady Chemiczne ROKITA S.A. w Brzegu Dolnym.

Brak jest instalacji do unieszkodliwiania kondensatorów zawierających PCB.

Stan aktualny

Według danych zawartych w WSO, na terenie powiatu wrocławskiego w latach **2005-2008** wytworzono **2,123 Mg** odpadów niebezpiecznych w postaci transformatorów i kondensatorów zawierających PCB (kod: 16 02 09*).

W tabeli nr 22 informację o miejscach prawdopodobnego występowania PCB na terenie powiatu wrocławskiego.

Tabela nr 23. Informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania PCB na terenie powiatu wrocławskiego.

Lp.	Nazwa instalacji lub urządzenia zawierającego PCB	Nazwa przedsiębiorstw wykorzystujących PCB / Miejsce występowania instalacji lub urządzenia zawierającego PCB	Ilość PCB [kg]	Stan instalacji lub urządzenia
1.	Transformatory	PKP Energetyka" Sp. z o.o. Zadłak Dolnośląski ul. Joanitów 13 50-525 Wrocław /Gm. Długołęka	505 kg	-
2.	Transformatory	PKP Energetyka" Sp. z o.o. Zadłak Dolnośląski ul. Joanitów 13 50-525 Wrocław Borowa Oleśnicka/Gm. Długołęka	210 kg	-
3.	Kondensatory Stacja trans-rozdz. Pogórki Zachodnie	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o. ul. Torowa 1 55-050 Sobótka	42 kg	-
	Stycznikownia NO		238 kg	
	Sprężarkownia		280 kg	
	Kopalnia magnezytu WIRY		50 kg	
4.	Kondensatory	EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A. ul. Powstańców Śląskich 20 54-203 Wrocław/Gm. Sobótka	392	2008r. – usunięto 14 szt.
5.	Transformatory	PKP Energetyka" Sp. z o.o. Zadłak Dolnośląski ul. Joanitów 13 50-525 Wrocław /Gm. Siechnice	320 kg	-

Zródło: Informacje pozyskane z Urzędu Marszałkowskiego

4.3.4. Baterie i akumulatory

Baterie i akumulatory po zużyciu stają się odpadem niebezpiecznym dla środowiska i zdrowia człowieka, ze względu na zawartość substancji szkodliwych tj. ołów, kadm i rtęć. Ze względu na duże rozproszenie miejsc powstawania tego rodzaju odpadów, znaczna ilość baterii i akumulatorów znajduje się w strumieniu odpadów komunalnych i ostatecznie jest deponowana na składowiskach odpadów komunalnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) odpadowe baterie i akumulatory zostały zaklasyfikowane do grupy 16 (Odpady nieujęte w innych grupach) i podgrupy 16 06 (Baterie i akumulatory) oraz grupy 20 (Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie) i podgrupy 20 01 (Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie).

W powyższych podgrupach wyszczególniono następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych:

- 16 06 01* - baterie i akumulatory ołowiowe,
- 16 06 02* - baterie i akumulatory niklowo-kadmowe,
- 16 06 03* - baterie zawierające rtęć,
- 20 01 33* - baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowalne baterie i akumulatory zawierające te baterie.

Stan aktualny

Zbiórka zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego (poza gminami: Mietków i Kobierzyce), odbywa się w ramach współpracy z Organizacją Odzysku „REBA” S.A. z Warszawy. Specjalne pojemniki wystawione są w: Urzędach Miejskich, Urzędach Gmin, placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola) oraz w wytypowanych placówkach handlowych.

Organizacją zbiórki zużytych baterii na terenie gminy: Mietków oraz Kobierzyce, zajmuje się firma Lighting Wastes Service Sp. z o.o. z siedzibą w Siedlcu przy ul. Wilczyckiej 14. Firma nie przedstawiła gminom ilości, dotyczących zużytych baterii, zebranych z terenu gmin. Specjalne pojemniki wystawione są w: Urzędach Gmin, placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola) oraz w obiektach handlowych i instytucjach.

W tabeli nr 23 zestawiono wyniki zbiórek zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Tabela nr 24. Ilość zebranych zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Gmina	Ilość selektywnie zebranych odpadów [kg]		
	2006	2007	2008
Czernica	-	79	-
Długoleka	61	60	65
Jordanów Śląski	-	-	23
Kąty Wrocławskie	310	400	923
Kobierzyce	234	61	509
Mietków	-	-	-
Sobótka	-	26	112
Siechnice	56 183	35 850	23
Żórawina	-	-	309
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI	56 800	36 500	1 964

Źródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych, Organizacji Odzysku REBA S.A. oraz z WSO

Zużyte akumulatory przekazywane są w punktach sprzedaży nowych akumulatorów. Punkt sprzedaży, jest zobowiązany odebrać od kupującego zużyty akumulator przy sprzedaży nowego akumulatora (zgodnie z Art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami).

W tabeli nr 24 zestawiono wyniki wytworzonych zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Tabela nr 25. Ilość wytworzonych zużytych baterii na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Materiał		Masa odpadów [Mg/rok]			
		2005	2006	2007	2008
16 06 04	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	63,50	71,20	-	-
16 06 05	Inne baterie i akumulatory	-	-	24,9	-
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	-	7,6	-
Razem		63,50	71,20	32,50	-

Źródło: Informacje pozyskane z WSO

4.3.5. Odpady zawierające azbest

Materiały zawierające azbest należą do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi i z tego powodu powinny podlegać sukcesywnej eliminacji. Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych.

Azbest - z uwagi na swoje niewątpliwe zalety, jak odporność na wysokie temperatury, na działanie mrozu, na działanie kwasów, elastyczność, dobre właściwości mechaniczne i małe przewodnictwo cieplne - stosowany był przede wszystkim do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych i elewacyjnych, a także, w mniejszych ilościach do produkcji rur, rozmaitych kształtek do kanałów wentylacyjnych, instalacyjnych i innych.

Bardzo ważnym problemem, ze względu na zdrowie ludzi i stan środowiska - jest budowa i struktura wyrobów zawierających azbest. Jego włókna respirabilne są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna powstają na skutek działania mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

Szczególne zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest reguluje szereg przepisów m.in.:

- *Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U Nr 101, poz. 628 z 1997 r. z późn. zm.); ostatnia nowelizacja została wprowadzona ustawą z dnia 22 grudnia 2004r. „o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest” (Dz. U. Nr 10, poz. 72, z 2005r); na podstawie tej zmiany z dniem 1 stycznia 2005 r. obowiązuje w Polsce – podobnie jak w całej Unii Europejskiej – zakaz stosowania i obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest;
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251);
- oraz związane z nimi rozporządzenia wykonawcze.

W maju 2002 r. Rada Ministrów przyjęła "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski". Uwzględniając żywotność wyrobów cementowo azbestowych - program zakłada realizację usuwania tych wyrobów z budynków i budowli do 2032 r.

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w "Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski".

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przewiduje intensyfikację wszystkich działań do 2012 roku, tak aby w latach 2012-2013 dokonać dokładnej analizy i oceny realizacji celów zawartych w programie oraz opracować jego aktualizację do 2015 roku. W latach 2012-2015 planowane jest wykonanie całościowego podsumowania dotychczas przeprowadzonych działań oraz osiągniętych celów, również poprzez wskaźniki oceny realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Stan aktualny

W związku z realizacją krajowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest, niezbędne jest sporządzenie szczegółowej inwentaryzacji tego typu materiałów na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego. Inwentaryzacja jest nie tylko źródłem informacji, gdzie i w jakiej ilości występują wyroby zawierające azbest, ale pozwala także na monitorowanie sposobu demontażu i usuwania tych wyrobów, a następnie unieszkodliwianie, powstałych w ten sposób odpadów azbestowych. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest powinna być aktualizowana, co roku do 31 stycznia.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest” mają opracowane następujące gminy Powiatu Wrocławskiego: Czernica (w/w program opracowany w październiku 2008 r.), Długołęka (w/w program opracowany w 2008 r.), Kąty Wrocławskie, Kobierzyce (Gmina ma opracowany Projekt

„Programu usuwania wyrobów zawierających azbest” – projekt przed etapem opiniowania przez Starostwo Powiatowe i przez Urząd Gminy) oraz Żórawina (w/w program opracowany w 2008 r.). Pozostałe gminy Powiatu Wrocławskiego (oprócz gminy Jordanów Śląski – brak danych odnośnie opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy”), mają w planach opracować „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gmin” w latach 2010-2012.

Wykaz gminy Powiatu Wrocławskiego, które dofinansowują usuwanie wyrobów azbestowych dla osób fizycznych:

- **Gmina Czernica:**
Gmina planuje dofinansowanie powyższego przedsięwzięcia od 2010 r.
- **Gmina Długołęka:**
Gmina dofinansowuje powyższe przedsięwzięcie na podstawie Zarządzenie Wójta Gminy Długołęka Nr 32/2009 z dnia 6 lutego 2009 r.
- **Gmina Kąty Wrocławskie:**
W gminie Kąty Wrocławskie osoby fizyczne mogą ubiegać się o dofinansowanie części kosztów, powstałych przy likwidacji pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest.
- **Gmina Kobierzyce:**
Gmina dofinansowuje powyższe przedsięwzięcie w 100% na podstawie Uchwały Rady Gminy Kobierzyce. Gmina przewiduje 100 tys. zł. rocznie - z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- **Gmina Siechnice:**
Gmina dofinansowuje wyłącznie koszty unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.
- **Gmina Żórawina:**
Gmina przewiduje dofinansowanie dla mieszkańców - 50% kosztów likwidacji azbestu ze środków własnych pochodzących z budżetu lub zgromadzonych na subkoncie Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Opisywane zamierzenia kwalifikuje się do dofinansowania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ze względu na zgodność z zagrożeniami ustawowymi wynikającymi z art. 406 pkt.6 ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity w Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150): środki gminne funduszy przeznacza się na realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami.

Gmina Mietków oraz Gmina Sobótka nie planują w przyszłych latach dofinansowania usuwania wyrobów azbestowych dla osób fizycznych. Brak informacji odnośnie dofinansowania usuwania wyrobów azbestowych dla osób fizycznych w gminie Jordanów Śląski.

Inwentaryzacja jest źródłem informacji, gdzie i w jakiej ilości występują wyroby zawierające azbest i powinna być co roku aktualizowana.

Zbiorcze zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego zawarto w tabeli nr 25.

Tabela nr 26. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego.

Gmina	Ilość azbestu [Mg]	Uwagi
Czernica	707,30 Mg	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych
Długołęka	1 171,90 Mg	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych
Jordanów Śląski	Brak danych	Brak danych
Kąty Wrocławskie	1.499,70 Mg	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych
Kobierzyce	950,50 Mg	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych
Mietków	284,00 Mg	Dane odnośnie ilości wyrobów azbestowych, pozyskane od ludności
Sobótka	700,30 Mg	Inwentaryzacja wykonana przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy Sobótka
Siechnice	304,10 Mg	Dane odnośnie ilości wyrobów azbestowych, pozyskane od ludności
Żórawina	1 548,70 Mg	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędów Miejskich i Gminnych

Na terenie powiatu wrocławskiego nie ma składowisk przyjmujących odpady azbestowe. Najbliższymi składowiskami, znajdującymi się na terenie województwa dolnośląskiego są:

- Składowisko Odpadów Przemysłowych w Wałbrzychu ul. Górnicza 1 „Mo-Bruk”, Korzenna 214 33-322 Korzenna - kwatery na składowisku odpadów przemysłowych na terenie byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Wałbrzych” w Polu „Mieszko”,
- KGHM „Polska Miedź” S.A. w Lubinie Oddział Huta Miedzi Głogów - kwatery do składowania odpadów niebezpiecznych na składowisku odpadów przemysłowych,
- Zakład Godzikowice, ul. Stalowa 12, gm. Oława, Dolnośląska Korporacja Ekologiczna, Spółka z o. o., ul. Kopalniana 7, 59-101 Polkowice,
- Składowisko odpadów w Marcinowie, gm. Trzebnica, Urząd Miasta Trzebnica, ul. Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica.

4.3.6. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Samochód po zakończeniu użytkowania staje się w większości przypadków odpadem niebezpiecznym. Szkodliwe oddziaływanie na środowisko (gleba, wody gruntowe, atmosfera) pojazdów wycofanych z eksploatacji spowodowane jest występowaniem w nim wielu substancji niebezpiecznych, które mogą przedostać się do wszystkich elementów środowiska w wyniku niekontrolowanego postępowania z tego rodzaju odpadami.

Ocenia się, że około 85% średniej masy pojazdu może być ponownie wykorzystane. Wyszczególnione stacje demontażu samochodów usuwają substancje niebezpieczne, prowadzą odzysk materiałów, części i podzespołów mogących być ponownie wykorzystanych.

Stan aktualny

Na terenie powiatu wrocławskiego funkcjonuje obecnie dwie stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji:

- Firma „EBIX” Zakład Usługowo Produkcyjno Handlowy E. Białeckiego z/s w Sobótce ul. Wrocławska.
- „Metalex” - Recykling - Import - Export Tadeusz Baran, Nowy Śleszów ul. Główna 6/2, 55 - 020 Żórawina.

Przyjmując założenia:

- ilość wycofanych pojazdów w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych pojazdów w powiecie wynosi 6%,
- średnia waga pojazdu wynosi 1Mg,

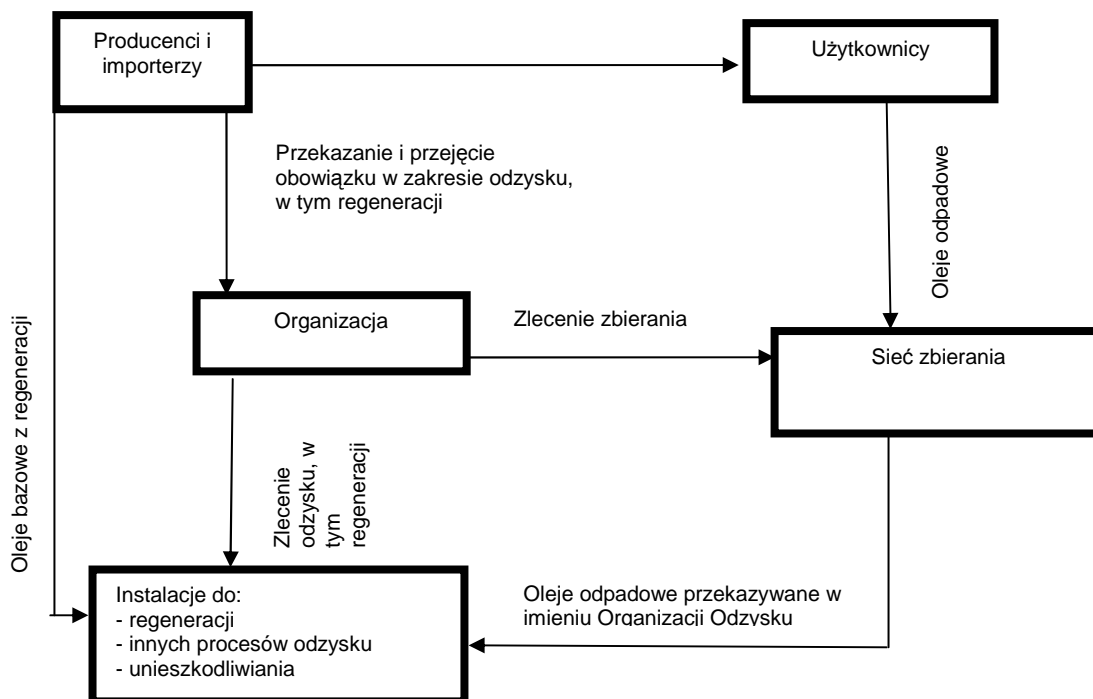
oraz zakładając ilość zarejestrowanych pojazdów wynoszącą **ok. 13 220 szt.** – szacuje się, iż rocznie powstaje **ok. 793 Mg** odpadów pochodzących z demontażu wycofanych z eksploatacji pojazdów z terenu powiatu wrocławskiego.

4.3.7. Oleje odpadowe

Oleje odpadowe należą do odpadów pochodzących ze źródeł bardzo rozproszonych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27.09.2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) oleje zostały zaklasyfikowane do grupy 13 (Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw, z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19):

13 02 – Odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe,
13 05 – Odpady z odwadniania olejów w separatorach.

Rysunek 2. Schemat działania organizacji odzysku zajmujących się gospodarką olejami odpadowymi.

Głównym źródłem powstawania tych odpadów są warsztaty samochodowe, firmy transportowe i remontowe oraz maszyny przemysłowe.

Oleje odpadowe powstające w zakładach są na ogół przekazywane firmom specjalistycznym trudniącym się zbiórką olejów przepracowanych lub firmom prowadzącym serwisy separatorów olejowych. Następnie przedsiębiorstwa specjalistyczne trudniące się zbiórką olejów przepracowanych lub prowadzące serwisy separatorów olejowych przekazują je do wyspecjalizowanych zakładów. Problemem pozostają odpadowe oleje od rozproszonych małych i indywidualnych wytwórców. Odpady te najprawdopodobniej trafiają w sposób niekontrolowany do środowiska bądź do strumienia odpadów komunalnych.

Stan aktualny

Na terenie kraju funkcjonują obecnie 3 organizacje odzysku, które w imieniu producentów i importerów olejów, organizują zbieranie oraz zagospodarowanie olejów odpadowych, w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu. Są to:

- Konsorcjum Olejów Przepracowanych Organizacja Odzysku S.A. w Jedliczach ul. Trzecieckiego 14 38-460 Jedlicze,
- Oiler Organizacja Odzysku w Tczewie ul. Malinowska 24 A 83-110 Tczew,
- Plastikol Organizacja Odzysku S.A. w Jaśle, ul. 3 Maja 101 38-200 Jasło.

Według danych zawartych w WSO, na terenie powiatu wrocławskiego corocznie wytwarzane są znaczne ilości olejów odpadowych w ilości ok. 400 Mg/rok. Są to przede wszystkim zużyte oleje powstałe podczas procesów produkcyjnych. Zakłady we własnym zakresie przekazują oleje do unieszkodliwiania specjalistycznym firmą posiadającym stosowne zezwolenia.

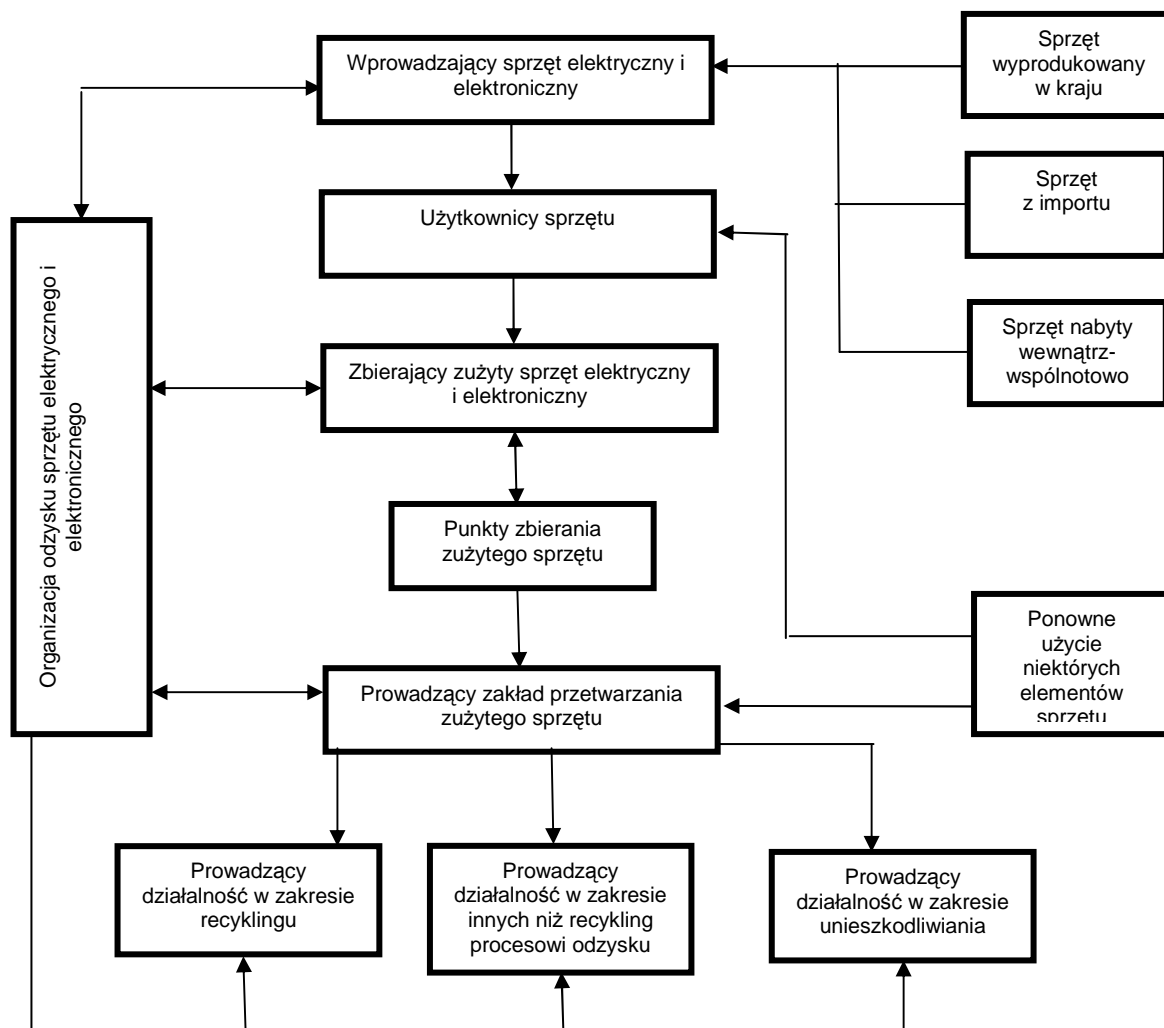
4.3.8. Odpady z urządzeń elektrycznych i elektronicznych

Sprzęt elektryczny i elektroniczny jest głównie wykonany z tworzyw sztucznych i metali. Materiały te mogą stwarzać zagrożenie dla środowiska naturalnego, w tym ludzi, wynikające z wchłaniania szkodliwych substancji, powstających podczas aktualnie stosowanych metod postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

W 2006 r. wprowadzono nowy system gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, w szczególności pochodzącym z gospodarstw domowych. Użytkownicy sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych są zobowiązani do jego selektywnego zbierania i przekazywania podmiotom zajmującym się zbieraniem tego rodzaju odpadów.

Zgodnie z ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym kupujący sprzęt dla gospodarstwa domowego oddaje zużyty sprzęt tego samego rodzaju do sklepu, sztuka za sztukę, a sprzedający ma obowiązek go nieodpłatnie przyjąć.

Rysunek 3. System gospodarowania zużyтым sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Stan aktualny

Gmina Długołęka:

Na terenie gminy Długołęka znajduje się Gminny Punkt Zbiórki Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego, zlokalizowany przy ul. Wilczyckiej 14 w Kielczowie. Mieszkańcy gminy mają możliwość bezpłatnego oddania w/w odpadów od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00.

Gmina Jordanów Śląski:

Na terenie gminy Jordanów Śląski odbywa się zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, pochodzących z terenu gminy (brak danych, odnośnie formy zbiórki w/w odpadów).

Gmina Kąty Wrocławskie:

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie mieszkańcy gminy mają możliwość oddania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom posiadającym zezwolenie na odbiór odpadów z terenu gminy Kąty Wrocławskie, w tym ZSEE.

W latach 2005-2008 nie odnotowano żadnych ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, pochodzących z terenu gminy.

Gmina Kobierzyce:

Od 2008 r. na terenie gminy Kobierzyce zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odbywa się dwa razy w miesiącu, w stałym punkcie zbierania odpadów problemowych (wielkogabaryty, ZSEE) - we wsi Kobierzyce (teren GS „SCh”) oraz w formie tzw. „wystawki”, organizowanej 2 razy w roku, w każdej miejscowości gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Gmina Mietków:

Na terenie gminy Mietków zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, pochodzącego od mieszkańców gminy wprowadzona została dopiero w maju 2009 r. W ramach zbiórki zebrano 12,490 Mg ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, pochodzącego od mieszkańców gminy.

Gmina Sobótka:

Od 2008 r. na terenie gminy Sobótka zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odbywa się w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych, a mianowicie w formie tzw. „wystawki”, organizowanej 2 razy do roku (wiosna, jesień), w każdej miejscowości gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Gmina Siechnice:

Na terenie gminy Siechnice zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odbywa się w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych, a mianowicie w formie tzw. „wystawki”, organizowanej trzy razy do roku, we wszystkich miejscowościach gminy, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

W latach 2005-2008 nie odnotowano żadnych ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, pochodzących z terenu gminy.

Gmina Żórawina

Na terenie gminy Żórawina zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odbywa się w formie tzw. „wystawki”, organizowanej dwa razy do roku, w podanych do publicznej wiadomości terminach.

Na terenie gminy Czernica nie wdrożono systemu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W tabeli nr 26 zestawiono wyniki zbiórek zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Tabela nr 27. Ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Gmina	Ilość selektywnie zebranych odpadów [Mg]			
	2005	2006	2007	2008
Czernica	-	-	-	-
Długołęka	-	-	-	-
Jordanów Śląski	0,00	0,00	0,00	8,50
Kąty Wrocławskie	0,00	0,00	0,00	0,00
Kobierzyce	-	-	-	13,60
Mietków	-	-	-	-
Sobótka	-	-	-	36,20
Siechnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Żórawina	0,00	0,00	0,00	17,25
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI	0,00	0,00	0,00	75,55

Źródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

Sprzęt elektryczny i elektroniczny odbierany jest również nieodpłatnie przez firmy sprzedające sprzęt elektryczny i elektroniczny – przy zakupie nowego sprzętu.

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://rzseie.gios.gov.pl/>), w Rejestrze Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego, znajduje się wykaz firm (tabela nr 27) z terenu powiatu wrocławskiego prowadzących działalność w zakresie: wprowadzania, zbierania oraz przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Tabela nr 28. Wykaz przedsiębiorców: wprowadzających na rynek nowy sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie powiatu wrocławskiego.

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy wprowadzanego sprzętu/ zbieranego zużytego sprzętu
PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCY DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE WPROWADZANIA SPRZĘTU		
1.	Zakład Produkcji Urządzeń Grzejnych IZOTERMA Zbigniew Bereżański	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego
2.	Lange Łukaszuk Sp.j. Byków 25A 55-095 Mirków	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
3.	TIM S.A. Ul. Eugeniusza Kwiatkowskiego 24 55-011 Siechnice	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 5. Sprzęt oświetleniowy
4.	Phoenix Contact Sp. z o. o. Ul. Wrocławska 33d 55-095 Długołęka	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
5.	TESCOMA Przedsiębiorstwo Handlowe Sp. z o. o. Ul. Wrocławska 33d 55-095 Długołęka	4. Sprzęt audiowizualny
6.	LAPP KABEL Sp. z o.o. Ul. Wrocławska 33d 55-095 Długołęka	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
7.	LEONI Kabel Polska Sp. z o. o. Ul. Oławska 10 55-040 Wierzbie	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych
8.	ProLine Sebastian Ponikowski Ul. Brzozowa 5 55-095 Mirków	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny
9.	SATO POLSKA Sp. z o. o. Ul. Wrocławska 123 55-015 Radwanice	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy wprowadzanego sprzętu/ zbieranego zużytego sprzętu
10.	P.P.H.U. DANPOL Zygmunt Pakulski Ul. Wolności 25 55-095 Mirków	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
11.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe PRONAR Kawka Dariusz Ul. Wrocławska 1 Gajków	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych
12.	IBC EUROSERWIS Sp. z o. o. Łosice 25 55-095 Mirków	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 10. Automaty do wydawania
13.	APTEKA NOWA mgr farm. Ewa Wrocławska Ul. Broniewskiego 1 55-095 Długoleka	8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
14.	APTEKA SŁOWIAŃSKA mgr farm. Wanda Stój, Małgorzata Foubert, Dariusz Stój s.c. Ul. Świdnicka 6 55-050 Sobótka	8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
15.	Apteka Kielczowska s.c. Ul. Wilczycka 14 55-093 Kielczów	8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
16.	Apteka MIŁA A. Budzis i wspólnicy Spółka Jawna Ul. Kolejowa 15 55-011 Siechnice	8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
17.	Apteka SMOLECKA Beata Urbańczyk Ul. Wierzbowa 9 55-080 Smolec	8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
18.	EKO-AMBIENTE Marcin Szubert Ul. Cisowa 7 55-095 Długoleka	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy
19.	EFEKTOR II Zakład Elektroniki i Komputerów Ireneusz Ruszczak Ul. Zielona 5 55-050 Sobótka	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny
PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCY DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZBIERANIA		
1.	Zakład Produkcji Urządzeń Grzejnych IZOTERMA Zbigniew Bereżański	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego
2.	TESCOMA Przedsiębiorstwo Handlowe Sp. z o. o. Ul. Wrocławska 33d 55-095 Długoleka	4. Sprzęt audiowizualny

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy wprowadzanego sprzętu/ zbieranego zużytego sprzętu
3.	TIM S.A. Ul. Eugeniusza Kwiatkowskiego 24 55-011 Siechnice	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
4.	SATO POLSKA Sp. z o. o. Ul. Wrocławska 123 55-015 Radwanice	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny
5.	P.P.H.U. DANPOL Zygmunt Pakulski Ul. Wolności 25 55-095 Mirków	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego
PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCY DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PRZETWARZANIA		
1.	Lighting Wastes Service Sp. z o.o. Ul. Wilczycka 14 55-093 Kiełczów	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli 10. Automaty do wydawania
2.	IBC EUROSERWIS Sp. z o. o. Mirków, Łosice 25 55-095 Mirków	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 10. Automaty do wydawania
3.	P.P.H.U. DANPOL Zygmunt Pakulski Ul. Wolności 25 55-095 Mirków	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli

Źródło: Strona internetowa Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://rzseie.gios.gov.pl/>)
- Rejestr Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i elektronicznego

W tabeli nr 28 zestawiono wyniki wytworzonych ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Tabela nr 29. Ilości wytworzonych odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2007-2008.

Kod odpadu	Grupa i rodzaj odpadu	Ilość [Mg]			
		2005	2006	2007	2008
16 02 09*	Transformatory i kondensatory zawierające PCB	2,123 (łącznie za lata 2005-2008)			
160214	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	7,1	26,6	35,844	-
160216	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	23,5	17,6	-	-
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI		30,600	44,200	35,844	-
		2,123 (ilość odpadu kodzie 16 02 09* za lata 2005-2008)			

Źródło: WSO

4.3.9. Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne są to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniu badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. Ponadto odpady medyczne, mogą występować w odpadach komunalnych - w postaci przeterminowanych leków i środków medycznych (grupa 20).

Odpady weterynaryjne powstają głównie w gabinetach weterynaryjnych oraz w wyniku prowadzenia doświadczeń i badań naukowych na zwierzętach. Zasadniczym problemem tej grupy odpadów są odpady zakaźne.

Zgodnie z obowiązującym katalogiem odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206 z 2001 roku) medyczne i weterynaryjne odpady zakwalifikowano do grupy 18.

Stan aktualny

Gmina Czernica:

Na terenie gminy Czernica zbiórka przeterminowanych leków, odbywa się w 3 aptekach.

Gmina Długołęka:

Od 2007 r. Urząd Gminy nadzoruje odbiór przeterminowanych leków (kod 18 02 08).

Na terenie gminy Długołęka zbiórka przeterminowanych leków, odbywa się w 5 aptekach:

- Apteka „WIOSENNA” ul. Lipowa 49/1 Borowa, 55-0943 Kielczów,
- Apteka „NOWA” ul. Broniewskiego 1, Długołęka 55-095 Mirków,
- Apteka „Kielczowska” ul. Wilczycka 14, 55-093 Kielczów,
- Flos Pharma Sp.z. o.o. ul. Trzebnicka 26, Szczodre 55-095 Mirków,
- Apteka leków gotowych „MAGNOLIA” ul. Milicka 16/2, Łozina 55-095 Mirków,
- „MM Bartłomiej Mucha ul. Krótka 3, Brzezia Łąka 55-093 Kielczów.

Gmina Kąty Wrocławskie:

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie od 2007 r. zorganizowana jest zbiórka przeterminowanych leków. Pojemniki przeznaczone na leki ustawione są w 5 aptekach, zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Kąty Wrocławskie.

Gmina Żórawina:

Na terenie gminy Żórawina przeterminowane leki od ludności przyjmowane są w 1 aptece:

- Apteka „Pod Jesionem” przy ul. Urzędniczej 11 w Żórawinie.

Odpady te przekazywane są łącznie z odpadami farmaceutycznymi powstającymi w aptece – firmom posiadającym pozwolenie na transport tego typu odpadów (w związku z tym, nie jest prowadzona osobna ewidencja ilości tych odpadów przyjętych od ludności).

Pozostałe gminy Powiatu Wrocławskiego nie wprowadziły zbiórek przeterminowanych leków, pochodzących od ludności.

W tabeli nr 29 zestawiono wyniki zbiórek przeterminowanych leków od ludności w latach 2007-2008.

Tabela nr 30. Ilości zebranych przeterminowanych leków od ludności na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2007-2008.

Gmina	Ilość selektywnie zebranych odpadów [kg]	
	2007	2008
Czernica	-	-
Długołęka	-	168
Jordanów Śląski	-	-
Kąty Wrocławskie	135	189
Kobierzyce	-	-
Mietków	-	-
Sobótka	-	-
Siechnice	-	-
Żórawina	-	-
Razem Powiat Wrocławski	135	357

Zródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

Brak jest danych odnośnie ilości wytworzonych, na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008, odpadów niebezpiecznych pochodzących: z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej oraz z diagnozowania, leczenia i profilaktyki weterynaryjnej.

4.3.10. Przeterminowane pestycydy

Przeterminowane pestycydy i odpady pestycydowe pochodzą z:

- przeterminowanych preparatów, które zostały wycofane z obrotu i zdeponowane w mogilnikach lub magazynach środków ochrony roślin,
- bieżącej produkcji, dystrybucji i stosowania w rolnictwie,
- ze starej produkcji, zgromadzone na składowiskach.

Stan aktualny

Na terenie powiatu wrocławskiego nie istnieje żaden mogilnik, zawierający przeterminowane pestycydy. Gminy Powiatu Wrocławskiego nie organizują zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin, opakowań po nawozach oraz przeterminowanych środków ochrony roślin od rolników. Istnieje jedynie możliwość zwrotu opakowań po środkach ochrony roślin w punktach sprzedaży tego typu produktów.

Tabela nr 30 przedstawia wykaz punktów zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego.

Tabela nr 31. Wykaz punktów zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2007-2008.

Lp.	Firma	Siedziba	Punkt zbiórki
1	JEST JOB Sp. z o.o.	Biskupice Podgórne, ul. LG 1 55-040 Kobierzyce	działka nr 2/15, obręb Biskupice Podgórne, gm. Kobierzyce
2.	AGRO-PEST KOBIERZYCE Sp. z o.o.	ul. Spółdzielcza 1 55-040 Kobierzyce	teren sklepu (działka nr 202) w Kobierzycach, ul. Spółdzielcza 1 gm. Kobierzyce
3.	MAKRO CASH NAD CARRY POLSKA S.A.	Al. Krakowska 61 02- 486 Warszawa	teren Centrum Zaopatrzenia Makro Cash and Carry w Bielanych Wrocławskich ul. Tyniecka 3 gm. Kobierzyce
4.	SUPERHOBBY DOM I OGRÓD Sp. z o.o.	Al. Krakowska 102 02-180 Warszawa	na terenie marketu OBI w Bielanych Wrocławskich, ul. Czekoladowa 5 gm. Kobierzyce
5.	Osadkowski S.A.	ul. Kolejowa 6 56-420 Bierutów	teren sklepu (działka nr 4/6 AM-4) w Kątach Wrocławskich ul. 1 Maja 78 gm. Kąty Wrocławskie
6.	PHP "KEMI II" Sp. z o.o.	Gniechowice, ul. Wrocławska 34 55-080 Kąty Wrocławskie	na terenie sklepu (działka nr 624/15) w Gniechowicach, gm. Kąty Wrocławskie
7.	"OGRÓD I DOM CZAJKA" Irena Czajka	ul. Starodębowa 37 51-251 Wrocław	na terenie sklepu (działka nr 90/3) w Kiełczowie, ul. Wrocławska 14b gm. Długołęka
8.	P.H.U. PRADO Anna Ślusarczyk	Bierzycy 28 55-095 Mirków	na terenie sklepu (działka nr 8/1) w Bierzycach 28 gm. Długołęka
9.	Lighting Wastes Service Sp. z o.o.	Ul. Wilczycka 14 55-093 Kiełczów	obręb Kiełczów, gm. Długołęka
10.	FLORA Sp. z o.o.	ul. Kopernika 15 46-320 Praszka	Gniechowice, ul. Wrocławska 34 55-042 Kąty Wrocławskie

Źródło: Informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

4.3.11. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Analiza stanu aktualnego w zakresie wytwarzania i sposobów gospodarowania odpadami niebezpiecznymi oraz wydajności istniejących instalacji do ich odzysku i unieszkodliwiania wskazuje na następujące główne problemy w przedmiotowym obszarze:

- brak wzajemnej korelacji pomiędzy istniejącymi systemami zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, w tym również odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niewielkie wykorzystanie nowoczesnych (innovacyjnych) technologii,
- bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych mogących przyczynić się do minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększenia stopnia ich odzysku,
- niewystarczająca motywacja ekonomiczna do podejmowania działań proekologicznych,
- przepisy wspólnotowe dotyczące ograniczenia możliwości udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom,
- niewystarczający monitoring gospodarki odpadami niebezpiecznymi w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Odpady zawierające PCB

- wysokie koszty unieszkodliwiania,
- mała wiarygodność/niska jakość danych przekazywanych przez przedsiębiorców, dotyczących urządzeń zawierających PCB,
- zbyt wolno przebiegający proces wycofywania z użytkowania urządzeń zawierających PCB.

Oleje odpadowe

- brak systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych,
- brak monitoringu prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.

Baterie i akumulatory

- niewystarczająco rozwinięty system zbierania baterii małogabarytowych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych, w tym w jednostkach handlu detalicznego,
- niski poziom świadomości ekologicznej w zakresie postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami.

Odpady medyczne i weterynaryjne

- niewystarczająco rozwinięty system zbierania przeterminowanych leków z gospodarstw domowych, w tym niewystarczająca informacja o konieczności selektywnego zbierania tej grupy odpadów.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- słabo funkcjonujący system zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych (poza wymianą przy zakupie nowego sprzętu).

Przeterminowane pestycydy

- brak pewności, czy zostały zinwentaryzowane wszystkie mogilniki,
- brak systemu zbiórki przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach (poza możliwością zwrotu opakowań w punktach ich sprzedaży, do czego stosują się tylko nieliczni rolnicy),
- odpady z tej grupy często trafiają do strumienia odpadów komunalnych, bądź też są spalane w gospodarstwach domowych,
- brak danych o ilościach przeterminowanych środków ochrony roślin, zgromadzonych przez rolników.

4.4. Odpady z sektora gospodarczego

W wyniku prowadzenia działalności gospodarczej, na terenie powiatu wrocławskiego powstają znaczne ilości różnorodnych odpadów.

4.4.1. Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów z sektora gospodarczego

Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne wytworzonych w ramach działalności gospodarczej na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008 przedstawiono w tabeli nr 31.

Tabela nr 32. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne wytworzonych na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008 z podziałem na grupy odpadów.

Lp.	Grupa odpadu, kod odpadu		Rok			
			2005	2006	2007	2008
1.	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	01	98 432,00	114 375,00	212,9	-
2.	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	95,40	1 530,80	71,75	-
3.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	07	100,90	159,80	173,78	-
4.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	08	-	142,40	189,083	-
5.	Odpady z procesów termicznych	10	111 680,20	237 206,10	209 079,96	-
6.	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	134,00	76,30	71,93	-
7.	Odpady nie ujęte w innych grupach	16	3,30	9,20	26,50	-
8.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	11 277,40	46 892,10	75 607,16	689,6

			Rok			
9.	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	1 311,20	13 271,60	5 368,20	-
10.	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	20	5 174,80	56,1	9 016,00	-
Razem			229 055,70 Mg/rok	414 044,70 Mg/rok	300 655,80 Mg/rok	689,60 Mg/rok

Źródło: WSO

W latach 2005-2008 największą ilość odpadów innych niż niebezpieczne w ramach działalności gospodarczej wytworzono w **2006 r. – 414 044,70 Mg**. Największa ich ilość przypadła na grupę:

- 10 - Odpady z procesów termicznych - 237 206,10 Mg,
- 01 - Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin – 114 375,00 Mg.

W **2008 r.** na terenie powiatu wrocławskiego wytworzono **689,6 Mg** odpadów innych niż niebezpieczne pochodzących z sektora gospodarczego. Jedynymi odnotowanymi ilościami były odpady z grupy:

- 17 – Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych).

Najważniejsze problemy w gospodarce odpadami dla poszczególnych grup odpadów:

- **odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin (grupa 01)** - brak pełnego zbilansowania odpadów składowanych i nagromadzonych oraz specyfika eksploatacji złóż - kopaliny prawie nigdy nie mają właściwości umożliwiających ich bezpośrednie wykorzystanie w gospodarce, dlatego ich eksploatacja, a następnie wzbogacanie w ciągu procesów przeróbki powodują powstanie urobku, który nie znajduje bezpośredniego zastosowania.
- **odpady powstające z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa, przetwórstwa żywności (grupa 02)** - rozproszenie źródeł powstawania odpadów, sezonowość wytwarzania dużej ilości odpadów z tej grupy oraz trudności z transportem na większe odległości;
- **odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (grupa 03)** duże uwodnienie niektórych rodzajów odpadów, utrudniające ich unieszkodliwianie i odzysk;
- **odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego (grupa 04)** - nieprawidłowości występujące w małych zakładach, w których powstają odpady ciekłe, w niewystarczającym stopniu zneutralizowane i odprowadzane nielegalnie do środowiska oraz magazynowanie dużej części odpadów;
- **odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej (grupa 07)** - trudności z zagospodarowaniem osadów ściekowych z zakładowych oczyszczalni ścieków, które obecnie są w większości składowane;
- **odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (grupa 08)** - brak informacji o ilości odpadów wytwarzanych w licznych źródłach rozproszonych,

deponowanie odpadów na składowiskach niedostosowanych do tego celu oraz usuwanie odpadów płynnych do kanalizacji lub środowiska gruntowo – wodnego;

- **odpady z procesów termicznych (grupa 10)** - masowość wytwarzanych odpadów, przypadki niewłaściwego zastosowania odpadów ze spalania paliw stałych do np. makrorekultywacji lub rekultywacji terenu, duże ilości nagromadzonych w przeszłości odpadów;
- **odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych (grupa 12)** - brak możliwości zagospodarowania odpadów występujących w formie pylastej oraz szlamów z obróbki metali;
- **odpady nie ujęte w innych grupach (grupa 16)** - duży odsetek składowanych odpadów, różnorodność i zmienność ich właściwości oraz brak pełnej informacji o odpadach wytwarzanych w źródłach rozproszonych;
- **odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych (grupa 19)** - różnorodność i zmienność właściwości wytwarzanych odpadów, masowość wytwarzania, duży procent składowanych odpadów, co wynika z braku ekonomicznie uzasadnionych metod odzysku oraz unieszkodliwiania.

4.4.2. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne powstałych na terenie powiatu wrocławskiego, poddanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania w latach 2005-2008 przedstawiono w tabelach nr 32-34.

Tabela nr 33. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych procesom odzysku w instalacji w latach 2005-2008.

Lp.	Grupa odpadu, kod odpadu		Rok			
			2005	2006	2007	2008
1.	Odpady z wydobycia kopaliny innych niż rudy metali	01 01 02	10 934,00	12 708,00	212,90	-
2.	Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopaliny inne niż wymienione w 01 04 07 i 01 04 11	01 04 12	87 498,00	101 667,00	-	-
3.	Odpadowa masa roślinna	02 01 03	90,00	1515,30	-	-
4.	Odchody zwierzęce	02 01 06	5,20	-	-	-
5.	Odpady agrochemikaliów inne niż wymienione w 02 01 08	02 01 09	0,20	-	0,15	-
6.	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	02 01 82	-	12,10	-	-
7.	Surowce i produkty nie nadające się do spożycia i przetwórstwa	02 03 04	-	3,40	3,20	-
8.	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków	02 03 05	-	-	68,40	-
9.	Odpady tworzyw sztucznych	07 02 13	100,90	147,20	146,23	-
10.	Inne nie wymienione odpady	07 02 99	-	12,60	27,55	-

			Rok			
11.	Odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	08 03 18	-	142,40	189,08	-
12.	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	10 01 01	10077,90	11982,40	33031,45	-
13.	Popioły lotne z węgla	10 01 02	11 021,30	43 863,50	62 188,31	-
14.	Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	10 01 80	90 581,00	181 360,20	113 860,20	-
15.	Odpady z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych	12 01 05	134,00	76,30	48,20	-
16.	Inne nie wymienione odpady	12 01 99	-	-	23,73	-
17.	Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	117,10	5,10	-	-
18.	Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	527,20	276,00	228,026	-
19.	Opakowania z meta	15 01 04	-	-	539,983	-
20.	Opakowania ze szkła	15 01 07	171,60	-	-	-
21.	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	16 02 14	7,10	26,60	35,84	-
22.	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	16 02 16	23,50	17,60	-	-
23.	Produkty spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia	16 03 80	3,30	9,20	26,50	-
24.	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	16 06 04	-	-	2,20	-
25.	Inne baterie i akumulatory	16 06 05	-	-	24,90	-
26.	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	1241,20	6 460,00	5593,40	-
27.	Gruz ceglany	17 01 02	2419,70	1163,10	839,10	-
28.	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	17 01 03	-	32,70	-	-

			Rok			
29.	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	2,00	421,00	4479,70	-
30.	Odpady z remontów i przebudowy dróg	17 01 81	1,00	1 100,00	-	-
31.	Kable inne niż wymienione w 17 04 10	17 04 11	274,80	486,40	351,36	689,60
32.	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	17 05 04	6743,50	37220,20	63770,70	-
33.	Urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05	17 05 06	505,60	-	561,60	-
34.	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	17 09 04	73,60	-	-	-
35.	Skratki	19 08 01	14,20	164,20	179,70	-
36.	Zawartość piaskowników	19 08 02	106,50	154,30	249,60	-
37.	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	19 08 05	1182,60	5174,30	2221,20	-
38.	Metale żelazne	19 12 02	-	-	108,20	-
39.	Metale nieżelazne	19 12 03	-	-	45,90	-
40.	Tworzywa sztuczne i guma	19 12 04	-	-	80,80	-
41.	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	19 12 12	-	4593,20	822,70	-
42.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 01 08	9,50	56,10	214,60	-
43.	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	20 01 34	-	-	7,60	-
44.	Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	-	-	12,70	-
45.	Gleba i ziemia, w tym kamienie	20 02 02	5 068,00	-	497,80	-
46.	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	20 02 03	0,80	-	50,00	-
47.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	-	-	8 227,00	-

			Rok			
48.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	20 03 03	-	-	9,90	-
49.	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	20 03 06	-	-	4,00	-
50.	Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	92,60	-	-	-
Razem			229 027,90 Mg/rok	410 850,40 Mg/rok	298 984,40 Mg/rok	689,60 Mg/rok

Źródło: WSO

Tabela nr 34. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych procesom odzysku poza instalacją w latach 2005-2008.

Rodzaj odzysku	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów [Mg]			
			2005	2006	2007	2008
R14	01 01 02	Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali	-	-	12097,00	-
R14	01 04 12	Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin inne niż wymienione w 01 04 07 i 01 04 11	-	-	96783,00	-
Razem			-	-	108 880,00 Mg/rok	-

Źródło: WSO

Tabela nr 35. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych unieszkodliwianiu w instalacji w latach 2005-2008.

Rodzaj procesu	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów [Mg]			
			2005	2006	2007	2008
D5	170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	30,50	15,00	33,20	-
D5	17 01 02	Gruz ceglany	-	-	30	-
D5	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	4,70	4,70	5,00	-
D5	17 01 80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp.	16,00	8,70	11,30	-
D5	19 05 01	Nie przekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych	7,90	3157,90	1660,10	-
D5	19 08 01	Skratki	-	19,60	25,10	-
D5	19 08 02	Zawartość piaskowników	-	-	11,70	-
D5	19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	-	-	94,10	-

Rodzaj procesu	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów [Mg]			
			2005	2006	2007	2008
D5	19 09 02	Osady z klarowania wody	-	27,70	-	-
D5	19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	-	4737,40	3097,10	-
D5	20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	87,30	281,00	249,10	-
D5	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2471,60	5458,30	9915,20	-
D5	20 03 02	Odpady z targowisk	-	-	1,40	-
D5	20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,70	-	7,00	-
D5	20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	-	61,50	170,60	-
D5	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	-	2,40	8,20	-
D5	20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	3,90	-	-	-
Razem			2 623,60 Mg/rok	13 774,20 Mg/rok	15 319,20 Mg/rok	-

Źródło: WSO

Oznaczenia do tabel nr 32-34:

Procesy unieszkodliwiania odpadów:

D5 - składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne,

Procesy odzysku odpadów:

R14 - inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13.

4.4.3. Zużyte opony

Zużyte opony powstają w wyniku bieżącej eksploatacji pojazdów mechanicznych. Ich źródłem są też pojazdy wycofane z eksploatacji. Ilość wytwarzanych odpadów szacuje się na podstawie ilości kupowanych opon na wymianę lub na podstawie ilości zarejestrowanych pojazdów, uwzględniając czas zużycia opon.

Stan aktualny

Sieć zbierania zużytych opon obejmuje: punkty serwisowe ogumienia (podstawowe źródło zużytych opon), firmy eksploatujące pojazdy, stacje demontażu i osoby fizyczne. Ilość zbieranych zużytych opon zależy od sezonu, najczęściej opon pozyskuje się w okresie wymian jesiennie-zimowej i wiosennej.

Gmina Długołęka:

Na terenie gminy Długołęka zużyte opony zbierane są podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Brak jest danych odnośnie ilości zebranych zużytych opon, gdyż ilości te zostały wliczone do ilości zebranych odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Kąty Wrocławskie:

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie zużyte opony zbierane są podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Brak jest ilości odnośnie lat: 2005-2006, z uwagi na to iż ilości zebranych zużytych opon zostały wliczone do ilości odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Sobótka:

W maju 2009 r. po raz pierwszy na terenie gminy Sobótka zorganizowano zbiórkę zużytych opon, podczas której zebrano 60 Mg ilości zużytych opon.

Gmina Żórawina:

Mieszkańcy gminy Żórawina mają możliwość dostarczania zużytych opon do punktu zbiórki utworzonego przy Gminnym Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Żórawinie. Zbiórkę rozpoczęto w 2009 r., podczas której zebrano dotychczas ok. 20 Mg zużytych opon.

W tabeli nr 35 zestawiono ilości zebranych zużytych opon w latach 2007-2008.

Tabela nr 36. Ilość zebranych zużytych opon na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2007-2008.

Gmina	Ilość selektywnie zebranych odpadów [kg]	
	2007	2008
Czernica	-	-
Długołęka	-	-
Jordanów Śląski	-	-
Kąty Wrocławskie	11,11	11,46
Kobierzyce	-	-
Mietków	-	-
Sobótka	-	-
Siechnice	-	-
Żórawina	-	-
Razem Powiat Wrocławski	11,11	11,46

Źródło: Informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

Przyjmując założenia:

- opony podlegają wymianie w pojazdach średnio co 6 lat,
- średnia waga ogumienia w pojeździe wynosi 0,04 Mg,
- z ogólnej liczby użytkowanych pojazdów wycofywanych jest rocznie ok. 6%,

szacuje się, iż rocznie na terenie powiatu wrocławskiego powstaje ok. **136 Mg** odpadów w postaci zużytych opon.

4.3.4. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Odpady z budowy, remontów i demontażu powstają w budownictwie mieszkaniowym i przemysłowym oraz w drogownictwie i kolejnictwie - zarówno na etapie budowy, jak i wykonywanych planowych i awaryjnych remontów oraz prac rozbiórkowych. Źródła ich powstawania są rozproszone, co powoduje trudności z oszacowaniem ich ilości.

Zbieraniem i transportem odpadów z budowy, remontów i demontażu zajmują się obecnie:

- wytwórcy tych odpadów, np. firmy budowlane, remontowe i demontażowe oraz osoby prywatne prowadzące te prace,
- specjalistyczne podmioty działające w zakresie zbierania i transportu odpadów.

Stan aktualny

Na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego gruz budowlany i inne odpady towarzyszące budowie i remontom mieszkań usuwane są na zasadzie podstawienia przez podmiot odbierający odpady komunalne pojemnika na zlecenie i koszt wytwórcy odpadów.

W tabelach nr 36-37 zestawiono ilości zebranych odpadów budowlanych z terenu powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008.

Tabela nr 37. Ilości zebranych odpadów budowlanych i poddanych procesowi odzysku z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu odzysku
Gmina Czernica									
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)								
17 02 02	Szkło	83,100	R14	83,100	R14	70,300	R14	93,200	R14
17 02 03	Tworzywa sztuczne	12,400	R14	38,200	R14	25,400	R14	51,100	R14
Razem 17:		95,500 Mg/rok		121,300 Mg/rok		95,700 Mg/rok		144,300 Mg/rok	
Razem Gmina Czernica:		95,500 Mg/rok		121,300 Mg/rok		95,700 Mg/rok		144,300 Mg/rok	
Gmina Kobierzyce									
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)								
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy	305,200	R14	193,400	R14	12 608,100	R14	861,000	R14
17 01 02	Gruz ceglany	2 377,100	R14	773,100	R14	500,000	R14	82,000	R14

17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,000	-	0,000	-	0,000	-	2,000	R14
17 01 07	Zmieszane odpady betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06*	0,000	-	421,000	R14	3 416,700	R14	927,700	R14
17 01 81	Odpady z remontów i przebudowy dróg	0,000	-	1 100,000	R14	0,000	-	0,000	-
17 05 04	Gleba, ziemia, w tym kamienie, inne niż 17 05 03*	6 651,900	R14	33 377,600	R14	43 112,500	R14	69 698,600	R14
17 05 06	Urobek z pogłębiania, inny niż 17 05 05*	0,000	-	505,600	R14	561,600	R14	0,000	-
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	73,600	R14	0,800	R14	0,000	-	0,000	-
Razem 17:		9 408,000 Mg/rok		36 371,500 Mg/rok		60 198,900 Mg/rok		71 571,300 Mg/rok	
Razem Gmina Kobierzyce:		9 408,000 Mg/rok		36 371,500 Mg/rok		60 198,900 Mg/rok		71 571,300 Mg/rok	
Gmina Mietków									
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)								
17 01 02	Gruz ceglany	0,000	-	0,000	-	30,000	R14	0,000	-
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	0,000	-	0,000	-	0,000	-	105,000	R14
Razem 17:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		30,000 Mg/rok		105,000 Mg/rok	
Razem Gmina Mietków:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		30,000 Mg/rok		105,000 Mg/rok	

Gmina Sobótka

17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)								
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,000	R14	0,000	-	80,000	R14	70,000	R14
17 01 02	Gruz ceglany	0,000	R14	0,000	R14	60,000	R14	80,000	R14
Razem 17:		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		140,000 Mg/rok		150,000 Mg/rok	
Razem Gmina Sobótka		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		140,000 Mg/rok		150,000 Mg/rok	

Gmina Siechnice

17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)								
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy	803,700	R14	1 859,700	R14	3 223,600	R14	0,000	-
17 01 02	Gruz ceglany	0,000	-	0,000	-	22,100	R14	0,000	-
17 01 03		0,000	-	32,700	R14		-	0,000	-
17 01 07	Zmieszane odpady betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06*	0,000	-	0,000	-	1 059,000	R14	0,000	-
17 01 81	Odpady z remontów i przebudowy dróg	1,000	-	0,000	-	0,000	-	0,000	-
17 05 04	Gleba, ziemia, w tym kamienie, inne niż 17 05 03*	57,100	-	3 152,000	-	4 164,900	R14	0,000	-
Razem 17:		861,800 Mg/rok		5 044,000 Mg/rok		8 469,600 Mg/rok		0,000 Mg/rok	
Razem Gmina Siechnice		0,000 Mg/rok		0,000 Mg/rok		140,000 Mg/rok		150,000 Mg/rok	
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI		10 365,300 Mg/rok		41 536,800 Mg/rok		68 934,200 Mg/rok		72 826,354 Mg/rok	

R14 – inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13.

Tabela nr 38. Ilości zebranych odpadów budowlanych i poddanych procesowi unieszkodliwiania z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008	
		Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodl.
Gmina Długołęka									
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)								
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	30,540	D5	15,020	D5	33,160	D5	35,060	D5
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,000	-	0,000	-	0,000	-	5,800	D5
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	4,720	D5	4,660	D5	5,040	D5	14,580	D5
17 01 80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp.	15,960	D5	8,680	D5	11,340	D5	20,820	D5
Razem 17:		51,220 Mg/rok		28,400 Mg/rok		49,540 Mg/rok		76,300 Mg/rok	
Razem Gmina Długołęka:		51,220 Mg/rok		28,400 Mg/rok		49,540 Mg/rok		76,300 Mg/rok	
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI		51,220 Mg/rok		28,400 Mg/rok		49,540 Mg/rok		76,300 Mg/rok	
D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych, D5 – składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne.									

Źródło: Gminne sprawozdania z PGO oraz informacje pozyskane z Urzędów Miejskich i Gminnych

W latach 2005-2008 na terenie powiatu wrocławskiego, wytworzono następujące ilości odpadów z grupy 17 (odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) budowlanych:

- 2005 r. - 11 277,40 Mg,
- 2006 r. - 46 892,10 Mg,
- 2007 r. - 75 607,16 Mg,
- 2008 r. - 689,60 Mg.

4.4.5. Osady ściekowe

Ilość powstających osadów uzależniona jest od zawartości zanieczyszczeń w ściekach, przyjętej i realizowanej technologii oczyszczania oraz stopnia rozkładu substancji organicznych w procesie tzw. stabilizacji. Odpady te są klasyfikowane w grupie 19.

Stan aktualny

Oczyszczalnie ścieków w Powiecie Wrocławskim obsługują ok. 40 % ludności powiatu ogółem. Łącznie w powiecie znajduje się 20 czynnych oczyszczalni ścieków, które charakteryzuje stosunkowo wysoki stopień oczyszczania ścieków:

Gminne oczyszczalnie:

- Oczyszczalnia – pola irygowane – w miejscowości Dobrzykowice w Gminie Czernica,
- Oczyszczalnia w miejscowości Mirków w Gminie Długołęka,
- Oczyszczalnia w miejscowości Jurczyce w Gminie Kąty Wrocławskie,
- Oczyszczalnia w miejscowości Pustków Żurawski w Gminie Kobierzyce,
- Oczyszczalnia w miejscowości Kobierzyce w Gminie Kobierzyce,
- Oczyszczalnia w miejscowości Wysoka w Gminie Kobierzyce,
- Oczyszczalnia w miejscowości Mietków w Gminie Mietków,
- Oczyszczalnia w miejscowości Sulistrowice w Gminie Sobótka,
- Oczyszczalnia w miejscowości Sobótka w Gminie Sobótka,
- Oczyszczalnia w miejscowości Siechnice w Gminie Siechnice,
- Oczyszczalnia w miejscowości Siechnice w Gminie Siechnice (dawna zakładowa „Przedsiębiorstwo Produkcji Ogrodniczej”),
- Oczyszczalnia w miejscowości Żórawina w Gminie Żórawina,
- Oczyszczalnia w miejscowości Mędłów w Gminie Żórawina.

Ponadto oczyszczalnie przyzakładowe oraz prowadzone przez inne podmioty:

- Oczyszczalnia w miejscowości Gniechowice w gminie Kąty Wrocławskie - prowadzona przez SM Ślęza,
- Oczyszczalnia w miejscowości Prusowice w Gminie Długołęka,
- Oczyszczalnia zakładowa „Cargill” w miejscowości Kobierzyce w Gminie Kobierzyce,
- Oczyszczalnia zakładowa „Cadbury Wedel” w miejscowości Kobierzyce w Gminie Kobierzyce,
- Oczyszczalnia Wojskowych Zakładów Łączności w Gminie Czernica,
- Oczyszczalnia w miejscowości Iwiny w Gminie Siechnice,

Ścieki komunalne z terenu powiatu, odprowadzane są również poprzez sieci kanalizacyjne do:

- Oczyszczalni w miejscowości Jelcz-Laskowice w Gminie Czernica,
- Oczyszczalni miasta Wrocław.

W latach 2005-2008 w gminach Powiatu Wrocławskiego, wytworzono następujące ilości osadów ściekowych:

- 2005 r. - 1 119,70 Mg,
- 2006 r. - 839,00 Mg,
- 2007 r. - 880,95 Mg,
- 2008 r. - 925,00 Mg.

4.4.6. Odpady opakowaniowe

Odpady opakowaniowe są to odpady powstałe z opakowań jednostkowych, zbiorczych oraz transportowych zastosowanych w ramach całego systemu pakowania towarów wprowadzonych do obrotu. Odpady te powstają głównie na terenie zakładów produkcyjnych, jednostek handlowych, innych podmiotów gospodarczych, gospodarstw domowych, a także biur, szkół, urzędów, innych miejsc użyteczności publicznej, ulic, barów szybkiej obsługi, targowisk itp.

Stan aktualny

Masy zebranych selektywnie odpadów opakowaniowych na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008 dla poszczególnych grup materiałowych zestawiono w tabeli nr 38.

Tabela nr 39. Masa odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie na terenie gmin Powiatu Wrocławskiego w latach 2005-2008 i przekazanych do odzysku.

Materiał	Masa odpadów [Mg/rok]			
	2005	2006	2007	2008
Gmina Czernica				
Opakowania z tworzyw sztucznych	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem Gmina Czernica	0,00	0,00	0,00	0,00
Gmina Długołęka				
Opakowania z papieru i tektury	0,00	0,00	0,00	0,00
Opakowania z tworzyw sztucznych	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem Gmina Długołęka	0,00	0,00	0,00	0,00
Gmina Jordanów Śląski				
Opakowania z papieru i tektury	2,100	5,100	0,00	0,00
Opakowania z tworzyw sztucznych	0,600	0,800	0,00	0,00
Opakowania ze szkła	5,000	6,000	0,00	0,00
Razem Gmina Jordanów Śląski	7,700	11,900	0,00	0,00
Gmina Kąty Wrocławskie				
Opakowania z papieru i tektury	27,45	41,63	49,11	65,72
Opakowania z tworzyw sztucznych	38,57	20,64	38,23	61,27
Opakowania ze szkła	80,50	104,93	100,2	113,64
Razem Gmina Kąty Wrocławskie	146,52	167,20	187,54	240,63
Gmina Kobierzyce				
Opakowania z papieru i tektury	30,04	53,27	70,60	136,33
Opakowania z tworzyw sztucznych	13,35	27,06	48,41	53,39
Opakowania ze szkła	75,24	94,18	194,50	146,69
Razem Gmina Kobierzyce	118,63	174,51	313,51	336,41
Gmina Mietków				
Opakowania z tworzyw sztucznych	15,60	1,80	5,10	10,50
Opakowania ze szkła	9,00	3,00	0,00	0,00
Razem Gmina Mietków	24,60	4,80	5,10	10,50
Gmina Sobótka				
Opakowania z papieru i tektury	19,50	28,70	41,60	20,60
Opakowania z tworzyw sztucznych	4,10	13,30	20,20	3,10
Opakowania z drewna	0,00	0,00	3,00	0,00
Opakowania ze szkła	60,50	87,70	103,60	115,70
Razem Gmina Sobótka	84,10	129,70	168,40	139,40
Gmina Siechnice				
Opakowania z papieru i tektury	40,500	0,000	0,00	0,00
Opakowania z tworzyw sztucznych	0,000	0,000	10,00	0,00

Materiał	Masa odpadów [Mg/rok]			
	2005	2006	2007	2008
Opakowania z metali	0,000	0,000	539,98	0,00
Opakowania ze szkła	0,000	0,000	0,00	0,00
Razem Gmina Siechnice	40,50	0,00	549,98	0,00
Gmina Żórawina				
Opakowania z papieru i tektury	1,20	-	-	-
Opakowania z tworzyw sztucznych	-	-	-	0,82
Opakowania z metali	0,50	-	-	-
Opakowania ze szkła	1,00	-	-	2,93
Razem Gmina Żórawina	2,70	-	-	3,75
RAZEM POWIAT WROCŁAWSKI	424,75	488,11	1 224,53	730,70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędów Miejskich i Gminnych oraz z przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin powiatu

Na podstawie współczynników przyjętych z KPGO oszacowano ilości wytworzonych w gminach Powiatu Wrocławskiego odpadów opakowaniowych w sektorze komunalnym:

- 2005 r. - ok. 10 974,6 Mg (przyjęto 31,19% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2005 r.),
- 2006 r. - ok. 11 721,5 Mg (przyjęto 32,00% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2006 r.),
- 2007 r. - ok. 12 341,9 Mg (przyjęto 32,68% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2007 r.),
- 2008 r. - ok. 13 021,3 Mg (przyjęto 33,33% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2008 r.).

W podanych wyżej ilościach, oprócz opakowań z papieru, tworzyw sztucznych i szkła, uwzględniono również opakowania wielomateriałowe oraz opakowania z metali, które ze względu na wysoką wartość trafiają do punktów skupu surowców wtórnych. Poza tym duża część opakowań z papieru i tektury spalana jest w paleniskach domowych.

Według danych pozyskanych z WSO, w sektorze gospodarczym na terenie powiatu wrocławskiego wytworzono następujące ilości odpadów opakowaniowych:

- 2005 r. – 9 208,2 Mg,
- 2006 r. – 9 817,5 Mg,
- 2007 r. – 10 347,2 Mg,
- 2008 r. – 10 892,8 Mg.

4.4.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania pozostałymi odpadami

Zużyte opony

Identyfikacja problemów:

- spalanie części zużytych opon w instalacjach nieprzystosowanych do tego celu,
- nielegalne składowanie opon na dzikich wysypiskach,
- mieszanie tych odpadów z odpadami komunalnymi i ich składowanie na składowiskach odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Identyfikacja problemów:

- odpady z grupy 17 nie zawsze są zbierane w sposób selektywny, umożliwiający ich zagospodarowanie,
- nielegalne składowanie odpadów budowlanych na dzikich wysypiskach,
- system zbierania odpadów nie obejmuje wszystkich wytwórców,
- wysoki udział odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie.

Osady ściekowe

Identyfikacja problemów:

- brak instalacji do przekształcania osadów ściekowych,
- brak kontroli jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.
- Składowanie osadów ściekowych na składowiskach odpadów..

Odpady opakowaniowe

Identyfikacja problemów:

- niewystarczający rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstających w gospodarstwach domowych – w większości masa ta została zdeponowana na składowiskach odpadów jako zmieszane odpady komunalne.

5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

5.1. Odpady komunalne

Prognozę ilości odpadów komunalnych dla poszczególnych typów źródeł (strumieni) wykonano w oparciu o wskaźniki emisji strumieni. Na ilość wytwarzanych odpadów w skali powiatu wpływa liczba mieszkańców oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów.

W tabeli nr 39 przedstawiono prognozę wytwarzania strumieni odpadów komunalnych w powiecie wrocławskim w kolejnych latach.

Prognozując zmiany ilości i jakości odpadów komunalnych przyjęto następujące założenia:

- nie będą następowaly istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych;
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów (dla 2008 r. przyjęto średnią wartość dla Powiatu Wrocławskiego na poziomie 369 kg/M/rok) będzie się kształtował na poziomie 5% w okresach 5 letnich i będzie następujący:
 - 2009 r. – 372 kg/M/rok
 - 2012 r. – 384 kg/M/rok
 - 2016 r. – 399 kg/M/rok.
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów (w stosunku do całości wytwarzanych odpadów) do 10% w 2010 r. i 20% w 2018 r., spowoduje zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych; zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali;
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie średnio o 5% w okresach 5-letnich (1% w skali roku).

Tabela nr 40. Prognoza wytwarzania strumieni odpadów komunalnych.

Lp.	Strumień odpadów	Wielkość strumienia [Mg] w roku		
		2009	2012	2016
1.	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	3 570,3	5 036,2	6 889,9
2.	Odpady zielone z ogrodów i parków	1 190,1	1 259,1	1 291,9
3.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	32 133,1	32 735,4	31 865,6
4.	Odpady z targowisk	396,7	419,7	430,6
5.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	793,4	839,4	861,2
6.	Odpady wielkogabarytowe	1 586,8	1 678,7	1 722,5
Razem		39 670,45	41 968,51	43 061,68
Prognozowana liczba mieszkańców		106 641	109 293	107 924
Prognozowany współczynnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]		0,372	0,384	0,399

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników zaczerpniętych z KPGO 2010

5.1.1. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji

Prognoza wytwarzania odpadów biodegradowalnych na terenie powiatu wrocławskiego została przedstawiona w tabeli nr 40:

Tabela nr 41. Prognoza wytwarzania odpadów biodegradowalnych.

Lp.	Nazwa	Ilość [Mg]		
		2010	2013	2020
1.	Papier i tektura	2 249	2 828	4 028
2.	Odzież i tekstylia (z materiałów naturalnych)	22	26	26
3.	Odpady zielone (z ogrodów i parków)	1 097	1 182	1 249
4.	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	14 915	15 310	14 500
5.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	271	292	306
Razem		18 554,0	19 638,0	20 109,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

5.1.2. Prognozowane zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno - technologicznych

Przewiduje się, że będzie następować:

- rozwój selektywnego zbierania oraz segregowania odpadów komunalnych, między innymi w związku z koniecznością wdrażania wymagań dyrektyw unijnych; Powiat nie ma kompetencji do prowadzenia, wdrażania i modernizowania systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie powiatu wrocławskiego – działania te realizowane są przez gminy we własnym zakresie,
- przyspieszenie działań w zakresie tworzenia ponadgminnych i gminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
- rekultywacja zamkniętych składowisk na terenie powiatu.

5.2. Odpady niebezpieczne

Prognozowanie ilości odpadów niebezpiecznych możliwych do wytworzenia w kolejnych latach jest trudne i zależy od wielu czynników, głównie ekonomicznych.

Zakłada się, że ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych będzie stopniowo wrastać.

Odpady zawierające PCB

Nie przewiduje się, aby w przyszłych latach zostały zainstalowane urządzenia zawierające PCB na terenie powiatu wrocławskiego.

Oleje odpadowe

Nastąpi prawdopodobnie wzrost możliwych do pozyskania olejów odpadowych. Przyjmuje się, że ilości odpadów w tej grupie będą wzrastały o 1% rocznie.

Według danych zawartych w WSO, na terenie powiatu wrocławskiego corocznie wytwarzane są znaczne ilości olei odpadowych w ilości ok. 400 Mg/rok. Są to przede wszystkim zużyte oleje powstałe podczas procesów produkcyjnych. Zakłady we własnym zakresie przekazują oleje do unieszkodliwiania specjalistycznym firmą posiadającym stosowne zezwolenia.

Zużyte baterie i akumulatory

Szacuje się, że w następnych latach zauważalna będzie nieznaczna tendencja wzrostowa w zakresie wytwarzania zużytych baterii i akumulatorów. Do obliczeń przyjęto wzrost o 1% rocznie.

Tabela nr 42. Prognoza przyrostu ilości zużytych baterii i akumulatorów.

Ilość [Mg]				
2008 r.	2009 r.	2012 r.	2016 r.	2018 r.
36,9	37,3	38,4	39,9	40,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Odpady medyczne i weterynaryjne

Ilość powstających odpadów medycznych w lecznictwie otwartym (poradnie i praktyki lekarskie), będzie uzależniona od ilości udzielanych porad medycznych – przyjmuje się wzrost o ok. 1% rocznie. szacuje się, że ilość odpadów weterynaryjnych niebezpiecznych będzie się kształtowała na poziomie około 10% niebezpiecznych odpadów medycznych.

Wzrost ilości powstających odpadów medycznych w lecznictwie otwartym jest spowodowany starzeniem się społeczeństwa w naszym kraju. Szacuje się, że do 2018 r. nastąpi około 30% wzrost liczby osób po 65 roku życia.

Szacuje się, że ilość odpadów weterynaryjnych niebezpiecznych będzie się kształtowała na poziomie około 10% niebezpiecznych odpadów medycznych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Na prognozę ilości wycofanych samochodów, poza ilością rejestrowanych i wyrejestrowanych samochodów, ma wpływ kilka innych czynników, między innymi: wartość wskaźnika ilości osób przypadających na 1 samochód oraz prognozy demograficzne. W miarę rozwoju gospodarki i wzrostu zamożności społeczeństwa liczba pojazdów, a więc także liczba pojazdów wycofanych z eksploatacji będzie systematycznie wzrastać. Obserwowane będzie zjawisko wymiany starszych modeli pojazdów na nowsze, co również przyczyni się do wzrostu ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji w strumieniu odpadów niebezpiecznych. Przyjmuje się wzrost ilości pojazdów wyeksploatowanych i przekazywanych do demontażu o 5% rocznie (zgodnie z KPGO 2010).

Tabela nr 43. Prognoza przyrostu ilości odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Ilość [Mg]				
2008 r.	2009 r.	2012 r.	2016 r.	2018 r.
793	801	825	859	876

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Przyjmuje się, że dynamika wzrostu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie wahała się w granicach 3 % w skali rocznej (zgodnie z KPGO 2010), przy 5 % tempie wzrostu masy wprowadzanego sprzętu na rynek.

Tabela nr 44. Prognoza przyrostu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Ilość [Mg]				
2008 r.	2009 r.	2012 r.	2016 r.	2018 r.
30,8	31,7	34,7	39,0	41,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Odpady zawierające azbest

Przewiduje się wzrost ilości odpadów zawierających azbest w związku z realizacją „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów RP w dniu 14 maja 2002 r., według którego wyroby zawierające azbest powinny być usunięte do końca 2032 r. Natomiast do 2018 r. powinno być usunięte około 60% ilości odpadów zawierających azbest. W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przewiduje intensyfikację wszystkich działań do 2012 roku, tak aby w latach 2012-2013 dokonać dokładnej analizy i oceny realizacji celów zawartych w programie oraz opracować jego aktualizację do 2015 roku. W latach 2012-2015 planowane jest wykonanie całościowego podsumowania dotychczas przeprowadzonych działań oraz osiągniętych celów, również poprzez wskaźniki oceny realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

5.3. Odpady z sektora gospodarczego

Ilość zużytych opon będzie stale wzrastać, w tempie proporcjonalnym do wzrostu ilości pojazdów mechanicznych.

Osady ściekowe

Na ilość wytwarzanych osadów mają wpływ dwa zasadnicze czynniki: zmiany demograficzne oraz realizacja inwestycji z zakresu budowy i rozbudowy sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczania ścieków. Przewiduje się stały wzrost stopnia skanalizowania powiatu. W związku z powyższym przyjęto, że ilość osadów będzie wrastała o 5% rocznie.

Tabela nr 45. Prognoza przyrostu ilości osadów ściekowych.

Ilość [Mg s.m.]				
2008 r.	2009 r.	2012 r.	2016 r.	2018 r.
925	971	1 124	1 366	1 506
s.m. – sucha masa				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Odpady opakowaniowe

Prognozy zużycia poszczególnych grup opakowań nie wskazują na potencjalne zmiany struktury odpadów opakowaniowych. Do 2018 r. dominującymi z uwagi na masę będą odpady z papieru i tektury, odpady ze szkła oraz odpady z tworzyw sztucznych. Zgodnie z KPGO 2010 ilość odpadów opakowaniowych będzie wrastała do 2014 r. o 1,1% rocznie, a po 2014 r. o 0,7% rocznie.

Ilość poszczególnych rodzajów opakowań w kolejnych latach wyliczono w oparciu o współczynniki przyjęte w KPGO 2010.

Tabela nr 46. Szacunkowe dane dotyczące masy odpadów opakowaniowych.

Ilość [Mg]				
2008 r.	2009 r.	2012 r.	2016 r.	2018 r.
13 021,3	13 164,5	13 603,8	14 100,0	14 298,1

Zródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy

Ilość wytwarzanych odpadów innych niż niebezpieczne oraz sposobów gospodarowania odpadami zależą będzie głównie od ogólnego rozwoju gospodarczego powiatu wrocławskiego, koniunktury w poszczególnych sektorach gospodarki, zmian w uregulowaniach prawnych, sytuacji ekonomicznej (w szczególności kosztów przetwarzania odpadów), powstawania nowych obiektów do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zmian w technologiach produkcji (szczególnie dążących do minimalizacji odpadów), intensyfikacji kontroli oraz inwentaryzacji wytwarzanych odpadów.

Ogółem, ilość wytwarzanych odpadów innych niż niebezpieczne będzie wykazywać nieznaczne wahania z tendencją zwyżkową.

W KPGO 2010 przewidywany jest:

- spadek ilości wytwarzanych odpadów do 2018 r. w sektorach:
 - spożywczym (gr. 02) - o ok. 5%,
 - drzewno-papierniczym (gr. 03) - o ok. 3%,
 - skórzano-tekstylnym (gr. 04) - o ok. 8%,
- wzrost ilości odpadów wytwarzanych do 2018 r. w sektorach:
 - chemii organicznej (gr. 07) - o ok. 10%,
 - powłok ochronnych (gr. 08) - o ok. 20%,
 - procesów termicznych - (gr. 10) o ok. 6%,
 - odpady nie ujęte w innych grupach (gr. 16) - o ok. 25%,
 - instalacji oczyszczania wody i ścieków (gr. 19) - 30%;
- na niezmiennym poziomie utrzyma się wytwarzanie odpadów:
 - w gr. 09 – odpady z przem. fotograficznego,
 - w gr. 12 – fizyczna i mechaniczna obróbka powierzchni,
 - w gr. 18 – odpady medyczne i weterynaryjne;
- w gr. 17 – odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do 2014 r. prognozuje się wzrost po 2,5% rocznie, a po 2014 r. po 2,3%.

6. CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I TERMINY ICH OSIĄGNIĘCIA

Dlatego niezwykle istotnym w planowaniu zrównoważonego rozwoju jest planowanie racjonalnej gospodarki odpadami. Celem takiego działania musi być nie tylko troska o utrzymanie i stałą poprawę stanu środowiska ale również racjonalna gospodarka surowcowa. Znaczna część odpadów to cenne surowce przemysłowe, których powtórne zawrócenie do obiegu materiałowego ogranicza zużycie energii i surowców pierwotnych takich jak ropa naftowa, drewno czy kruszywa mineralne w produkcji szkła. Na problem odpadów należy patrzeć nie tylko przez pryzmat degradacji estetycznej środowiska, zanieczyszczeń związanych ze składowaniem odpadów czy utratą cennych przestrzeni pod składowiska. To także problem globalny – problem gospodarowania zasobami Ziemi.

Celem dalekosiężnym tworzenia powiatowego planu gospodarki odpadami jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów,
- „bezpieczne i odpowiedzialne” postępowanie z odpadami niebezpiecznymi,
- wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa, przyjęto następujące cele główne:

- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Dla poszczególnych grup odpadów sformułowano, przedstawione poniżej, dodatkowe cele szczegółowe.

6.1. Odpady komunalne

Cele krótkookresowe do 2011 roku:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców,
- zapewnienie, najpóźniej do końca 2009 roku, objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów,
- zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010 r. więcej niż 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- stopniowe zmniejszanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne,
- zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk nie spełniających wymagań,
- poprawa standardów jakościowych składowisk poprzez realizację programów dostosowawczych zawartych w wydanych pozwoleniach zintegrowanych.

Cele długookresowe na lata 2012-2015:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- zapewnienie do końca 2015 roku selektywnego zbierania odpadów na poziomie przynajmniej 15% masy odpadów wytwarzanych, aby do końca 2018 roku osiągnąć minimalny poziom 20%, wynikający z założeń KPGO 2010,
- zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2013 r. więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

6.2. Odpady niebezpieczne

Cele krótko- i długookresowe do 2015 roku:

- eliminacja unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poprzez składowanie na poczet innych procesów,
- wdrażanie zasad prawidłowego gospodarowania odpadami poprzez wzrost świadomości ekologicznej wytwórców odpadów ze źródeł rozproszonych.

Odpady zawierające PCB

Cele krótkookresowe do 2010 roku:

Do roku 2010 zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska* (Dz. U. z 2002 r., Nr 96, poz. 860) priorytetem będzie bezpieczne i całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB.

Cele długookresowe na lata 2011-2015:

Począwszy od 2011 r. należy dokonywać likwidacji odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.

Oleje odpadowe

Cele krótkookresowe do 2011 roku:

- organizacja systemu zbierania zużytych olejów ze źródeł rozproszonych,
- zapewnienie prawidłowego sposobu postępowania ze zużytymi olejami z priorytetem na odzysk poprzez regenerację,
- uzyskanie następujących poziomów odzysku, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 752) oraz standaryzacją urządzeń

Cele długookresowe na lata 2012-2015:

utrzymanie wysokiego poziomu zbierania, odzysku (50%) i recyklingu (35%) olejów odpadowych.

Zużyte baterie i akumulatory

Cele krótkookresowe do 2009:

- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów w celu całkowitego ich wyeliminowania ze składowania,
- uzyskanie następujących poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 752)

Cele długookresowe na lata 2010-2016:

- zapewnienie właściwego sposobu postępowania z zebranymi zużytymi bateriami i akumulatorami, całkowicie eliminując ich deponowanie na składowisku,
- osiągnięcie poziomów recyklingu zgodnie z obowiązującym prawodawstwem,
- osiągnięcie co najmniej wymaganych poziomów zbierania wynikających z dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającą dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266, z 26.9.2006, str. 1-14):
- do dnia 26 września 2012 roku należy osiągnąć poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 25 % masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów przenośnych;
- do dnia 26 września 2016 r. należy osiągnąć poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 45 % masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów przenośnych.
- do 2014 r. należy osiągnąć poziomy odzysku i recyklingu wskazane w tabeli nr 46:

Tabela nr 47. Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów do roku 2014.

Lp.	Rodzaj baterii lub akumulatorów, z których powstał odpad	2009 r.		2012 r.		2014 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	odzysku	recyklingu	odzysku
1.	Akumulatory kwasowo- ołowiowe	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane	wszystkie zgłoszone	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane	wszystkie zgłoszone
2.	Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60	60	60	60	60
3.	Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40	40	40	40	40
4.	Akumulatory niklowo-żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40	40	40	40	40
5.	Akumulatory niklowo-żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20	20	20	20	20
6.	Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych	20	20 ¹⁾	30	30 ¹⁾	40 ¹⁾	40

1) Nie dotyczy ogniw cynkowo-węglowych i alkalicznych.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 752 – akt oczekujący Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607

Odpady medyczne i weterynaryjne

Cele krótko- i długookresowe do 2015 roku:

Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych i weterynaryjnych na środowisko poprzez:

- objęcie wszystkich wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych systemem zbierania i odbierania odpadów,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła powstawania,
- modernizację instalacji do unieszkodliwiania odpadów,
- unieszkodliwianie odpadów zakaźnych metodą termicznego przekształcania.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest zobowiązany do osiągania rocznego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do jego stacji (w przypadku pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 roku),
- w przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomy odzysku i recyklingu winny wynosić odpowiednio 75% i 70%.
- w okresie do dnia 31 grudnia 2014 roku poziomy odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji winny wynieść odpowiednio 85% i 80%;
- utrzymanie poziomu odzysku i recyklingu na poziomie co najmniej 95% i 85% masy pojazdów przyjętych w skali roku.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Za cel strategiczny w zakresie gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym należy uznać stworzenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym gwarantującym uzyskanie odpowiednich poziomów zbierania, odzysku i recyklingu.

Cele krótkookresowe do 2011 roku:

- osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości **4 kg/mieszkańca/rok** w terminie do

31 grudnia 2008 r. (obowiązek nałożony na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej poprzez art. 5 ust. 5 *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego WEEE*);

- osiągnięcie przez wprowadzających sprzęt w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 30 ust. 1 *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495):
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 1 i 10 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego i automaty do wydawania):
 - poziom odzysku 80% masy zużytego sprzętu,
 - poziom recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu.
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 3 i 4 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny i audiowizualny)
 - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu;
- dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 2, 5 - 7 i 9 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego; sprzęt oświetleniowy; narzędzia elektryczne i elektroniczne z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy; przyrządy do nadzoru i kontroli):
 - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu;
- dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp;
- stworzenie systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

Cele długookresowe na lata 2012-2015:

- doskonalenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym;
- rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Odpady zawierające azbest

Cele krótko- i długookresowe do 2015 roku:

- przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest oraz coroczna aktualizacja inwentaryzacji zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest, w tym m.in. poprzez fundusze ochrony środowiska;
- zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska;
- sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Przeterminowane środki ochrony roślin

Cele krótkookresowe do 2011 roku:

- dążenie do poprawy organizacji systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin.

Cele długookresowe na lata 2012-2015:

- efektywne funkcjonowanie systemu zbierania opakowań i pozostałości po środkach ochrony roślin.

Odpady materiałów wybuchowych

Cele krótko- i długookresowe do 2015 roku:

- przeprowadzenie inwentaryzacji odpadów materiałów wybuchowych;
- organizacja systemu zagospodarowania powstających odpadów wybuchowych.

6.3. Pozostałe odpady

W gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne przyjęto następujące cele:

- uszczelnienie systemu zbierania i zagospodarowania odpadów przemysłowych,
- uszczelnienie systemu importowanych odpadów,
- minimalizacja ilości powstających odpadów przemysłowych,
- zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami,
- prowadzenie ciągłych zadań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowych metod postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Zużyte opony

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania zużytych opon oraz ich zagospodarowania,
- osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon zgodnie z tabelą nr 47.

Tabela nr 48. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon.

Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2009 r.		2012 r.		2014 r.	
	% poziomu		% poziomu		% poziomu	
	odzysku	recyklingu	odzysku	odzysku	recyklingu	odzysku
Opony	75	15	75	75	15	75

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 752

Odpady z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012:

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku,
- osiągnięcie stopnia odzysku na poziomie 50% w 2010 r.

Cele długookresowe na lata 2013-2018:

- osiągnięcie stopnia odzysku na poziomie: 70% w 2015 r. oraz 80% w 2018 r.

Osady ściekowe

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- ograniczenie składowania osadów ściekowych,
- do 2015 r. całkowite wyeliminowanie składowania,
- zwiększenie ilości osadów unieszkodliwianych metodami termicznymi,
- odzysk komunalnych osadów ściekowych,
- zmniejszenie stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi,
- wykorzystanie rolnicze przy dotrzymaniu wymogów jakościowych,
- objęcie monitoringiem wszystkich oczyszczalni ścieków, w zakresie wytwarzania osadów ściekowych, sposobów postępowania z nimi oraz realizacji przez oczyszczalnie ścieków obowiązku prowadzenia badań fizyczno-chemicznych i sanitarno - biologicznych osadów ściekowych,
- sukcesywne wykorzystywanie osadów ściekowych nagromadzonych na terenach oczyszczalni ścieków, do osiągnięcia 30% wykorzystania nagromadzonych osadów w roku 2011.

Odpady opakowaniowe

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, aby osiągnąć cele określone w tabeli nr 48.

Tabela nr 49. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Lp.	Rodzaj opakowania, z którego powstał odpad	2009 r.		2012 r.		2014 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu
1.	Opakowania (ogółem)	51 ¹⁾	30 ¹⁾	57 ¹⁾	45 ¹⁾	60 ¹⁾	55 ¹⁾
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	17 ¹⁾²⁾	-	20 ¹⁾²⁾	-	22,5 ¹⁾²⁾
3.	Opakowania z aluminium	-	43 ¹⁾	-	48 ¹⁾	-	50 ¹⁾
4.	Opakowania ze stali	-	29 ¹⁾	-	42 ¹⁾	-	50 ¹⁾
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	50 ¹⁾	-	56 ¹⁾	-	60 ¹⁾
6.	Opakowania ze szkła	-	41 ¹⁾	-	49 ¹⁾	-	60 ¹⁾
7.	Opakowania z drewna	-	15 ¹⁾	-	15 ¹⁾	-	15 ¹⁾

1) Nie dotyczy opakowań mających bezpośredni kontakt z produktami leczniczymi określonymi w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533, z późn. zm.) oraz opakowań po środkach niebezpiecznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.).

2) Do poziomu recyklingu zalicza się wyłącznie recykling, w wyniku którego otrzymuje się produkt wykonany z tworzywa sztucznego.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 752

- zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych kierowanych na składowiska odpadów;
- wspieranie działań mających na celu wdrażania systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz zwiększenie efektywności istniejących systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w gminach Województwa Dolnośląskiego;
- dążenie do rozbudowy i realizacji nowych inwestycji zapewniających odzysk energii z odpadów opakowaniowych z jednoczesnym odzyskiem energii.
- monitorowanie ilości i rodzaju odpadów opakowaniowych poprzez rozbudowę i kontrolę bazy danych dotyczących odpadów opakowaniowych;

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy

Cele krótko- i długookresowe na lata 2008-2015:

- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;
- zmniejszenie udziału odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie;
- ograniczenie negatywnego wpływu obiektów gospodarki odpadami na środowisko;
- monitoring ilości odpadów importowanych;
- pogłębianie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym posiadaczy odpadów poprzez promowanie i utrwalanie prawidłowych zasad i obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami.

7. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

7.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów

Zapobieganie i minimalizacja wytwarzania odpadów są priorytetem w ustanowionej w prawie wspólnotowym hierarchii postępowania z odpadami. Stanowiąc jednocześnie cel, dla osiągnięcia którego kraje członkowskie Unii Europejskiej mają obowiązek podejmować odpowiednie działania. Osiągnięcie tego celu uzależnione jest od wielu czynników, które nie dotyczą bezpośrednio gospodarowania odpadami, lecz powiązane są np. ze wzrostem gospodarczym, stopniem wdrażania przez przedsiębiorców najlepszych dostępnych technik (BAT), czy zamożnością społeczeństwa.

Decyzje o zapobieganiu powstawania odpadów zapadają już na etapie fazy projektowej wyrobu, a także na etapie jego wytwarzania, użytkowania oraz związane są z ostatecznym zagospodarowaniem odpadów powstających z tych wyrobów po zakończonym ich cyklu życia. W związku z tym na szczeblu powiatowym będą podejmowane następujące działania:

- kontynuacja badań nad nowymi technologiami, przyczyniającymi się do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów oraz zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- wspieranie wprowadzania niskoodpadowych technologii produkcji oraz zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców,
- promowanie wdrażania systemu zarządzania środowiskowego,
- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie,
- wykorzystywanie instrumentów ekonomicznych, w tym sukcesywne podnoszenie stawek opłat za składowanie odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku, w tym recyklingu.

7.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

W zakresie kształtowania polityki gospodarki odpadami nie przewiduje się gruntownych zmian w systemach gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadów. Niemniej jednak w trakcie tworzenia i rozwoju poszczególnych systemów mogą być dokonywane pewne korekty. Głównymi kierunkami działań w zakresie gospodarowania odpadami są:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów, celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich eksploatacją, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk nie spełniających wymogów prawa,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących jednostki samorządu w zakresie wykonywania przez nie obowiązków,
- wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów.

7.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

7.3.1. Odpady komunalne

Podstawą planowanego systemu gospodarki odpadami, są następujące działania priorytetowe:

- powszechna edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami, (kampanie informacyjno - reklamowe dotyczące selektywnej zbiórki, konkursy, gry i zabawy dla dzieci o tematyce związanej z gospodarką odpadami oraz ogólnie z ochroną środowiska),
- odzysk i wykorzystanie odpadów podlegających biodegradacji,
- intensyfikacja selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie całego powiatu,
- wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych,
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych.

Odbieranie, zbieranie i transport odpadów

Tworzenie systemu zbierania i transportu odpadów jest zadaniem należącym do gmin. Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych wymaga realizacji następujących działań:

- kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100% mieszkańców powiatu;
- kontrolowanie przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych unieszkodliwianiu oraz odzyskowi odpadów komunalnych.

Zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła,
- tworzywa sztuczne i metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe,
- odpady zielone z ogrodów i parków,
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

Odpady zebrane selektywnie powinny być transportowane w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Maksymalizacja odzysku wymaga:

- zapewnienia, że odpowiednia przepustowość instalacji będzie dostępna, aby przetworzyć wszystkie selektywnie zebrane odpady, poprzez odpowiednie monitorowanie zrealizowanych i planowanych inwestycji,
- stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu,
- promowania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne jak również zamówienia publiczne,
- wydawania pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami odpowiedniego szczebla i których celowość została potwierdzona analizą koszty-korzyści,
- zachęcania inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami,
- wspierania i promocji badań nad technologiami odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Jednym z zasadniczych kierunków działań jest intensywny wzrost zastosowania zarówno biologicznych, jak i termicznych metod przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.

Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji - związane jest z koniecznością budowy linii technologicznych do ich przetwarzania:

- kompostowni odpadów organicznych,
- linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- instalacji fermentacji odpadów (organicznych).

7.3.2. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Do grupy odpadów ulegających biodegradacji zaliczono (wg KPGO 2010):

- papier i tekturę zbierane selektywnie (przyjęto 30%),
- odpady zielone z ogrodów i parków,
- odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji - przyjęto 70%),
- odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień odpadów zmieszanych tj.:
 - odpady kuchenne,
 - odpady zielone,
 - papier i tektura,
 - drewno
 - odzież i tekstylia (przyjęto 10%).

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo (za rok bazowy w/g KPGO 2010 przyjęto 1995):

- w 2010 r. – 75%,
- w 2013 r. – 50%,
- w 2020 r. – 35%.

7.3.3. Odpady niebezpieczne

Po przeanalizowaniu aktualnego stanu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, prognoz powstawania odpadów niebezpiecznych do 2018 r. oraz wynikających z tego potrzeb inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, a także założonych do osiągnięcia celów sformułowano następujące kierunki działań:

- wdrażanie proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów niebezpiecznych w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT), w tym opracowanie i wdrożenie innowacyjnych technologii w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. baterie małogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny),
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:
 - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez przedsiębiorców,
 - funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywne zbieranie w systemie workowym lub pojemnikowym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Wymagane jest prowadzenie przez przedsiębiorców selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych. Opis działań dotyczący prawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi z podziałem na grupy odpadów jest omówiony poniżej.

Odpady zawierające PCB

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi PCB wymaga realizacji następujących działań:

- sukcesywnego usuwania urządzeń zawierających PCB do końca 31 grudnia 2010 r.,
- wykorzystywanie PCB w użytkowanych urządzeniach lub instalacjach nie dłużej niż do 30 czerwca 2010 r.;
- demontaż urządzeń zawierających PCB lub/i dekontaminacja odpadów zawierających PCB,
- unieszkodliwianie PCB
- organizacji i prowadzenia bazy danych PCB,
- organizacji systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie

- podlegają inwentaryzacji,
- udział jednostek administracji publicznej w finansowaniu usuwania i unieszkodliwiania odpadów PCB, dla których nie można ustalić właścicieli.
 - tworzenie akcji edukacyjno – szkoleniowych z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi PCB skierowanych do przedsiębiorców, a w szczególności do małych firm oraz do społeczności lokalnych;

Oleje odpadowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi wymaga realizacji następujących działań:

- rozwoju istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych,
- kontroli wytwórców olejów odpadowych w zakresie zastosowanych sposobów zbierania, magazynowania oraz kwalifikowania do właściwego procesu odzysku lub unieszkodliwiania,
- odzysku i unieszkodliwiania odpadowych olejów
- monitoringu prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku),

Zużyte baterie i akumulatory

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami wymaga realizacji następujących działań:

- udoskonalania i rozwinięcia systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych – działania realizowane indywidualnie przez gminy,
- rozszerzenia zakresu przeznaczenia środków finansowych pochodzących z opłat produktowych o finansowanie zakupu elementów infrastruktury zbierania (między innymi pojemników).

Odpady medyczne i weterynaryjne

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi wymaga realizacji następujących działań:

- określenia jednolitego systemu zbierania, w tym magazynowania, odpadów medycznych w placówkach medycznych oraz odpadów weterynaryjnych w gabinetach weterynaryjnych,
- opracowania sposobu gospodarowania odpadami weterynaryjnymi wraz z prowadzeniem ewidencji wytwarzanych ilości,
- rozbudowy i ujednoczenia istniejących systemów zbierania przeterminowanych lekarstw od ludności – działania indywidualnie realizowane przez gminy.
- unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych (w spalarniach przystosowanych do przyjmowania tego typu odpadów lub w spalarniach odpadów po autoklawowaniu, dezynfekcji termicznej, działaniu mikrofalami).
- podniesienie poziomu zbierania zakaźnych odpadów medycznych z indywidualnych praktyk lekarskich

Informacje o miejscach powstawania odpadów medycznych i weterynaryjnych pochodzą z wydawanych pozwoleń na wytwarzanie, unieszkodliwianie i odzysk odpadów.

Informacje o ilości oraz rodzaju odpadów przekazywane są przez wytwórców do Marszałka Województwa.

Kontrole dotyczące wytwarzania odpadów medycznych i weterynaryjnych przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji wymaga realizacji następujących działań:

- rozwój systemu zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji
- odzysk i unieszkodliwianie pojazdów wycofanych z eksploatacji
- ograniczenie niewłaściwych sposobów postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji
- egzekwowanie przez stosowne organy (m.in. Wojewoda Dolnośląski, WIOŚ) zapisów *Ustawy z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji* (Dz. U. z 2005 r. Nr 25 poz. 202 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do niej;
- stworzenie na terenie województwa sieci zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji zapewniającej wszystkim mieszkańcom możliwość oddania pojazdu do stacji demontażu lub punktu zbierania pojazdów;

- prowadzenie ewidencji stacji demontażu pojazdów upoważnionych do wydawania stosowanych zaświadczeń o złomowaniu samochodu w celu jego wyrejestrowania;
- prowadzenie cyklicznych kontroli podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu, prowadzących strzępiarki w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- prowadzenie bazy danych w oparciu o roczne sprawozdania o pojazdach wycofanych z eksploatacji przekazywane przez przedsiębiorców i weryfikacja zamieszczanych w niej informacji;
- zwalczanie szarej strefy w gospodarce odpadami poprzez kontrolę punktów skupu odpadów metali oraz cofanie decyzji w zakresie zbierania odpadów w przypadku nielegalnego demontażu pojazdów;
- organizowanie akcji o charakterze edukacyjno – informacyjnym dotyczących problematyki ochrony środowiska w kontekście wraków samochodowych jako odpadów niebezpiecznych oraz sposobów postępowania z nimi.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym wymaga realizacji następujących działań:

- utworzenie nowej infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (sieć punktów zbierania, zakładów przetwarzania, zakładów recyklingu i innych niż recykling procesów odzysku
- organizacja wtórnego obiegu przestarzałych sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych – realizatorzy: przedsiębiorcy (zakłady przetwarzania), organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- kontrola zakładów przetwarzania (co najmniej raz w roku) – realizator: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska;
- zwalczanie szarej strefy w gospodarce odpadami poprzez kontrolę punktów skupu odpadów metali oraz cofanie decyzji w zakresie zbierania odpadów w przypadku nielegalnego i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - realizatorzy: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Policja, straże gminne, starostowie i prezydenci miast;
- przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej na temat prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym – realizatorzy: Zarząd Województwa, powiaty, gminy, organizacje odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Działania te realizowane są przez gminy we własnym zakresie.

Odpady zawierające azbest

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest wymaga realizacji następujących działań:

- stworzenie pełnej inwentaryzacji budynków, budowli i innych urządzeń i wyposażenia zawierającego azbest,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków krajowych i europejskich,
- unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Przeterminowane pestycydy

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z tej grupy wymaga realizacji następujących działań:

- utworzenie i uszczelnienie systemu zbierania środków ochrony roślin (w tym przeterminowanych) oraz opakowań po tych środkach,
- stworzenia systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach.

7.3.4. Pozostałe odpady

Wszystkie działania związane z odpadami pozostałymi przedstawione poniżej nie należą do zadań powiatu. Za wytworzone odpady odpowiedzialni są ich wytwórcy. Każdy zakład prowadzący działalność gospodarczą w wyniku, której powstają odpady jest obowiązany do uzyskania od starosty, wojewody bądź marszałka województwa decyzji zatwierdzającej prawidłową

gospodarkę odpadami, w której ujmuje się m. in. miejsce i sposób magazynowania odpadów oraz sposób ich zagospodarowania.

Przedsiębiorcy mają obowiązek raz do roku składać Marszałkowi sprawozdania o ilości i rodzaju wytworzonych odpadów w skutek prowadzonej działalności, oraz o sposobie postępowania z odpadami. Przekazywane dane powinny być wprowadzane do Wojewódzkiego Systemu Odpadowego prowadzonego przez Urząd Marszałkowski.

Zużyte opony

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytymi oponami wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw,
- *Rozwój systemu odzysku i recyklingu zużytych opon*

Zaleca się stosowanie następujących metod i technologii zagospodarowania zużytych opon:

- bieżnikowanie,
- wytwarzanie granulatu gumowego,
- odzysk energii poprzez współspalanie w cementowniach, elektrowniach spełniających lub elektrociepłowniach spełniających wymagania w zakresie współspalania odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowy infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu tych odpadów,
- kontroli właściwego postępowania z tymi odpadami.

Osady ściekowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania osadami ściekowymi wymaga uwzględnienia zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków oraz kontroli jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.

Odpady opakowaniowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami opakowaniowymi wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowania infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- kontroli działania wprowadzających produkty w opakowaniach, organizacji odzysku i przedsiębiorców zajmujących się odzyskiem, w tym recyklingiem odpadów opakowaniowych.

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne i niebezpieczne wymaga realizacji następujących działań:

- projektowania nowych procesów i wyrobów w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na środowisko w fazie produkcji, użytkowania i po zakończeniu użytkowania,
- dostosowania instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska,
- zapobieganie powstawaniu odpadów, minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów wraz z ograniczeniem ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

Powyższe działania, zawarte w rozdziale 7.3., są przewidziane dla gmin oraz podmiotów, prowadzących działalność w zakresie gospodarki odpadami na ich terenie.

8. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI

Gminy zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne jest dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w Zakładach Zagospodarowania Odpadów w ramach wyznaczonych Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Na terenie gminy powinno być prowadzone selektywne zbieranie odpadów z: tworzyw sztucznych, papieru i szkła. System odbioru odpadów powinien obejmować 100% mieszkańców gminy.

W sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej zwartej oraz usługowej ustawione powinny być pojemniki, natomiast na terenach zabudowy rozproszonej, ze względu na większą efektywność, sugeruje się rozdział odpadów w systemie workowym („u źródła”).

Ponadto w punktach wytwarzania znacznych ilości odpadów biodegradowalnych powinno być prowadzone ich selektywne zbieranie.

Zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (PZON), przyjmujące odpady od indywidualnych dostawców nieodpłatnie,
- mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (MPZON), objeżdżające w wyznaczonym czasie określony obszar,
- objazdowe zbieranie wybranych odpadów w określonych i ogłaszanych terminach (np. odpady wielkogabarytowe),
- zbieranie przez sieć handlową różnych odpadów niebezpiecznych,
- odbieranie odpadów budowlanych – jako „usługa na telefon”,
- rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez wdrażanie do stosowania przydomowych kompostowników.

8.1. Instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych

W „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” zaproponowano podział województwa dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami – 10 regionów w Wariancie I (2013 r.) i 6 regionów w Wariancie II (2020 r.). Powiat Wrocławski został przyporządkowany do Regionu Wschodniego.

Charakterystyka Regionu Wschodniego – Wariant I:

- region obejmuje 21 gmin z powiatów:
 - oleśnickiego – gminy: Bierutów,
 - oławskiego – gmina: Domaniów, Jelcz-Laskowice, Oława (m.), Oława (gm.),
 - strzelińskiego – gminy: Borów, Kondratowice, Przeworno, Strzelin, Wiązów,
 - **wrocławskiego – gminy: Czernica Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, Siechnice, Żórawina,**
 - ząbkowickiego – gminy: Ciepłowody, Ziębice,
- ponadto w regionie tym funkcjonuje obecnie związek międzygminny EKO-GOK, którego członkami są trzy gminy z terenu województwa opolskiego: Brzeg, Lubsza, Skarbimierz - gminy te również zostały uwzględnione w konstrukcji regionu wschodniego,
- obecna liczba mieszkańców: ok. 303,9 tys. (z uwzględnieniem wspomnianych gmin z woj. opolskiego),
- prognozowana liczba mieszkańców w 2020 r.: ok. 308,2 tys.,
- szacunkowa ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2009 r.: ok. 85,0 tys. Mg, w tym ok. 37,0 tys. Mg odpadów ulegających biodegradacji,

- funkcje ZZO dla tego regionu pełnią dwie czynne instalacje:
 - instalacja mechaniczno-biologiczna pod nazwą Zakład Unieszkodliwiania i Recyklingu Odpadów Komunalnych (ZUiROK) w Sulęcinie, której aktualna przepustowość wynosi 13,4 tys. Mg/rok (jest to instalacja o charakterze lokalnym),
 - Zakład Gospodarowania Odpadami (ZGO) w Gaci, w którym sortownia odpadów zmieszanych ma wydajność około 28,5 tys. Mg/rok dla pracy na jedną zmianę.
 - EKOGOK ze Związkiem Międzygminnym Ślęza-Oława przygotowuje projekt polegający na rozbudowie ZGO w Gaci i przekształcenia go w zakład o profilu mechaniczno-biologicznym. Prowadzone są badania składu odpadów dla potrzeb projektu i studium wykonalności.
- oszacowano, że selektywne zbieranie (na założonych dla kolejnych lat poziomach) czystych frakcji odpadów ulegających biodegradacji do recyklingu lub kompostowania oraz mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) o przepustowości części mechanicznej ok. 41,5 tys. Mg/rok (i o połowę mniejszej części biologicznej), pozwoli osiągnąć obowiązujące w latach 2010-2012 i 2013-2019 stopnie redukcji składowanych odpadów ulegających biodegradacji; w 2020 r. konieczne będzie zwiększenie przepustowości instalacji MBP do ok. 48,4 tys. Mg/rok.
- zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami cały strumień odpadów przed składowaniem należy przetworzyć; w tym celu należałoby zwiększyć przepustowość części mechanicznej instalacji MBP do wielkości odpowiadającej strumieniowi zmieszanych odpadów komunalnych pozostałych po selektywnej zbiórce - 77,6 Mg/rok,
- w miejscowości Lipie (gm. Ziębice) planuje się budowę zakładu przetwarzania odpadów ze składowiskiem; jeśli wyniknie to z analizy ekonomicznej, w rejonie tym powinna zostać zlokalizowana stacja przeładunkowa odpadów komunalnych,
- dyspozycyjna pojemność eksploatowanych składowisk odpadów, na koniec 2007 r. wynosiła 1,06 mln Mg.

Tabela nr 50. Zestawienie szacowanych przepustowości instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w regionie wschodnim – wariant I, 2015 r.

Region gospodarki odpadami	ZZO	Szacowana liczba mieszkańców w 2015 r.	Szacowana ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2015 r. [tys. Mg]	Wydajność aktualnie eksploatowanych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych [tys. Mg/rok]	Oszacowane wymagane przepustowości instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w 2015 r. [tys. Mg/rok]
Wschodni	Gać Sulęcín	306 465	89,468	MP: 41,5 (I) BP: 7,4	MBP: 41,5 S: 16,1 K: 1,80
MP – instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów, BP – instalacja biologicznego przetwarzania odpadów, MBP – instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, S – sortownia odpadów selektywnie zbieranych, K – instalacja kompostowania odpadów					

Źródło: APGOWD

W **Wariancie II** dla Regionu Wschodniego przyjęto analogiczne rozwiązania jak w Wariancie I.

Tabela nr 51. Zestawienie szacowanych przepustowości instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w regionie wschodnim – wariant II, 2020 r.

Region gospodarki odpadami	ZZO	Szacowana liczba mieszkańców w 2020 r.	Szacowana ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2020 r. [tys. Mg]	Wydajność aktualnie eksploatowanych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych [tys. Mg/rok]	Oszacowane wymagane przepustowości instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w 2020 r. [tys. Mg/rok]
Wschodni	Gać Sulęcín	308 199	94,894	MP: 41,5 (I) BP: 7,4	MBP: 48,4 S: 19,0 K: 1,95
MP – instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów, BP – instalacja biologicznego przetwarzania odpadów, MBP – instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, S – sortownia odpadów selektywnie zbieranych, K – instalacja kompostowania odpadów					

Źródło: APGOWD

W obrębie Regionu Wschodniego funkcjonują dwa związki gmin: Związek Międzygminny Śłęza-Oława w Strzelinie oraz wspomniany wcześniej Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w miejscowości Gać. Jedną z gmin uczestniczących w działalności pierwszego z wymienionych Związków jest gmina Czernica i gmina Siechnice.

Tabela nr 52. Współdziałanie gmin w realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.

Lp.	Związki gmin	Gminy uczestniczące w działalności
1.	Związek Międzygminny Śłęza-Oława w Strzelinie	gm. Borów, gm. Ciepłowody, gm. Kondratowice, m. i gm. Niemcza, gm. Oława, m. Oława, gm. Przeworno, m. i gm. Strzelin, m. Wrocław, m. i gm. Ziębice, gminy Powiatu Wrocławskiego: gm. Czernica, gm. Kobierzyce (gmina zrezygnowała z dalszego uczestnictwa w przedsięwzięciu), gm. Siechnice.
2.	Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w miejscowości Gać	m. Brzeg (*), gm. Skarbimierz (*), gm. Lubsza (*), m. Oława, gm. Oława (*) - gminy z trenu woj. opolskiego

Źródło: APGOWD

Gminy, które planują przystąpić do Związku Międzygminnego Śłęza-Oława w Strzelinie: gm. Długołęka. Jedynie gminy (brak jest informacji odnośnie gminy Jordanów Śląski): Kąty Wrocławskie, Mietków i Sobótka nie należą i nie planują przystąpić do żadnego związku międzygminnego.

Tabela nr 53. Istniejące, realizowane, planowane i projektowane Zakłady Zagospodarowania Odpadów w kontekście regionów gospodarki odpadami ujęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami.

Region	Zarządzający	ZZO	Linie technologiczne	Zakres rozbudowy
Wschodni	Istniejące			
	Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w miejscowości Gać	ZZO Gać gmina Oława	<ul style="list-style-type: none"> instalacja mechanicznego sortowania odpadów zbieranych selektywnie oraz zmieszanych odpadów komunalnych (sito obrotowe, trzy kabiny ręcznego sortowania, separatory metali żelaznych i nieżelaznych) o wydajności 28,06 tys. Mg/rok dla pracy na jedną zmianę, wiąta technologiczna (możliwość stabilizacji biologicznej odpadów), kwatery składowania odpadów 	- planowana jest modernizacja i rozbudowa Zakładu poprzez dobudowę instalacji biologicznej stabilizacji odpadów ulegających biodegradacji
	Zakład Unieszkodliwiania i Recyklingu Odpadów Komunalnych w Sulęcinie	ZZO Sulęcín Gmina Siechnice	<ul style="list-style-type: none"> linia technologiczna sortowania odpadów komunalnych zmieszanych i zbieranych selektywnie o wydajności 13,4 tys. Mg/rok, płyta kompostowania i stabilizacji odpadów ulegających biodegradacji o wydajności 7,4 tys. Mg/rok, kwatery składowania odpadów 	przewidywana: rozbudowa kwater składowiska
	Instalacje realizowane			
	Trans-Formers Sp. z o.o. Bielany Wrocławskie	Bielany Wrocławskie gmina Kobierzyce	<ul style="list-style-type: none"> budowa instalacji odzysku odpadów i produkcji paliwa alternatywnego w Bielanych Wrocławskich (gmina Kobierzyce) przez Trans-Formers Sp. z o.o. o wydajności 35 tys. Mg/rok na jednej zmianie i 105 tys. Mg/rok dla 3 zmian; opracowana koncepcja technologiczna instalacji; raport oddziaływania na środowisko; złożona aplikacja o dofinansowanie w ramach RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 	bez możliwości rozbudowy ponad planowaną wydajność
	Miasto i Gmina Sobótka (podmiot realizujący Zakład Usług Komunalnych HADLUX Sp. z o.o.)	Strzegomiany gmina Sobótka	<ul style="list-style-type: none"> stacja przeładunkowa Dobrowolny Punkt Gromadzenia Odpadów ((DPGO), zaplecze selektywnego zbierania Strzegomiany, gm. Sobótka 	

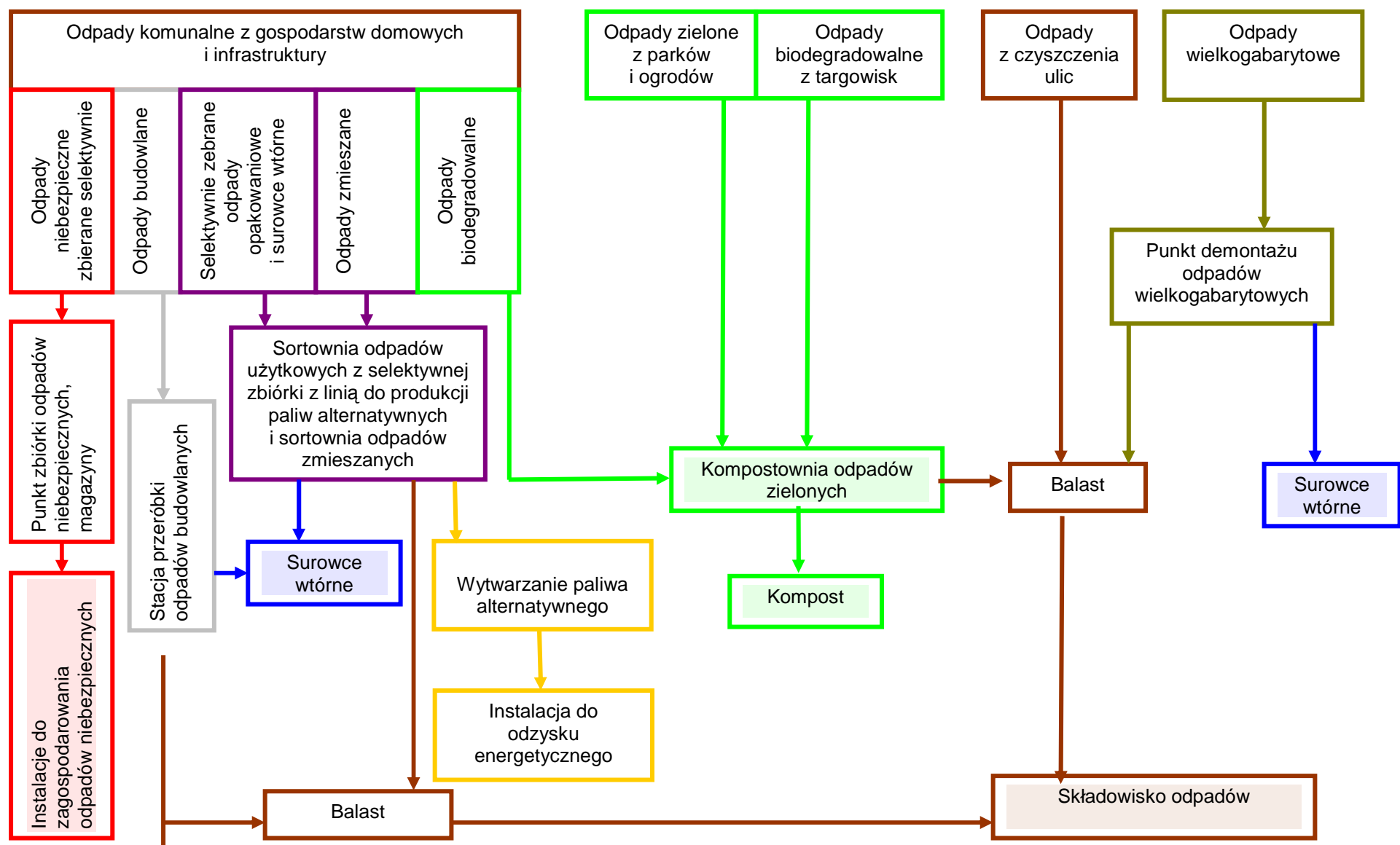
Źródło: APGOWD

Tabela nr 54. Parametry charakteryzujące stan aktualny, prognozy, założenia oraz potrzeby gospodarki odpadami komunalnymi w regionie wschodnim.

Rok	Liczba mieszkańców	Odpady wytworzone	Odpady ulegające biodegradacji wytworzone	Limit odpadów ulegających biodegradacji do składowania	Nadwyżka odpadów ulegających biodegradacji ponad limit składowania	Szacowany poziom selektywnego zbierania odpadów	w tym odpadów ulegających biodegradacji	Wymagany poziom wydzielenia odpadów niebezpiecznych	Wymagany poziom wydzielenia odpadów wielkogabarytowych	Odpady ulegające biodegradacji wymagające zagospodarowania	Minimalna przepustowość części mechanicznej instalacji MBP	Wymagana wydajność kompostowni odpadów zielonych	Odpady do składowania w ciągu roku	Odpady gromadzone na składowiskach od 2008 r.	Pozostała wolna pojemność składowisk
		[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg]	[Mg/rok]	[Mg/rok]	[Mg]	[Mg]	[Mg]
1995	297 089		27 773	-											
2006	304 517	83 204	36 493	-	8 719	3 883	1 683	162	602	7 037		1 683	79 710	-	-
2007	304 312	83 806	36 669	-	8 895	5 028	2 133	201	836	6 762		1 694	79 281	-	1 058 450
2008	304 107	84 408	36 844	-	9 071	6 190	2 503	240	1 074	6 568		1 704	78 837	78 837	979 613
2009	303 902	85 009	37 020	-	9 246	7 367	2 792	280	1 316	6 454		1 715	78 378	157 215	901 235
2010	303 697	85 610	37 195	20 830	16 365	8 561	3 086	320	1 562	13 279	41 492	1 726	64 679	221 895	836 555
2011	304 250	86 380	37 527	20 830	16 697	10 020	3 392	361	1 813	13 305		1 742	64 136	286 031	772 419
2012	304 804	87 151	37 859	20 830	17 029	11 504	3 705	404	2 068	13 323		1 757	63 572	349 603	708 847
2013	305 358	87 925	38 192	13 887	24 305	13 013	4 027	447	2 327	20 278	40 954	1 773	55 286	404 889	653 561
2014	305 911	88 700	38 525	13 887	24 639	14 547	4 356	490	2 591	20 283		1 789	54 680	459 569	598 881
2015	306 465	89 478	38 860	13 887	24 973	16 106	4 693	535	2 860	20 281		1 804	54 055	513 624	544 826
2016	306 812	90 558	39 381	13 887	25 494	16 904	5 077	585	3 183	20 417		1 833	54 416	568 040	490 410
2017	307 159	91 640	39 902	13 887	26 015	17 717	5 436	637	3 514	20 580		1 862	54 767	622 807	435 643
2018	307 505	92 723	40 424	13 887	26 537	18 545	5 805	689	4 283	20 732		1 891	55 105	677 912	380 538
2019	307 852	93 808	40 946	13 887	27 060	18 762	5 915	696	4 349	21 145		1 920	55 995	733 906	324 544
2020	308 199	94 894	41 470	9 721	31 749	18 979	6 025	702	4 416	25 724	48 431	1 948	53 386	787 292	271 158

Źródło: APGOWD

Rysunek 4. Schemat blokowy projektowanego systemu gospodarki odpadami.

9. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ

W związku z identyfikacją problemów i prognozą zmian w zakresie gospodarki odpadami oraz wyznaczonymi na ich podstawie celami i kierunkami działań, określono zadania do realizacji w ramach Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami (PPGO).

9.1. Harmonogram zadań z zakresu gospodarki odpadami

W tabeli nr 54 zestawiono zadania w zakresie gospodarki odpadami i termin ich realizacji.

Tabela nr 55. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami.

L.p.	Rok	Zadanie	Wykonawca
1.	Zadanie ciągłe	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nie przeznaczonych (w celu sukcesywnego likwidowania nielegalnych składowisk odpadów, czyli usuwania odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów)	Gmina
2.	Zadanie ciągłe	Tworzenie i udział gmin w strukturach ponad gminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami)	Gmina w ramach związków bądź porozumień międzygminnych
3.	Zadanie ciągłe	Kontrola stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z firmami prowadzącymi działalność w zakresie odpadów komunalnych	Gmina
4.	Zadanie ciągłe	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Wszystkie organy administracji publicznej, organizacje odzysku, organizacje pozarządowe, media
5.	2009-2011	Inwentaryzacja budynków i urządzeń zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin Powiatu Wrocławskiego	Gmina
6.	2009-2011	Opracowanie gminnych programów usuwania azbestu poprzez poszczególne gmin	Gmina
7.	Zadanie ciągłe	Edukacja ekologiczna z zakresu właściwego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	Wszystkie organy administracji publicznej, organizacje odzysku, organizacje pozarządowe, media
8.	2009-2032	Działalność informacyjna dotycząca możliwości finansowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, wskazująca firmy uprawnione do prowadzenia prac	Wszystkie organy administracji publicznej, organizacje odzysku, organizacje pozarządowe, media
9.	2009-2032	Kontrole prac związanych z usuwaniem azbestu, kontrole zinwentaryzowanych budynków	Powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego
10.	2009-2032	Dofinansowanie demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych	Powiat, Gmina, Fundusze ekologiczne
12.	Zadanie ciągłe	Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów	Przedsiębiorcy
13.	Zadanie ciągłe	Prowadzenie i rozwój selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Przedsiębiorcy, Gmina, Gmina w ramach związków bądź porozumień międzygminnych
14.	Zadanie ciągłe	Edukacja ekologiczna, koordynacja wdrażania Planu Gospodarki Odpadami	Powiat, Gmina, gmina w ramach porozumień międzygminnych podmioty zajmujące się gospodarką odpadami
16.	2010	Sporządzenie sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami za lata 2009-2010	Powiat, Gmina

L.p.	Rok	Zadanie	Wykonawca
17.	2013	Sporządzenie sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami	Powiat, Gmina
18.	2011	Aktualizacja planu gospodarki odpadami	Powiat, Gmina
19.	2009-2010	Objęcie wszystkich mieszkańców zbiórką odpadów komunalnych	Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w powiecie
20.	Zadanie ciągłe	Intensyfikacja selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie całego powiatu	Gmina, Gmina w ramach związków bądź porozumień międzygminnych
21.	Zadanie ciągłe	Działania zmierzające do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, m.in. edukacja ekologiczna mająca na celu upowszechnienie wśród mieszkańców wykorzystanie kompostowników przydomowych oraz zbiórka odpadów biodegradowalnych	Gmina, związki międzygminne, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami
22.	Zadanie ciągłe	Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	Gmina, związki międzygminne podmioty zajmujące się gospodarką odpadami
23.	Zadanie ciągłe	Zbiórka odpadów remontowo - budowlanych.	Gmina, związki międzygminne podmioty zajmujące się gospodarką odpadami
24.	Zadanie ciągłe	Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie, sklepy, przy współudziale gminy
25.	Zadanie ciągłe	Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Gmina, związki międzygminne podmioty zajmujące się gospodarką odpadami
26.	Zadanie ciągłe	Zbiórka przeterminowanych leków pochodzących od mieszkańców gminy	Apteki, placówki medyczne przy współudziale Gminy
27.	Zadanie ciągłe	Zbiórka zużytych opon	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie, zakłady wulkanizacyjne
28.	Zadanie ciągłe	Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie, związki międzygminne
29.	Zadanie ciągłe	Usuwanie i rekultywacja „dzikich wysypisk” odpadów	Właściciele nieruchomości, Gminy
30.	Zadanie ciągłe	Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	Zarządcy składowisk
31.	Zadanie ciągłe	Zorganizowanie systemu zbiórki transportu odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie	Powiatowy Lekarz Weterynarii, Gmina, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi
33.	Zadanie ciągłe	Dostosowanie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy” do wymagań Gminnego Planu Gospodarki Odpadami	Gmina
34.	2009	Wydawanie decyzji na zamknięcie składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych	Starosta, Marszałek
35.	2009-2016	Zamykanie i Rekultywacja składowisk	Zarządcy składowisk
36.	2009-2016	Budowa stacji przeładunkowych i innych obiektów gospodarki odpadami	przedsiębiorcy Gmina, gmina w ramach związków międzygminnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2010 i APGOWD

Większość wyznaczonych zadań przypada na gminy jako zadania ustawowe, co powinno być uwzględnione w gminnych planach gospodarki odpadami.

9.2. Zadania i koszty w zakresie gospodarki odpadami

Koszty realizacji zidentyfikowanych zadań krótkoterminowych określonych w PPGO przedstawiono w tabeli nr 55.

Tabela nr 56. Zadania i koszty związane z realizacją zadań określonych w PPGO.

Lp.	Jednostkowe cele krótkookresowe do 2012r.	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]					Jednostki i podmioty realizujące	Źródła finansowania
		2009	2010	2011	2012	RAZEM		
1.	Edukacja ekologiczna, koordynacja wdrażania Planu Gospodarki Odpadami	180 000,00	185 000,00	190 000,00	195 000,00	750 000,00	Powiat, Gmina, fundacje ekologiczne, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w powiecie	WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW, Budżety Gmin i Starostwa
2.	Sporządzenie sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami	15 000,00	-	15 000,00	-	30 000,00	Powiat	PFOŚiGW
3.	Sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami	18 000,00	-	18 000,00	-	36 000,00	Gmina	GFOŚiGW
4.	Intensyfikacja selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy	Koszty ponoszone przez Gminę i podmioty zbierające odpady					Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	GFOŚiGW, Budżet Gminy, Fundusze strukturalne oraz podmioty zbierające odpady
5.	Działania zmierzające do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych w sposób inny niż składowanie, m.in. edukacja ekologiczna mająca na celu upowszechnienie wśród mieszkańców wykorzystanie kompostowników przydomowych oraz zbiórka odpadów biodegradowalnych	3 000,00	9 000,00	11 500,00	15 000,00	38 500,00	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie przy współpracy z Gminą (Gmina Żórawina, Czernica i Długołęka)	WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW, Budżet Gminy oraz Fundusze strukturalne i podmioty zbierające odpady
6.	Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	Koszty ponoszone przez wytwórców odpadów					Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Wytwórcy odpadów
7.	Zbiórka odpadów remontowo - budowlanych	Koszty ponoszone przez wytwórców odpadów					Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Wytwórcy odpadów
8.	Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych	13 500,00	13 500,00	22 500,00	22 500,00	72 000,00	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	GFOŚiGW oraz inne Fundusze ochrony środowiska

Lp.	Jednostkowe cele krótkookresowe do 2012r.	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]					Jednostki i podmioty realizujące	Źródła finansowania
		2009	2010	2011	2012	RAZEM		
9.	Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych	Koszty ponoszone przez podmioty zbierające odpady					Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Środki własne podmiotów zbierających odpady
10.	Usuwanie i rekultywacja dzikich wysypisk odpadów	Koszty ponoszone przez właścicieli nieruchomości					Właściciele nieruchomości	GFOŚiGW, Budżet Gminy, środki własne właścicieli nieruchomości
11.	Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	Koszty ponoszone przez Gminę i podmioty zbierające odpady					Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	GFOŚiGW, Budżet Gminy, Fundusze strukturalne oraz środki własne
12.	Zorganizowanie systemu zbiórki, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów zwierzęcych powstałych na terenie gminy	Koszty ponoszone przez Gminy i podmioty zbierające odpady					Powiatowy Lekarz Weterynarii, Wójt, Burmistrz, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi	Fundusze ochrony środowiska w tym: GFOŚiGW, Budżety Gmin, Fundusze strukturalne oraz podmioty zbierające odpady
13.	Wykonanie pełnej inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego	Koszty ponoszone przez Gminy					Gmina	GFOŚiGW
14.	Dofinansowanie demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych	100 000,00	145 632,31	145 632,31	130 000	521 264,62	Powiat, Gmina (Czernica, Długołęka i Żórawina)	PFOŚiGW, GFOŚiGW
15.	Wsparcie kadrowe służb ochrony środowiska	Koszty ponoszone przez Gminy					Gmina	Budżet Gminy
16.	Rekultywacja składowisk	ok. 5 500 000,00					Gmina	Budżet Gminy, Fundusze strukturalne
18.	Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	-	12 980,00	14 200,00	14 200,00	6 000,00	Zarządcy składowisk (Gmina Czernica i Długołęka)	Środki własne zarządców składowisk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2010 i APGOWD. Informacje pozyskane z: Urzędów Miejskich i Gminnych oraz Starostwa Powiatowego.

9.3. Możliwości finansowania realizacji zamierzonych działań

Realizacja poszczególnych projektów związanych z gospodarką odpadami możliwa jest przez wykorzystanie środków finansowych pochodzących z:

- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, Priorytet 4 *Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego ciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”), Działanie 4.1 Gospodarka odpadami,*
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Działanie 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych,*
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy)
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- EkoFundusz,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy,
- Konkurs „Polska wolna od azbestu”.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Celem działania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Priorytet 4 *Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska, Działanie 4.1 Gospodarka odpadami*) jest poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zapobieganie jego degradacji przez uporządkowanie gospodarki odpadami.

W ramach niniejszego działania wspierane będą inwestycje zgodne z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dotyczące:

- budowy lub rozbudowy nowoczesnych obiektów obsługujących do 150 tys. mieszkańców, zajmujących się zbiórką, segregacją, składowaniem, recyklingiem, unieszkodliwieniem różnego typu odpadów,
- likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” zwłaszcza na obszarach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz objętych ochroną np. siecią NATURA 2000,
- rekultywacji wyłączonych z eksploatacji składowisk szczególnie zagrażających środowisku.

Realizowane projekty muszą wynikać z planów gospodarki odpadami odpowiedniego szczebla. Wsparciem objęte zostaną również przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, które przyczynią się do realizacji nowych inwestycji w obszarze gospodarki odpadami.

Rodzaje projektów:

- budowa, rozbudowa lub przebudowa zakładów unieszkodliwiania odpadów, w tym takich ich elementów jak: stacje przeładunkowe odpadów, instalacje służące do segregacji, składowania i przetwarzania odpadów i surowców wtórnych (w tym kompostownie) oraz instalacje do likwidacji i neutralizacji zdeponowanych odpadów zagrażających środowisku,
- zakup wyposażenia niezbędnego do selektywnego zbierania odpadów, w tym niebezpiecznych,
- dostosowanie istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów krajowych i unijnych,
- likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”,
- rekultywacja wyłączonych z eksploatacji składowisk/wysypisk odpadów komunalnych i innych szczególnie zagrażających środowisku,

- przedsięwzięcia związane z wykorzystaniem składowisk odpadów dla pozyskania alternatywnych źródeł energii np. biogazu,
- przedsięwzięcia z zakresu współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej (m.in. seminaria, konferencje) w celu zapewnienia wymiany dobrych praktyk oraz doświadczeń.

W ramach działania nie jest możliwa realizacja projektu polegającego wyłącznie na zakupie środków transportu do wywozu odpadów.

Uprawnionymi podmiotami do otrzymania dofinansowania na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami są:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadowej w ramach realizacji zadań jednostek
- samorządu terytorialnego,
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne (wyłącznie w zakresie projektów dotyczących likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”).

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

W zakresie gospodarki odpadami wspierane będą działania w zakresie zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w zakresie gospodarki odpadami realizowane będą duże inwestycje według listy indykatywnej oraz inwestycje z zakresu gospodarki odpadami dotyczące instalacji i systemów obsługujących min. 150 tys. mieszkańców.

Opis „Organizacji systemu oceny i wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” oraz szczegółowe dane dotyczące Programu znajdują się na stronach internetowych:

- Ministerstwa Rozwoju Regionalnego <http://www.mrr.gov.pl/>,
- oraz <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/nss>.

Ramy czasowe Programu obejmują lata 2008-2013.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko mogą być dofinansowane projekty:

- indywidualne, zgodnie z indywidualnym trybem wyboru,
- systemowe, zgodnie z systemowym trybem wyboru,
- konkursowe, zgodnie z konkursowym trybem wyboru.

Tryb projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko ma zastosowanie do projektów:

- wytypowanych przez Ministra Zdrowia w zakresie sektora ochrony zdrowia,
- dotyczących pomocy technicznej.

Konkursy będą przeprowadzone w oparciu o przygotowane przez instytucje pośredniczące zasady uwzględniające specyfikę danego działania określające precyzyjnie w szczególności:

- szczegółową procedurę naboru i oceny wniosków,
- formę składania wniosków,
- szczegółowe kryteria oceny projektów, mierzalne i dostosowane do specyfiki danego priorytetu i typu projektów,
- wymagane załączniki do wniosku dostosowane do specyfiki danego priorytetu i typu projektów,
- procedurę uzupełniania dokumentacji,
- procedurę odwoławczą,
- szczegółową procedurę podpisywania umowy o dofinansowanie,
- wzory odpowiednich dokumentów (wniosek, umowa).

Wybór projektów będzie przeprowadzany w dwóch etapach:

- pierwszy etap: wstępny wybór projektów na podstawie ograniczonej dokumentacji oraz stworzenie rankingu projektów,

- o drugi etap: polegający na weryfikacji projektu po otrzymaniu pełnej dokumentacji i podjęciu ostatecznej decyzji o dofinansowaniu, jeśli projekt będzie spełniał wszystkie niezbędne wymogi (w przypadku „dużych projektów” drugi etap będzie prowadził do podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej przekazania wniosku o dofinansowanie Komisji Europejskiej).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Wnioskodawcami ubiegającymi się o środki finansowe z Narodowego Funduszu mogą być: jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, instytucje i urzędy, szkoły wyższe i uczelnie, jednostki organizacyjne ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), administracja państwowa, osoby fizyczne.

Fundusze strukturalne dla przedsiębiorstw

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Działanie 2.4: *Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska.*

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej w latach 2004-2006 wdrażane są w Polsce poprzez siedem Programów Operacyjnych. Jednym z nich jest Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP, „Unia dla przedsiębiorczych – Program Konkurencyjność”), który skierowany jest do przedsiębiorstw zainteresowanych zwiększeniem swojej konkurencyjności w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego. Inwestycje dla ochrony środowiska to jeden z kierunków wsparcia tego programu (Działanie 2.4 SPO WKP).

Wsparcie to przeznaczone jest dla przedsiębiorstw zobligowanych do dostosowania swojej infrastruktury do przepisów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest Instytucją Wdrażającą dla tego Działania.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zgodnie z priorytetowymi kierunkami WFOŚiGW w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami, będą wspierane przede wszystkim następujące inwestycje:

- ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego,
- rekultywacja gleb zdegradowanych,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, zapewniającej osiągnięcie ustalonych dla województwa limitów i poziomu odzysku,
- utworzenie regionalnych składowisk odpadów oraz zakładów segregacji i przerobu odpadów komunalnych,
- wprowadzenie nowoczesnego systemu unieszkodliwiania i gospodarczego wykorzystania odpadów powstających w sektorze gospodarczym,
- pełne zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych.

Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (PFOŚiGW) mogą być wykorzystane na pomoc w finansowaniu zadań ustalonych przez Radę Powiatu, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, m.in.:

- działania zmniejszające zanieczyszczenie środowiska,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- modernizacje i inwestycje, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej,
- pomoc w wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami,
- edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła.

Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki GFOŚiGW przeznacza się na wspomaganie następujących działań:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną wód,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziaływujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- realizację innych zadań ustalonych przez radę gminy, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Bank Ochrony Środowiska

Kredyt ekologiczny jest przyznawany na zakup lub montaż wyrobów służących ochronie środowiska. Wszystkie podmioty mogą starać się o pozyskanie preferencyjnego kredytu. Maksymalna kwota kredytu może wynieść do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu.

Okres kredytowania wynosi do 5 lat. Oprocentowanie jest – zmienne, ustalone na podstawie uchwały Zarządu BOŚ S.A. Kredyty udzielone na zakupy tych urządzeń mogą być oprocentowane od 1% w skali roku.

EkoFundusz

Zadaniem Fundacji jest dofinansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, które mają nie tylko istotne znaczenie w skali regionu czy kraju, ale także wpływają na osiągnięcie celów ekologicznych uznanych za priorytetowe w skali europejskiej czy światowej. Zadaniem EkoFunduszu jest również ułatwienie transferu na polski rynek najlepszych technologii z krajów-donatorów, a także stymulowanie rozwoju polskiego przemysłu ochrony środowiska.

Jednym z priorytetowych zadań EkoFunduszu jest gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych. Rodzaje realizowanych projektów:

- organizacja kompleksowych systemów zbierania, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50-250 tys. mieszkańców,
- unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych,
- budowa instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- modernizację technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”)

Wnioskodawcami mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, a także instytucje charytatywne i wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych, placówki oświatowe, edukacyjne, placówki służby zdrowia oraz spółdzielnie mieszkaniowe.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy

W ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego można dofinansować działania związane z promocją zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami. W ramach Mechanizmów Finansowych mogą być realizowane projekty inwestycyjne na zagospodarowanie segregowanych odpadów. Beneficjentami mogą być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego oraz organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym.

Konkurs „Polska wolna od azbestu”

Konkurs jest organizowany przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Konkurs jest skierowany do wszystkich gmin i powiatów. Celem Konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie gmin i powiatów, które wyróżniają się skutecznym i sprawnym działaniem w zakresie usuwania azbestu wyrobów zawierających azbest. Nagrody pieniężne należy wykorzystać na:

- działania związane z realizacją inwestycji mających na celu usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych użyteczności publicznej,
- budowę i modernizację składowisk odpadów,
- likwidację oddziaływania azbestu i wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców,
- akcje informacyjno – edukacyjne.

10. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Projektowany system gospodarki odpadami stanowi aktualizację uchwalonego w 2004r. „Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wrocławskiego z ustaleniami KPGO 2010 i APGOWO. Ponadto spełnia podstawowe uwarunkowania wynikające z polskich i unijnych przepisów określających zasady ochrony środowiska.

Dokument ten promuje stworzenie nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju polegającego na zapobieganiu i minimalizacji ilości wytworzonych odpadów.

Założone w planie cele do osiągnięcia oraz kierunki, w jakim będą zmierzać zaprojektowane działania są zgodne z celami ustalonymi w polityce ekologicznej państwa i dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Przedstawione tutaj działania winny być uwzględnione podczas realizacji niniejszego planu, ze szczególnym wyróżnieniem następujących zagadnień:

- systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy lokalnej ludności na temat zasad przyjętego systemu gospodarki odpadami,
- stworzenie gminnych systemów zbierania i transportu odpadów komunalnych uwzględniających segregację odpadów „u źródła”, w tym selektywne gromadzenie odpadów niebezpiecznych oraz okresowe zbieranie odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanych urządzeń elektrycznych i elektronicznych,

- budowa skutecznego systemu egzekwowania realizacji ustaleń GPGO przez mieszkańców gminy, zwalczanie niewłaściwych praktyk w tym przedmiocie oraz wiarygodnego ewidencjonowania danych dotyczących wytwarzania i zbierania odpadów.

Niezrealizowanie zapisów zawartych w omawianym planie gospodarki odpadami przyniesie negatywne skutki środowiskowe i gospodarcze, dlatego zasadnym jest efektywne prowadzenie działalności w celu realizacji zapisów omawianego dokumentu.

Zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją PPGO będzie nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie zbierania odpadów i ich odzysku lub unieszkodliwiania. Przy założeniu stałego generowania odpadów, konieczne jest podniesienie efektywności ich selektywnego zbierania, bowiem w przeciwnym razie odpady te trafią na składowisko.

Rozwiązania, przewidywane w projekcie PPGO można uznać za przyjazne środowisku, niegenerujące nieodwracalnych negatywnych oddziaływań transgranicznych.

Aktualizacja PGO stanowi wypełnienie obowiązków wynikających z ustawy o odpadach oraz ma na celu przyjęcie nowych standardów w planowaniu i gospodarowaniu odpadami oraz dostosowanie go do zmienionego stanu prawnego. Niniejsza aktualizacja planu nie zawiera istotnych odstępień od ustaleń zawartych w dokumencie dotychczas obowiązującym.

Z analizy i oceny wpływu projektowanych rozwiązań planu na środowisko można stwierdzić, że realizacja planu pozwoli na wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku oraz ograniczenie przyczyn powstawania nowych zagrożeń i uciążliwości dla środowiska powodowanych przez odpady.

11. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU

Ustawa o odpadach w art. 14 ust. 12b i 13 nakłada na organy wykonawcze powiatu obowiązek przygotowywania co 2 lata sprawozdania z realizacji celów i zadań określonych w planach gospodarki odpadami. Zarząd powiatu, ma obowiązek przedstawić to sprawozdanie radzie powiatu i zarządowi województwa.

Wdrażanie PPGO jest procesem ciągłym, wymagającym stałej obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych wskaźników środowiskowych, ekonomicznych i społecznych, mającym na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań oraz inicjowanie ich zmian w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją. Narzędziem ww. procesu jest monitoring.

Wdrażanie PPGO będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie :

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn ich rozbieżności.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji PPGO jest prawidłowy system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Odpowiedni zestaw wskaźników zapewnia sprawne przeprowadzenie monitoringu przedsięwzięć oraz analiz porównawczych i tematycznych, dostarczających rzetelnej informacji wdrażanym PPGO.

W tabeli nr 56 przedstawiono zestawy wskaźników do sprawozdań z monitoringu prowadzonego przez różne firmy i wydziały odpowiedzialne za realizację PPGO.

Tabela nr 57. Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w PPGO celów i zadań.

Lp.	NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	Wartość wskaźnika w 2008 r.	Zakładana wartość wskaźnika w 2010 r.	Zakładana wartość wskaźnika w 2012 r.
1.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy wytworzonych odpadów	%	79	81	78
2.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych umowami na odbiór odpadów	%	* bd	100	100
3.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych systemem selektywnego odbierania odpadów	%	100	100	100
4.	Odsetek zebranych odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu w stosunku do masy zebranych odpadów komunalnych	%	95	75	50
5.	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	% w stos. do wytworzonych w 1995 r.	91	75	50
6.	Wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych w stosunku do całkowitej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych	%	9	15	22
7.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych w stosunku do całkowitej ilości wytworzonych odpadów wielkogabarytowych	%	12	20	25
8.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	Mg s.m.	925	1038	1124
9.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych	%	bd	50	75
10.	Udział gmin w strukturach ponadgminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z ustaleniami w WPGO)	Tak/nie	* tak	tak	tak

* - Procent mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego na koniec 2008 r., przedstawia rozdział 4.2.4. Charakterystyka istniejącego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w powiecie wrocławskim,
 **- Gminy: Czernica i Siechnice, należą do Związku Międzygminnego Ślęza-Oława w Strzelinie.

Źródło: Opracowane na podstawie APGOWD

Organizacja i przebieg monitoringu

Dla właściwego przebiegu monitoringu gospodarki odpadami konieczne jest wyłonienie sprawnej struktury organizacyjnej i określenie reguł jej funkcjonowania.

Do głównych zadań w zakresie monitoringu będzie należeć:

- koordynacja monitoringu,
- zbieranie niektórych danych i informacji,
- gromadzenie i przetwarzanie danych,
- analiza danych i informacji,
- przygotowanie raportów,
- ocena wyników oraz przygotowanie wstępnej rekomendacji zmian.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Sprawy gospodarki odpadami w powiecie wrocławskim uregulowano uchwałą Rady Powiatu we Wrocławiu Nr XIX/113/04 z dnia 29 czerwca 2004 r., którą to przyjęto objęty niniejszą aktualizacją „Plan gospodarki odpadami dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2005-2008” zwany w dalszej części Planem Gospodarki Odpadami (PGO).

Aktualizację planu gospodarki odpadami dla Powiatu Wrocławskiego opracowano zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010) oraz Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego (APGOWO).

Plan Gospodarki Odpadami obejmuje:

- opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
 - rodzaju, ilości i źródeł pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
 - posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - rozmieszczenia istniejących instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
- prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- system gospodarowania odpadami,
- zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
 - wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
 - harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Dla potrzeb planu dokonano podziału odpadów na:

- odpady komunalne,
- odpady niebezpieczne,
- pozostałe odpady, w tym osady ściekowe, odpady opakowaniowe, przy czym szczegółowo odniesiono się do tych rodzajów odpadów, dla których zidentyfikowano znaczące problemy.

Do przeprowadzenia analizy wykorzystane zostały dane z: Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO), APGOWD, KPGO 2010, powiatowego sprawozdania z PGO, gminnych sprawozdań z PGO, informacji zaczerpniętych z urzędów gmin oraz przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami w powiecie.

Szacunkowo ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2008 r. zwiększyła się o ok. 11,03% w stosunku do 2005 r., przy ok. 7,5% wzrostu liczby ludności w analizowanych latach.

Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2005 r. wyznaczona została na poziomie 16 456,1 Mg, co oznacza, że na statystycznego mieszkańca powiatu wrocławskiego przypadło wówczas ok. 167 kg/rok. W 2008 r. ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji wyznaczono na poziomie ok. 18 271,5 Mg – na jednego mieszkańca powiatu przypadło ok. 173 kg/rok.

Ponadto część wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji, na terenie powiatu, jest zagospodarowana we własnym zakresie przez mieszkańców. Przyjęto, że 70 % odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na wsiach oraz 15% tych odpadów w małych miastach wykorzystuje się do kompostowania, skarmiania zwierząt oraz spala się w paleniskach domowych.

Ilość odpadów komunalnych poddanych procesom odzysku na terenie powiatu wrocławskiego wyniosła w ostatnich latach odpowiednio:

- 2005 r. – 7 094,850 Mg,
- 2006 r. – 730,640 Mg,
- 2007 r. – 2 044,200 Mg,
- 2008 r. – 1 438,114 Mg.

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona na terenie powiatu wrocławskiego, obejmuje głównie segregację odpadów z papieru, szkła oraz tworzyw sztucznych (natomiast w gminach: Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Sobótka, Siechnice zbierane jest szkło z podziałem na: szkło białe i kolorowe), a także w niewielkim stopniu organizowana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, baterii, urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz przeterminowanych leków.

Ilość selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych w powiecie wrocławskim w ostatnich latach wyniosła odpowiednio:

- 2005 r. – 424,75 Mg,
- 2006 r. – 488,11 Mg,
- 2007 r. – 1 224,53 Mg,
- 2008 r. – 730,70 Mg.

Główną metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin Powiatu Wrocławskiego jest składowanie.

Ilość odpadów komunalnych poddanych procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu wrocławskiego wyniosła w ostatnich latach odpowiednio:

- 2005 r. – 33 242,110 Mg,
- 2006 r. – 38 435,780 Mg,
- 2007 r. – 37 708,435 Mg,
- 2008 r. – 29 438,710 Mg.

Odpady zebrane z terenu poszczególnych gmin Powiatu Wrocławskiego, kierowane są na następujące składowiska odpadów:

Wykaz czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (mogących funkcjonować po 2009 r.):

- Składowisko odpadów w Bielawie (gm. Długołęka),
- Składowisko odpadów Sulęcina (gm. Siechnice),

Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przewidzianych do zamknięcia do końca 2009 r.:

- Składowisko odpadów w Ratowicach (gm. Czernica),
- Składowisko odpadów w Dankowicach (gm. Jordanów Śląski),
- Składowisko odpadów w Stróży (gm. Mietków),
- Składowisko odpadów Strzegomiany (gm. Sobótka).

Na terenie powiatu wrocławskiego funkcjonuje 19 instalacji odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów (w 6 z nich odzyskiwane są również odpady komunalne).

W latach 2005-2008 największą ilość odpadów innych niż niebezpieczne w ramach działalności gospodarczej wytworzono w 2006 r. – 414 044,70 Mg. Największa ich ilość przypadła na grupę:

- 10 - Odpady z procesów termicznych - 237 206,10 Mg,
- 01 - Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin

W 2008 r. na terenie powiatu wrocławskiego wytworzono 689,6 Mg odpadów innych niż niebezpieczne pochodzących z sektora gospodarczego. Jedynymi odnotowanymi ilościami były odpady z grupy:

- 17 – Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych).

W latach 2005-2008 na terenie powiatu wrocławskiego, największą ilość odpadów niebezpiecznych w ramach działalności gospodarczej wytworzono w 2008 r. – 17 04 11 (Kable inne niż wymienione w 17 04 10) w ilości 689,6 Mg.

Według danych zawartych w WSO, na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2005-2008 wytworzono 2,123 Mg odpadów niebezpiecznych w postaci transformatorów i kondensatorów zawierających PCB (kod: 16 02 09*).

Według danych pozyskanych z WSO, w sektorze gospodarczym na terenie powiatu wrocławskiego wytworzono następujące ilości odpadów opakowaniowych:

- 2005 r. – 10 974,6 Mg,
- 2006 r. – 11 721,5 Mg,
- 2007 r. – 12 341,9 Mg,
- 2008 r. – 13 021,3 Mg.

W latach 2005-2008 w gminach Powiatu Wrocławskiego, wytworzono następujące ilości osadów ściekowych:

- 2005 r. - 1 119,70 Mg,
- 2006 r. - 839,00 Mg,
- 2007 r. - 880,95 Mg,
- 2008 r. - 925,00 Mg.

W „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” zaproponowano podział województwa dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami – 10 regionów w Wariancie I (2013 r.) i 6 regionów w Wariancie II (2020 r.). Powiat Wrocławski został przyporządkowany do Regionu Wschodniego.

Charakterystyka Regionu Wschodniego – Wariant I:

- region obejmuje 21 gmin z powiatów:
 - oleśnickiego – gminy: Bierutów,
 - oławskiego – gmina: Domaniów, Jelcz-Laskowice, Oława (m.), Oława (gm.),
 - strzelińskiego – gminy: Borów, Kondratowice, Przeworno, Strzelin, Wiązów,
 - **wrocławskiego – gminy: Czernica Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, Siechnice, Żórawina,**
 - ząbkowickiego – gminy: Ciepłowody, Ziębice,
- ponadto w regionie tym funkcjonuje obecnie związek międzygminny EKO-GOK, którego członkami są trzy gminy z terenu województwa opolskiego: Brzeg, Lubsza, Skarbimierz - gminy te również zostały uwzględnione w konstrukcji regionu wschodniego,
- obecna liczba mieszkańców: ok. 303,9 tys. (z uwzględnieniem wspomnianych gmin z woj. opolskiego),
- prognozowana liczba mieszkańców w 2020 r.: ok. 308,2 tys.,
- szacunkowa ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2009 r.: ok. 85,0 tys. Mg, w tym ok. 37,0 tys. Mg odpadów ulegających biodegradacji,
- funkcje ZZO dla tego regionu pełnią dwie czynne instalacje:
 - instalacja mechaniczno-biologiczna pod nazwą Zakład Unieszkodliwiania i Recyklingu Odpadów Komunalnych (ZUiROK) w Sulęcinie, której aktualna przepustowość wynosi 13,4 tys. Mg/rok (jest to instalacja o charakterze lokalnym),
 - Zakład Gospodarowania Odpadami (ZGO) w Gaci, w którym sortownia odpadów zmieszanych ma wydajność około 28,5 tys. Mg/rok dla pracy na jedną zmianę. EKOGOK ze Związkiem Międzygminnym Ślęza-Oława przygotowuje projekt polegający na rozbudowie ZGO w Gaci i przekształcenia go w zakład o profilu mechaniczno-biologicznym. Prowadzone są badania składu odpadów dla potrzeb projektu i studium wykonalności,

- oszacowano, że selektywne zbieranie (na założonych dla kolejnych lat poziomach) czystych frakcji odpadów ulegających biodegradacji do recyklingu lub kompostowania oraz mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) o przepustowości części mechanicznej ok. 41,5 tys. Mg/rok (i o połowę mniejszej części biologicznej), pozwoli osiągnąć obowiązujące w latach 2010-2012 i 2013-2019 stopnie redukcji składowanych odpadów ulegających biodegradacji; w 2020 r. konieczne będzie zwiększenie przepustowości instalacji MBP do ok. 48,4 tys. Mg/rok.
- zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami cały strumień odpadów przed składowaniem należy przetworzyć; w tym celu należałoby zwiększyć przepustowość części mechanicznej instalacji MBP do wielkości odpowiadającej strumieniowi zmieszanych odpadów komunalnych pozostałych po selektywnej zbiórce - 77,6 Mg/rok,
- w miejscowości Lipie (gm. Ziębice) planuje się budowę zakładu przetwarzania odpadów ze składowiskiem; jeśli wyniknie to z analizy ekonomicznej, w rejonie tym powinna zostać zlokalizowana stacja przeładunkowa odpadów komunalnych,
- dyspozycyjna pojemność eksploatowanych składowisk odpadów, na koniec 2007 r. wynosiła 1,06 mln Mg.

W **Wariancie II** dla Regionu Wschodniego przyjęto analogiczne rozwiązania jak w **Wariancie I**.

Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

1) Odpady komunalne

- brak objęcia wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych,
- niewystarczająca ilość pojemników do selektywnej zbiórki,
- brak jest wdrożonej na większą skalę selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- brak jest wdrożonej selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych.
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”,
- brak wywiązywania się z obowiązku sprawozdawczości przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- brak porozumienia z właścicielami nieruchomości odnośnie rozstawienia większej ilości pojemników do selektywnej zbiórki,
- niewystarczająca kontrola podmiotów odbierających i zbierających odpady komunalne,
- niestabilna sytuacja prawna dotycząca właściciela odpadów komunalnych.

2) Odpady niebezpieczne

- brak wzajemnej korelacji pomiędzy istniejącymi systemami zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, w tym również odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niewielkie wykorzystanie nowoczesnych (innowacyjnych) technologii,
- bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych mogących przyczynić się do minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększenia stopnia ich odzysku,
- niewystarczająca motywacja ekonomiczna do podejmowania działań proekologicznych,
- przepisy wspólnotowe dotyczące ograniczenia możliwości udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom,
- niewystarczający monitoring gospodarki odpadami niebezpiecznymi w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

- Odpady zawierające PCB

- wysokie koszty unieszkodliwiania,
- mała wiarygodność / niska jakość danych przekazywanych przez przedsiębiorców, dotyczących urządzeń zawierających PCB,
- zbyt wolno przebiegający proces wycofywania z użytkowania urządzeń zawierających PCB.

- Oleje odpadowe

- brak systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych,
- brak monitoringu prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.

- Baterie i akumulatory

- niewystarczająco rozwinięty system zbierania baterii małogabarytowych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych, w tym w jednostkach handlu detalicznego,
- niski poziom świadomości ekologicznej w zakresie postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami.

- Odpady medyczne i weterynaryjne

- niewystarczający poziom zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych z indywidualnych praktyk lekarskich.

- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- słabo rozwinięty system zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych (poza wymianą przy zakupie nowego sprzętu oraz pojedynczymi punktami zbierania odpadów problemowych, a także zbierania w formie wystawek).

3) Odpady pozostałe

- Zużyte opony

- spalanie części zużytych opon w instalacjach nieprzystosowanych do tego celu,
- mieszanie tych odpadów z odpadami komunalnymi i ich składowanie na składowiskach odpadów.

- Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

- odpady z tej grupy nie zawsze są zbierane w sposób selektywny, umożliwiający ich zagospodarowanie,
- system zbierania odpadów nie obejmuje wszystkich wytwórców.

- Odpady przemysłowe

- niska świadomość ekologiczna wytwórców odpadów, szczególnie małych i średnich podmiotów gospodarczych,
- niewystarczająca znajomość zmieniających się przepisów prawnych wśród wytwórców odpadów,
- nieprzestrzeganie narzuconych w aktach prawnych obowiązków dla wytwórców i innych posiadaczy odpadów,
- niedostateczne wykorzystanie instrumentów i sankcji dla dyscyplinowania wytwórców odpadów i innych posiadaczy odpadów,
- trudna sytuacja ekonomiczna wielu podmiotów gospodarczych i bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych mogących przyczynić się do minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększenia stopnia ich odzysku,
- niski poziom pozyskiwania środków unijnych oraz z innych dostępnych źródeł finansowania przez podmioty gospodarcze.

- Komunalne osady ściekowe

- brak instalacji do termicznego przekształcania osadów ściekowych.

- Odpady opakowaniowe

- niewystarczający rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstających w gospodarstwach domowych – w większości masa ta została zdeponowana na składowiskach odpadów jako zmieszane odpady komunalne.

Cele do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami

Przyjęto następujące cele główne do realizacji w powiecie wrocławskim:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz skutków ich oddziaływania na środowisko;
- zwiększenie udziału odzysku odpadów (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
- bieżąca aktualizacja bazy danych o gospodarce odpadami;
- objęcie 100% mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych;
- rozwój selektywnego zbierania odpadów: niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych, wielkogabarytowych oraz z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej;
- wspieranie edukacji ekologicznej mieszkańców powiatu;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska;
- zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych;
- ograniczenie składowania osadów ściekowych, od 2015 całkowite wyeliminowanie składowania;
- usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.;
- całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do 2010 r.

Realizacja celów i zadań określonych w Planie Gospodarki Odpadami oceniana będzie w oparciu o sprawozdania z wykonania gminnych planów gospodarki odpadami.

13. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” – Warszawa 2008 r.,
2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami APGO 2010,
3. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015,
4. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Siechnice,
5. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego,
6. Biuletyn Statystyczny Województwa Dolnośląskiego,
7. Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim 2007, 2008 roku - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
8. Biernat S. Krysowska M. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000,
9. Kardasz, Kamińska, 1987 – Norma branżowa. Agrotechnika. Analiza chemiczno-rolnicza gleby. Oznaczanie wartości pH. Wyd. Normalizacyjne “Alfa”,
10. Klima St. (1999): Zarządzanie ochroną środowiska w Unii Europejskiej. Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości. Kraków. Kraków, grudzień 2000; AGH Wydział Górniczy w Krakowie,
11. Bednarek R., Prusunkiewicz Z. Geografia gleb, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1997,
12. Bernaciak A., Gaczek W., Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań 2002,
13. Błaszcyk T., Górski J., Odpady a problemy zagrożenia i ochrony wód podziemnych, Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 1996,
14. Kardasz, Kamińska, 1987 – Norma branżowa. Agrotechnika. Analiza chemiczno-rolnicza gleby. Oznaczanie wartości pH. Wyd. Normalizacyjne “Alfa”,
15. <http://www.wroclaw.pios.gov.pl>,
16. www.umwd.dolnyslask.pl,
17. www.powiat.wroclaw.pl,
18. Ocena jakości wybranych elementów środowiska na terenie powiatu wrocławskiego w 2008r, WIOŚ Wrocław, marzec 2009,
19. WROSip Wrocław 2009,
20. *Ośrodek działań ekologicznych „Źródła” – Projekt „Parki i ogrody oczami młodzieży”; Dolnośląski Rejestr Zabytków.*

ZAŁĄCZNIK NR 1

**WYKAZ FIRM POSIADAJĄCYCH DECYZJE STAROSTY W ZAKRESIE:
ZBIERANIA, TRANSPORTU, ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW
NA TERENIE POWIATU WROCŁAWSKIEGO**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Rodzaj gospodarowania odpadami (Z - zbieranie/ T - transport/ O - odzysk)
1.	Z.U.K. STANISŁAW POLAŃSKI ul. Słowicza 1, 55-095 Mirków	T
2.	ZAKŁAD ROBÓT ZIEMNYCH USŁUG BUDOWLANYCH I KOMUNALNYCH HENRYK ROWIŃSKI Piecowice 9A, 55-093 Kielczów	T
4.	"MARGO", WYWÓZ NIECZYSTOŚCI PŁYNNYCH ZE STAŁYCH ZBIORNIKÓW, EUGENIUSZ CHORAŻEWSKI, Boreczek 12/a, 57-160 Borów	T
5.	SPEDYCJA - USŁUGI TRANSPORTOWE "DOMINO", JAN SOBIESIAK, Wierzbice, ul. Lipowa 25/a, 55-040 Kobierzyce	O/T
7.	BETONIARNIA BETARD ul. Polna 30/30a Długołęka	O/T
8.	Z.P.H.U. "INEX" ul. Przemysłowa 6, 55-065 Jordanów Śląski	O
10.	ZAKŁAD USŁUG KOMUNALNYCH "HADLUX" SP. Z O.O. ul. Warszawska 4, 55-050 Sobótka	O/T
13.	WOCŁAWSKIE KOPALNIE SUROWCÓW MINERALNYCH S.A. ul. Powstańców Śląskich 5, 53-332 Wrocław	O
15.	PRZETWÓRSTWO TWORZYW SZTUCZNYCH "BIR-LET" ul. K. Wallenroda 5, 51-210 Wrocław	O/Z
16.	VKN POLSKA SP. Z O.O. ul. Kurkowa 44 50-210 Wrocław	O
17.	UTYLIZACJA ODPADÓW KOMUNALNYCH ul. Śliwice 32, 55-093 Kielczów	O/T
18.	SANBET Fabryka Betonu Wiesława Stefan Piotrowscy Sp.j.	O
19.	"BRONSON" MAREK BRĄŚ ul. Nowowiejska 46/8, 50-315 Wrocław	O/Z
20.	FONBUD SP. Z O.O. ul. Redycka 71, 51-169 Wrocław	O/Z
21.	BUFIPLAST S. C. GRAŻYNA ZIOMEK, JERZY ZIOMEK, Budziwojowice 15, 55-095 Mirków	O
23.	GMINA KOBIERZYCE ul. Al. Pałacowa 1 55-040 Kobierzyce	O
24.	P.P.H.U. DANPOL ul. Wolności 25, 55-095 Mirków	O/Z
25.	ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ SP. Z O.O. ul. 1-go Maja 26/B 55-080 Kały Wrocławskie	O/Z/T
26.	MARIA I IRENEUSZ UKLEJA Zębice 35, 55-011 Siechnice	O
28.	"EKOTRAKT" SP. Z O.O. ul. Kurkowa 44, 50-210 Wrocław	O
29.	PRZEDSIĘBIORSTWO EKOLOGICZNE EKOPOLGRUNT SP. Z O.O. (obecnie VIVENA SP Z O.O.) ul. Św. Antoniego 11, Wrocław	O
30.	P.H.U. "SKROMET", SKRODZKI, MYSZKO, OSIEDLEWICZ SP. J. Milejowice 7, 55-020 Żórawina	O/Z/T

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Rodzaj gospodarowania odpadami (Z - zbieranie/ T - transport/ O - odzysk)
32.	WOŁAWSKIE KOPALNIE SUROWCÓW MINERALNYCH S.A. ul. Powstańców Śląskich 5, 53-332 Wrocław	O
33.	PPHU KERS, PIOTR KIERŚNICKI ul. Oleszewskiego 1/a, 51-642 Wrocław	Z
35.	BLACK POINT S.A. ul. Atramentowa 5, 55-050 Bielany Wrocławskie	Z/O/T
36.	SUPERHOBBY DOM I OGRÓD OBI SP. Z O.O. ul. Krakowska 102 02-180 Warszawa	Z
37.	TESCO /POLSKA/ SP. Z O. O. ul. Kapelanka 56, 30-347 Kraków	Z
38.	Z.U.K. STANISŁAW POLAŃSKI ul. Słowicza 1, 55-095 Mirków	Z
39.	140067375 - ECO SERWIS SP. Z O. O. ul. Wrocławska 16, Żerniki Wrocławskie	Z/O
40.	"OPOLTRANS" P.P.H.U. JANUSZ WISZCZUK ul. Wspólna 6, 45-830 Opole	Z
41.	SELGROS SP. Z O.O. ul. Zamenhofska 133, 61-131 Poznań	Z
42.	KOBA ORGANIZACJA ODZYSKU S.A. ul. Jasnogórska 1, 31-358 Kraków	Z
43.	"WASTES SERVICE" ROBERT MAKIEŁA Mirków ul. Osiedłowa 11, 55-095 Siedlec	Z
44.	"TRANS-FORMERS" WROCŁAW SP. Z O.O. ul. Kurkowa 14, 50-210 Wrocław	Z/T
46.	PRZEDSIĘBIORSTWO TECHNICZNO – USŁUGOWE "ENERGOTECH", IRENEUSZ ADAMIEC ul. I. Daszyńskiego 18/26, 50-309 Wrocław	Z
48.	VKN POLSKA SP. Z O.O. ul. Kurkowa 44, 50-210 Wrocław	Z
49.	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-USŁUGOWE "EKO-TECH" SP.J. ul. Sienkiewicza 116/5, 50-340 Wrocław	Z,O
50.	„BRONSON” MAREK BRĄŚ ul. Nowowiejska 46/8, 50-315 Wrocław	Z/O
53.	ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ W MIETKOWIE ul. Spółdzielcza 9, 55-081 Mietków	Z,T
56.	WOGUM WOJCIECH GALIK Chmielów 36, 55-311 Kostomłoty	Z
57.	LEJA I S-KA IZABELA LEJA, EDWARD LEJA, CZESŁAW KOT S.J. ul. Męcińskiego 26, 53-209 Wrocław	Z
58.	BUFIPLAST S. C. GRAŻYNA ZIOMEK, JERZY ZIOMEK Budziwojowice 15, 55-095 Mirków	Z
59.	FIRMA HANDLOWO-PRODUKCYJNA „AKUBAT” ul. Warszawska 32, 55-050 Sobótka	T
60.	P.P.H. "WAISS" RAFAŁ SOKOŁOWSKI ul. Wrocławska 88, 55-003 Czernica, Ratowice	Z
61.	ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ SP. Z O.O. ul. 1-go Maja 26/B, 55-080 Kąty Wrocławskie	Z/T
62.	MARIA I IRENEUSZ UKLEJA Zębice 35, 55-011 Siechnice	Z
63.	ECO SERVICE SP.ZO.O. Wrocław, ul. Atramentowa 5, 55-050 Bielany Wrocławskie	Z

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Rodzaj gospodarowania odpadami (Z - zbieranie/ T - transport/ O - odzysk)
64.	P.H.U. "SKROMET", SKRODZKI, MYSZKO, OSIEDLEWICZ SP. J. Milejowice 7, 55-020 Żórawina	Z/O

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu